

Enzistä. krt 179/18.7.1985

HONKAJOEN MUINAISTIETEELLINEN INVENTOINTI 1983-1984

Jouko Rätty

SISÄLLYS

Esipuhe	2
Suojelukohdeluettelo.....	10
Kohdehakemisto.....	25
Kohteiden jakautuminen karttalehdittäin..	29
Esinehakemisto.....	30
Kohdehakemisto laadun mukaan.....	34
Negatiiviluettelo.....	35
Inventoidut kohteet HONKAJOKI 1 - 110...	37
Peruskarttalehtijako.....	152
Karttamerkit.....	153
Peruskarttalehtiotteet.....	154
Valokuvat	168
Liitteet 1-5	

HONKAJOEN MUINAISJÄÄNNÖKSET

Jouko Rätyn inventointi 1983-1984

ESIPUHE

Topografinen katsaus

Honkajoki kuuluu Satakunnan maakunnan ja Turun ja Porin läänin pohjoisiin rajapitäjiin. Sen naapureina ovat lännessä Siikainen, etelässä Kankaanpää ja idässä Karvia sekä pohjoisessa Etelä-Pohjanmaan puolella Isojoki ja Kauhajoki. Kankaanpäähän on kunnan keskustasta matkaa n. 30 km ja Poriin n. 75 km. Tärkeimmät tiedyhteydet Honkajoen keskustasta ovat: maantie Kankaanpäähän ja kantatiele 65, maantie koilliseen Kärviaan, maantie Lauhalan kylän kautta pohjoiseen Kauhajoelle, yhteys Kodesjärven kautta luoteeseen Isojoelle sekä Rynkäisten kylän kautta lounaaseen Siikaisiin.

Honkajoki eli entiseltä nimeltään *Hongonjoki* tuli Ikaalisten saarnahuonekunnaksi 1804, kappeliksi 1864 ja itsenäiseksi seurakunnaksi 1891. Kunta kuuluu Kankaanpään nimismiespiiriin, TVL:n Turun ja Porin piiriin sekä Satakunnan Seutukaavaliittoon. Pitäjän kokonaispinta-ala on 333,41 km², josta vesialueiden osuus on 1,67 km². Kunnan itäinen ja eteläinen raja on varsin mutkikas, mikä johtuu osittain pienistä alueliitoksista, joista viime vuosikymmenien merkittävin tapahtui vuonna 1957, jolloin Karvias-ta liitettiin kuntaan 25 hengen kyläryhmä.

Honkajoen nykyiset ns. talouskylät ovat (peruskylät sulkeissa): Kirkonkylä (Hongonkylä), Antila-Vataja (Antila 1. Antinkylä, Vataja), Rynkäinen-Pappila (Rynkäinen, Pappilankylä, Paasto), Jylli-Lauhala (Katko, Lauhala, Jylli, Vahonkylä). Kirkonkylä sijaitsee keskellä pitäjää.

Honkajoki on metsä- ja suovaltainen pitäjä. Metsäpinta-ala käsittää tilaston mukaan yhteensä 17035 hehtaaria. Puusto on suhteellisen nuorta ja mäntyvaltaista. Vuonna 1959 sattunut Honkajoen-Isojoen suurpalo poltti metsää yhteensä 1500 ha, josta suurin osa oli Honkajoen puolella. Tuho oli suurin Rynkäisten kylän alueella. Tuhon jäljet on istutusten ja metsänhoidon myötä hävinneet.

Honkajoen soista on jo suuri osa ojitettu. Pitäjässä on kuitenkin myös suuria keidassoita, joita on alettu viime vuosina hyödyntää turvetta nostamalla. Luonnonsuojelulliset näkökohdat tulevat todennäköisesti tulevina vuosina vaikuttamaan soiden käytön suunnittelussa aikaisempaa enemmän.

Honkajoen laajoilla keidassoilla on lampia. Varsinaisia järviä ei pitäjistä löydy, mutta luonnolle antavat leimansa lukuisat joet ja purot. Vesiväylistä tärkein on historiallinen kulkuväylä Karvianjoki, joka virtaa pitäjän poikki sen pohjoisimmasta kolkasta etelään asti ja on kerännyt varrelleen valtaosan pitäjän asutuksesta. Karvianjokeen laskee pitäjän sisällä lukuisia sivujokia ja puroja, tärkeimpinä mainittakoon Aunesluoma, Pyyluoma ja Paholuoma Jyllin-Lauhalan alueella sekä Kodesjoki Rynkäisten-Pappilan alueella. Karvianjoki muodostaa kulkureitillään lukuisia koskia ja pieniä putouksia, joista monet on padottu voimalaitosten käyttöön.

Vaikka Honkajoki on maastoltaan vaihtelevaa, eivät korkeuserot moreeniharjanteiden ja jokilaaksojen välillä ole huomattavia. Maata peittää suurelta osin hyvälaatuinen, paksu moreenipatja mäntypuustoineen; savikerrostuma laaksojen pohjukoissa ja jokien varsilla on tarjonnut toisaalta mahdollisuuden maanviljelykselle. Kallioperusta työntyy vain harvoin maapeitteen läpi pintaan asti.

Maan kohoaminen Honkajoella on nykyisin n. 10 mm vuodessa.

Honkajokeen kohdistuneet esihistorialliset
tutkimukset

Honkajoelta on vuosikymmenien kuluessa löytynyt lukuisa määrä kivikautisia esinelöytöjä, jotka nykyisin ovat Kansallismuseon, Satakunnan museon tai Honkajoen museon kokoelmissa.

Honkajoen esihistoriasta ei ole paljon kirjallisia lähteitä käytettävissä. Juhana Lehtinen on ensimmäisenä merkinnyt muistiin tiedot kahdesta kiinteästä muinaisjäännöksestä sekä eräistä irtolöydöistä oltuaan stipendiaattina Ikaalisten kihlakunnassa vuonna 1880 (Juhana Lehtinen: Muinaisjäännöksiä Ikaalisten kihlakunnassa. Suomen Muinaismuisto-Yhdistyksen Aikakauskirja VI, Helsinki 1883, s. 133-142).

Tohtori Ville Luho teki Kansallismuseoon saapuneiden irtolöytöjen ja tarkastuksensa perusteella ensimmäisen arkeologisen kaivauksen Honkajoen Lauhalassa vuonna 1949. Tämä Karvianjoen varrella oleva Halme-Hietarannan asuinpaikka kuuluu Suomusjärven kulttuurin piiriin. Seuraavan lupaavan löytöpaikan Luho paikansi 1951 tarkastaessaan mäkiharjannetta Lauhalan alueella. Tällä Myllyluoman asuinpaikalla hän suoritti kaivauksen 1952. Kohde ajoittuu myös Suomusjärven kulttuurin aikaan (Ville Luho: Die Suomusjärvi-Kultur, Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 66, Helsinki 1967, s. 73-78).

Seuraava rekisteröity kivikautinen asuinpaikka on vuodelta 1968, jolloin fil.maist. Anna-Liisa Hirviluoto tarkasti ns. Kuivakankaan asuinpaikan Karvianjoen itäpuoliselta rantapelloilta Antilan kylässä.

Vuosina 1981-82 tein tarkastuskäynnit Honkajoelle hämeenkyröläisen, mutta Honkajoelta syntyisin olevan emäntä Hanna Lepolan pyynnöstä. Matkoilla tarkastin eräitä kohteita, joista osa voitaneen mahdollisesti luokitella esihistoriallisiksi, osa varmuudella historiallisiksi kiinteiksi muinaisjäännöksik-

si. Tarkastuskohteet sisältyvät tähän vuoden 1983-84 inventointikertomukseen.

Rouva Hanna Lepolan tapaaminen johti yhteistyöhön, jonka puitteissa hän on tähän mennessä merkinnyt muistiin ennenkaikkea Kotiseutunsa Honkajoen Paaston kylän vanhaa perimätietoa noin 50 kirjeessään ja noin 150 konekirjoitusliuskan verran. Vanhojen kertomuksia ja syntymäseutunsa hyvin tuntevana rouva Lepolä on ollut arvokas tietolähde, jonka luovuttaman perimätiedon arvo kasvaa sitä mukaa, kun käy selväksi, että monet muinaisjäännökset ovat viime vuosikymmenien kuluessa hävinneet. Häviämisen syynä on useimmiten ollut tietämättömyys, kuten Juhana Lehtinenkin ed.m. kirjoituksessaan totesi osuvasti jo vuonna 1880:

" Muuten yhteisen kansan luonteessa oli - poikkeuksia lukuunottamatta - yleensä se omituisuus, että vaikka joku olisikin asunut jonkun muinaisjäännöksen vieressä, kylki kylässä, oli hän siitä kuitenkin vallan tietämätön. "

Hanna Lepolan perimätietoaines on sijoitettu Satakunnan museon arkistoon. Hänen perimätietoaan on lisäksi talletettuna museoviraston arkistoissa.

Inventointi 1983

Honkajoen kunta myönsi kulttuurilautakuntansa ehdotuksesta museoviraston käytettäväksi muinaisjäännösinventointia varten 5000 markan avustuksen vuodelle 1983. Museovirasto tiedusteli allekirjoittaneelta mahdollisuuksia tämän työn suorittamiseen. Satakunnan museon lupauduttua yhteistyöhön museoviraston kanssa sain tehtävän toimeksiantona.

Koska tarkoitukseen varattu määräraha oli pieni, työ suoritettiin siten, että avustus kattoi matka- ja päivärahakulut. Satakunnan museo maksoi tehtäväajalta palkka- ja jälkityökustannukset, koska työ liittyi

museossa virkani toimialaan.

Kenttätyö käsitti yli kaksi viikkoa, jossa ajassa en kuitenkaan ehtinyt tarkastaa kaikkia tarkoitettuja kohteita. Aloitin työni tarkastamalla kulttuurilautakunnan puheenjohtajan, emäntä Raili Heikkilän, hänen puolisonsa maanviljelijä Matti Heikkilän sekä emäntä Hanna Lepolan opastuksella heidän tuntemiaan kohteita. Tämä tarkastusvaihe ajoittui 30.6. - 5.7.1983.

Toisessa vaiheessa otin tutkittavikseni Karvianjoen varren alueet, joilta vuosikymmenien kuluessa oli saatu irtolöytöjä museokokoelmiin. Ennen maastotarkastusta tapahtunut löytöselvitys oli erittäin hankalaa puutteellisten löytötietojen ja muuttuneiden nimien vuoksi, mutta onnistui loppujen lopuksi varsin hyvin Honkajoen museon hoitajan, rouva Anni Topin ja hänen puolisonsa, kirkkoherra Jaakko Topin avustuksella. Maastotyön suoritin eläkkeellä olevan ja paikallisen väestön hyvin tuntevan maanviljelijä Toivo Ylipeltolan ansiokkaalla avulla. Siirtyminen tarkastuspisteestä toiseen tapahtui henkilöautolla tai kävellen. Tämä työvaihe ajoittui 24.10. - 5.11.1983.

Inventointiin kokonaisuudessaan saatu rahoitus ja sille varattu aika eivät olleet riittäviä, jotta Karvianjoen varren löytökohteet olisi voitu tarkistaa vuoden 1983 kuluessa. Tämän vuoksi kunnalta järjestyi jatkorahoitus yllättäen vuodelle 1984.

Inventointi 1984

Inventoinnin jatkaminen vuonna 1984 käynnistyi samalla tavalla kuin vuonna 1983. Inventoinnin kohteeksi tuli automaattisesti Karvianjoen varren esinelöytöalueet jatkettuna suoraan siitä, mihin työ edellisellä vuonna oli jäänyt. Tarkastuksen kohteiksi tulivat nyt myös ne alueet, joilta esineitä oli tullut suoraan Honkajoen museon kokoelmiin viime vuosien aikana. Nämä tarkastettiin niiltä osin, kuin tiedot olivat tarpeeksi riittävät paikallistamista varten.

Kenttätyössä avusti omasta aloitteestaan 30.10. -

2.11.84 työnjohtaja Taave Vainionpää, joka aktiivisesti oli valmis lähtemään autollaan pitkienkin matkojen päähän. Toinen työvaiheeni ajoittui ajalle 5-9.11.1984, jolloin liikuin polkupyörällä tukikohtani sijaitessa Jyllinkoskella.

Inventointityö toi esiin varsin lukuisan määrän uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä, sekä esihistoriallisia että historiallisia. Mikään inventointi ei kuitenkaan koskaan ole täydellinen: uusia yksittäisiä esinelöytöjä ilmaantuu joka vuosi jossain päin pitäjää ja jokainen tällainen löytö voi paljastaa myös uuden kiinteän muinaisjäännöksen. Toisaalta, joku oheiseen luetteloon merkityistä kiinteistä muinaisjäännöksistä voi jatkotarkastuksessa osoittautua sen laatuiseksi, ettei alueen suojeleminen jatkossa ole tarpeellista. Merkitty muinaisjäännösluokitus on inventoijan esitys museovirastolle, jonka tehtävänä on lopulta päättää suoje-lualueiden määräämisestä.

Matkani aikana saamastani avusta esitän kiitokseni edellä mainituille sekä monille nimeltä mainitsematta jääneille honkajokisille, niin maanviljelijöille, muinaislöytöjen ilmoittajille kuin kunnan viranomaisil-le ja luottamushenkilöille. Ilman viimeksi mainittujen myötämielisyyttä rahoituksen kohdalla sekä tietojen tarkastamisessa Honkajoen inventointia ei olisi saatu tehtyä. Kiitän tuesta ja kiinnostuksesta kaikkia - etenkin lehdistön edustajia, jotka mielenkiinnolla seurasi-vat inventointia ja sen tuloksia.

Kartat

Inventoinnissa käytin seuraavia peruskarttoja:

Peruskartta 1:20000	1233 04	SAMMI	(1971)
"	"	1233 05 RYNKÄNEN	"
"	"	1233 06 KODESJOKI	"
"	"	1233 07 ALA-HONKAJOKI	"
"	"	1233 08 HONKAJOKI	"
"	"	1233 09 LAUHALA	"
"	"	1233 11 PUUOJANKEIDAS	"

"	"	1233 12	POLVENKEIDAS	"
"	"	1234 10	PUNTTUKEIDAS	"

Inventointikertomus

Inventointikertomus on laadittu vuosien 1983 ja 1984 mukaisessa järjestyksessä kylittäin siten, että aloitetaan Lauhalan alueen löydöistä ja päätän Rynkäisten kylän löytöihin. Numerointi on tehty juoksevilla numeroinnilla tekemättä eroa siihen, onko kiinteän muinaisjäännöksen osalta kyse esihistoriallisesta, historiallisesta tai tarkemmin ajoittamatta jääneestä antropogeenisestä löydöksestä. Soveltuvien osin olen liittännyt kertomukseen tietoja emäntä Hanna Lepolan muistiin merkitsemistä löydöksistä tai tapahtumista (H.L.) tai tarkemmin ilman merkintää muista saamistani tiedoista.

Kohteesta on ilmoitettu seuraavat tiedot:

- kohteen järjestysluku
- kylä ja kohteen nimi
- peruskarttakoordinaatit
- tila ja rekisterinumero
- omistaja ja osoite
- löydöt museonumeroineen
- tarkastushavainnot
- peruskarttaote
- mahdolliset valokuvat kopioineen
- mahdolliset piirroksot

Kohteet on luokiteltu sen mukaan, mikä arvo niillä katsotaan olevan:

- I luokkaan kuuluvilla muinaisjäännöksillä on muistomerkkiluonne tai nähtävyydsarvoa, joten ne on syytä säilyttää tutkimattomina tai tutkittuina;
- II luokkaan kuuluvilla on lähinnä tieteellistä arvoa ja niiden rauhoitus voidaan yleensä purkaa tutkimuksen jälkeen. Joskus on kuitenkin syytä tutkimustutlostien perusteella korottaa muinaisjäännös luokkaan I ;

III luokkaan kuuluvat ovat tuhoutuneet ja hävinneet maastosta siinä määrin, ettei paikkaa ole aihetta pitää rauhoituksen alaisena.

Kertomukseen on liitetty suojelukohdeluettelo, esinehakemisto, kohdehakemisto, kohteet peruskarttalehti- jaon mukaisesti ja kohdehakemisto laadun mukaan.

Kertomuksesta on otettu kopiot museovirastoa, Satakunnan museota ja Honkajoen kuntaa varten.

Lyhennykset

Esinelöytöluettelon yhteydessä olevat lyhennykset tarkoitavat:

KM = Kansallismuseon kokoelmat

SM = Satakunnan museon kokoelmat.

Porissa, huhtikuun 15, päivänä 1985

Jouko Rätty

SUOJELUKOHDELUETTELO

Honkajoen kiinteät muinaisjäännökset
Inventointi 1983-84

- 1233 09 1. Hietikko
LAUHALA Kivikautinen löytö- ja hauta- tai asuinpaikka. II
kl Lauhala, tl Hietikko 1:12
x= 6887 94-98, y= 565 81-86, z= 110
Hiekanottoon käytetty kumpare joen lähellä, osit-
tain talon pihapiiriä. Reikäkivi löytynyt talon
toiselta puolelta parikymmentä metriä talon nurkas-
ta.
Löydöt: KM 12042 vasarakirves; KM reikäkivi
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 1
- 1233 09 2. Myllyluoma
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. I
kl Lauhala, tl Hakaniemi 1:25
x= 6888 15-22, y= 565 75-90, z= n. 118-121
Asuinpaikka on osa asuinpaikkojen vyöhykkeestä,
jonka koordinaatit ovat:
x= 6888 96 - 6889 78, y= 565 76 - 566 63, z=118-130
Metsää kasvavaa harjua, rinnemaata, hiekkapohja.
Löydöt: KM 12911 kvartseja, KM 13069 kvartseja,
talttoja ym. asuinpaikkalöydöksiä.
Ville Luhon kaivaus 1952. Tark. Jouko Rätty 1983:
HONKAJOKI 2
- 1233 09 3. Kivimäki
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lauhala, tl Kivimäki 3:57
x= 6889 00-10, y= 566 03-10, z= 119-121
Harjupeltoa, hiekkapohjaista maata. Liittyy lähei-
sesti asuinpaikkavyöhykkeeseen, kohde n:o 2.
Löydöt: SM 9311 tasataltta, KM 22731 reikäkivi
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 3

- 1233 09 4. Kivimäki
LAUHALA Hautaraunio ja kivilatomuksia. I-II
kl Lauhala, tl Kivimäki 3:57
x= 6880 93, y= 566 05, z= 120
Niittyä ja nuorta kuusikkoa.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 4
- 1233 09 5. Hietala-Hietaranta
LAUHALA Kivikautisten asuinpaikkojen vyöhyke. II
kl Lauhala, tl Länsimäki 9:8 - Jokinen 9:24 ym.
x= 6884 15 - 6885 45, y= 565 41-80, z= 97-110
Loivaa rinnettä, peltoa, hiekkapohja. Useiden tilojen omistuksia.
Löydöt: KM 9528 kourutaltoa, KM 9205:13 keihäänkärjen katkelma, KM 11955 kv. iskoksia, palanut luunsiru, KM 12256 pallonuijan puolikas, KM 12257: 1-469 kaivauslöytöjä.
Ville Luhon kaivaus 1949. Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 5
- 1233 09 6. Katko
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Katko, tl Mäkinen 1:50
x= 6884 20-25, y= 566 24-30, z= 105-110
Harjun länsirinnettä ja sen alista peltoa.
Löydöt: SM 10417 tasataltoa, KM 22732 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 6
- 1233 09 7. Lahdenperä
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Katko, tl Lahdenperä 2:32
x= 6883 82-96, y= 566 30-48, z= 102-106
Harjanteen lakea, talon pihamaa-alue ja lounaista rinnepeltoa.
Löydöt: KM 22733:1 kourutaltoa, :2 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 7

- 1233 09 8. Luomaniemi
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka (?). II
kl Katko, tl Luomaniemi 6:94
x= 6882 30-50, y= 566 35-45, z= 98-100
Honkajoen kirkosta n. 6 km N, Karvian joesta
n. 200 m ES. Kulttuurimaa tien ja rakennusten vie-
reisen pellon yläpäässä, hiekkamaata.
Löydöt: KM 9205:1 alkeellinen poikkikirves
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 9
- 1233 09 9. Kamppikoski
LAUHALA Kivikautinen löytöpaikka, historiallinen
asuinpaikka . II
kl Katko, tl Kamppikoski 6:110
x= 6881 48-65, y= 565 44-50, z= 100
Honkajoen kirkosta n. 4 km N, Karvian joen itä-
rannalla. Kulttuurimaa puolen metrin syvyydessä
mullan alla, hiekkarinnettä.
Löydöt: SM 7702 kourutaltoa
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 10
- 1233 08 10. Patokoski
HONKAJOKI Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Honko, tl Patokoski 1:114
x= 6878 27-67, y= 565 24-32, z= 100
Honkajoen kirkosta n. 1,7 km NW, Karvian joen
itärannalla. Kulttuurimaa 30-40 cm:n syvyydessä
mullan alla, hiekkamaata, peltoa.
Löydöt: SM 10418 liuskekeihäänkärki, KM 22734:1
kvartseja, :2 hioimen katkelma
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 11
- 1233 08 11. Mattila
HONKAJOKI Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Honko, tl Mattila 7:20
x= 6877 04 - 6876 94, y= 563 80-85, z= 96-100
Honkajoen kirkosta n. 1,5 km W , Karvianjoesta
500 m N, jokivarren peltojen pohjois-
lounaalla, hiekkainen rinnemaa.

Löydöt: SM 10345 tasataltta, KM 22735 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 12

1233 08 12. Nevavainio
HONKAJOKI Kivikautinen leiri- tai asuinpaikka (?). II
kl Honko, tl Lankoski 6:67
x= 6878 02-10, y= 561 20-28, z= 92,5
Honkajoen kirkosta n. 5,4 km WNW, 300 m Kodesjoesta
NE, peltoalueen keskellä oleva matala kumpare,
hiekkamaata, ympärillä savimultaa.
Löydöt: KM 22736:1-2 kaksi reikäkiveä , :3 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 13

1233 08 13. /Peräpiitta
HONKAJOKI Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Paasto, tl Peräpiitta 5:64 ja Viitala 5:26
x= 6871 98 - 6872 30, y= 564 65-72/564 50-70,
z= 85-92
Honkajoen kirkosta 5,2 km SSE, Karvianjoen itä-
rannalla, rantapelto, hiekkamaata.
Löydöt: KM 18125 kvartseja, KM 22737 kvartseja
Tark. A-L. Hirviluoto 1968, Jouko Rätty 1983:
HONKAJOKI 14

1233 07 14. Perävainio
ALA-HONKAJOKI Esihistoriallinen löytöpaikka. II
kl Vataja, tl Vataja 7:63
x= 6868 62-66, y= 565 60-68, z= 80
Honkajoen kirkosta n. 8,5 km S, Karvianjoen itäran-
nan törmällä oleva hiekkapelto.
Löydöt: SM 10415 olkakirves, KM 22738 kivistä
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 15

1233 08 15. Marjakeidas
HONKAJOKI Kaksi kivirauniota ja maakuoppaa. II
kl Paasto, tl Karimaa 4:32 ja Heiniluoma 4:37
x= 6874 20-25, y= 563 40-48, z= 91-92,5

Honkajoen kirkosta 4 km SW, Karvian joesta 300 m NE, Marjakeitaan eteläreunalla. Alueen kokonaislaajuus on n. 60x60 m.

Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 16

- 1233 08 16. Aittomäki
HONKAJOKI Kaksi hautarauniota. II
kl Paasto, tl Kodesjoensuu 2:61
x= 6873 80, y= 562 00, z= 97,5
Honkajoen kirkosta 5,4 km SW, Karvianjoesta n. 1 km SW, Hakosaaresta lähtevää nykyistä polkua 800 m W. Muinaisjäännökset polun eteläpuolella ison maakiven tuntumassa.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 19
- 1233 08 17. Aittomäki
HONKAJOKI Tervahauta, kaksi lähettä. I
kl Paasto, tl Kodesjoensuu 2:61
x= 6873 80, y= 562 10, z= 95-96
Honkajoen kirkosta 5,3 km SW, Karvianjoesta 900 m SW, Hakosaaresta lähtevää polkua n. 700 m W. Lähteet tervahaudan alapuolella rinteessä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 20
- 1233 08 18. Aittomäenkeitaan "iso kivi"
HONKAJOKI Uhrikivi. I
kl Paasto, tl Kodesjoensuu 2:61
x= 6873 85, y= 561 75, z= n. 96
Honkajoen kirkosta n. 5,6 km SW, suojelukohteesta n:o 17 400 m W, yksinäinen ja korkea maakivi.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 21
- 1233 08 19. Halkoviita
HONKAJOKI Kiviraunio ja uhrikivi (?). II
kl Paasto, tl Kodesjoensuu 2:61
x= 6873 58, y= 560 75, z= 100
Honkajoen kirkosta n. 6,6 km SW, Karvianjoesta 2 km SW, kangasmaata suoalueiden keskellä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 23

- 1233 08 20. Katsinkallio
HONKAJOKI Historiallinen vartiopaikka. I
kl Paasto, tl Uusi-Paasto 1:52
x= 6875 83-88, y= 561 80-83, z= 95
Honkajoen kirkosta 4,6 km WSW ja Karvianjoesta
n. 400 m W. Maapohja osittain hienoa hiekkaa,
havumetsää, räjäytetty kallio.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 24
- 1233 05 21. Kavonpiha
RYNKÄNEN Historiallinen taistelupaikka. I
kl Paasto, tl Mikkola 2:64, Myllykoski 2:65, Oja-
la 2:46
x= 6877 40-70, y= 559 20-60, z= 105-108
Honkajoen kirkosta n. 7 km W, Ketistönkeitaan,
Mätäskeitaan ja Pikkukeitaan välisellä kannaksel-
la. Alueen rajat määrittämättä. Kangasta ja
nuorta mäntymetsää.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 25
- 1233 06 22. Kangasahde
HONKAJOKI Historiallinen kalmisto. I
kl Paasto, tl Vanha-Paasto 2:63
x= 6876 88-94, y= 560 58-76, z= 102,5-105
Honkajoen kirkosta 5,6 km W, Kodesjärven tien
eteläpuolella, loivalla hiekkaharjulla. Alueen
rajat tarkasti määrittämättä, arvioitu laajuus
n. 150 (E-W) x 50 (N-S) metriä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 26
- 1233 05 23. Kavonmänty
RYNKÄNEN Paikallisperinnettä omaava puu. I
kl Paasto, tl Myllykoski 2:65
x= 6877 42, y= 559 42, z= 105-107
Honkajoen kirkosta n. 7 km W, Pohjanmaalle suun-
tautuvien teiden risteyksessä. Ympäröivä puusto
nuorta, kohteella ikää satoja vuosia.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 27

- 1233 08 24. Tervatie
HONKAJOKI- Osa historiallista kauppatietä. I
1233 05 kl Antila, Alahonkajoki; Honko, Paasto
RYNKÄNEN tl RN:ot 2:63, 2:65, 2:58, 11:1, 9:118, 9:119,
9:117, 9:26, 9:78, 9:122, 9:146, 9:72, 9:78,
9:124, 1:47, 1:26
x= 6874 98, y= 560 22 tien alkupää
x= 6877 30, y= 559 50 tien loppupää
x= 6877 70, y= 558 65 tien sivuhaara
Maastollisesti vaihteleva, soiden välissä kiertävä
tie. Maapohja hiekkaa, puusto nuorehkoa, valtapuu-
na mänty.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 28
- 1233 05 25. Pahkakeidas
RYNKÄNEN Kivilatomus. II
kl Honko, tl Kangasniemi 9:78
x= 6875 12, y= 558 97, z= 102,5
Honkajoen kirkosta n. 7,6 km WSW, sijaitsee ter-
vatiellä suon länsilaidalla, loivassa rinteessä.
Latomuksen koko n. 3x3 m.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 29
- 1233 05 26. Kukkaronlähde
RYNKÄNEN Yleinen juomapaikka. II
kl Alahonkajoki, tl Pieksu 9:26
x= 6875 88, y= 558 60, z= 98-99
Honkajoen kirkosta n. 7,7 km WSW, Huidankeitaan
itäreunalla. Lähde ollut kivetty. Sijainnut
nykyisen Kukkaronlähteen lähellä, ehkä tuhottu.
HONKAJOKI 30.
- 1233 05 27. Häutakorpi
RYNKÄNEN Tervahauta, asumusjäännöksiä. I
kl Honko ja Alahonkajoki, tl Pieksu 9:26, Keidas
9:118, Hautamäki 9:119, Jokivarsi 12
x= 6876 76-82, y= 558 30-44, z= 105-106
Tervatien kummallakin puolella; Kortteslaksonkei-
taan ja Mätäskeitaan välisellä kannaksella,

rinteellä oleva tervahauta n. 15 m $\emptyset$.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 31

- 1233 05 28. Rautapruukinmäki
RYNKÄNEN Raudannoston tukikohta. I
kl Paasto, tl Väliviita 2:28 ja Siltaluoma 2:57
x= 6877 45-50, y= 557 50-60, z= 98,5-100
Sualueella kohoava mäki, n. 9 km Honkajoen kir-
kosta W.
HONKAJOKI 32
- 1233 05 29. Mätäskeidas
RYNKÄNEN Kaksi lapinrauniota. II
kl Paasto, tl Vanha-Paasto 2:63
x= 6877 20-28, y= 559 00-10, z= 107,5
Honkajoen kirkosta 7,6 km W, n. 400 m Isojoen
tiestä 500 m W, tervatien eteläpuolella, hiekka-
pohjaisella männikkökannaksella.
Toisen raunion $\emptyset$ n. 3-3,5 m , toinen n. 6 m.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 33
- 1233 05 30. Mätäskeidas
RYNKÄNEN Hautakuoppia. I
kl Paasto, tl Myllykoski 2:65
x= 6877 28-35, y= 559 10-35, z= 110
Honkajoen kirkosta n. 7,5 km W. Kuopat hiekkapoh-
jaisella männikkökankaalla tervatien pohjoispuo-
lella, loivaa rinnettä.
Kuopat tien suuntaisesti, selväpiirteisiä 5 kpl.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 34
- 1233 05 31. Kankaanranta
RYNKÄNEN Kiviaitoja, pajan jäännökset ym. II
kl Alahonkajoki, tl Kankaanranta 2:14
x= 6874 60-80, y= 559 25-50, z= 98-99
Honkajoen kirkoista n. 7 km WSW. Sekametsä ympärillä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 35

- 1233 05 32. Kankaanranta
RYNKÄNEN Kiviraunioita. II
kl Alahonkajoki, tl Kankaanranta 2:14
x= 6874 60-70, y= 559 40-50, z= 99
Honkajoen kirkosta n. 7 km WSW, tien vierustaa,
kangasta, männikköä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 36
- 1233 05 33. Kankaanranta
RYNKÄNEN Kiviraunio. II
kl Alahonkajoki, tl Kankaanranta 2:14
x= 6874 55, y= 559 47, z= 98
Honkajoen kirkosta n. 7 km WSW, tien viereinen
rinne, hiekkamaa, havumetsä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 37
- 1233 05 34. Kuusiranta
RYNKÄNEN Kiviaita. II
kl Alahonkajoki, tl Kankaanranta 2:14
x= 6874 25-27, y= 559 40, z= 96
Honkajoen kirkosta n. 7 km WSW, n. parikymmentä
metriä tiestä, sekapuustoa.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 38
- 1233 05 35. Kuusiranta
RYNKÄNEN Kiviaitoja. I
kl Alahonkajoki, tl Kuusiranta 2:12
x= 6874 10-20, y= 559 34-42, z= 95
Honkajoen kirkosta n. 7 km WSW, Siikaisten tien
vierellä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 39
- 1233 05 36. Vähä-Rynkälampi
RYNKÄNEN Asuinkuoppa hist. ajalta . II
kl Paasto, tl Pitkämäki 1:45
x= 6873 27, y= 556 63, z= n. 85
Honkajoen kirkosta n. 10,4 km WSW, kuivatun
Vähä-Rynkälammen vanhalla rantapenkalla Siikaisten
tien eteläpuolella, maapohja hiekkaa, männikköä.

Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 40

- 1233 05 37. Rynkäkirkko
RYNKÄNEN Kansanperinteeseen liittyvä kirkon paikka ja kiviaita rakennusjäännöksineen. I kl Rynkäinen, tl Järvenpää 11 x= 6873 04-15, y= 556 34-48, z= 90 Koivikkokangasta ja niittyä, Siikaisten tien eteläpuolella, n. 10,6 km Honkajoen kirkosta WSW. Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 41
- 1233 05 38. Ipron kellari
RYNKÄNEN Historiallisen ajan asutusmuistoja. I kl Rynkäinen, tl Ipro 14 ja Kallio 9 x= 6872 27-35, y= 557 5-37, z= 90-92,5 Kallioiden suojaama vanha asuinpaikka lähellä Pieksuluomaa, kuivatun Iso Rynkälammen rantahietikolla, n. 10,5 km Honkajoen kirkosta SW. Sekapuustoa. Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 42
- 1233 05 39. Iso Rynkälampi
RYNKÄNEN Kaksi lapinrauniota. II kl Paasto, tl Hakaniemi 1:25 x= 6872 08, y= 558 07, z= 90 Honkajoen kirkosta n. 10,5 km SW, kuivatun Iso Rynkälammen rantaniemekkeellä puiden alla, kallioisen mäen alarinteessä. Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 43
- 1233 05 40. Iso Rynkälampi
RYNKÄNEN Kiviarkku . II kl Paasto, tl Uusi-Paasto 1:52 x= 6872 42-44, y= 557 94-98, z= 90 Honkajoen kirkosta n. 10,5 km SW, ryteikön keskellä lähellä Pieksuluomaa, kuivatun Iso Rynkälammen entisessä niemessä. Muodostuu päältä avoimesta ja pääty- sekä sivukivien muodostamasta "arkusta",

jonka sisusta kaivettu n. 0,8 m maanpinnan tason alapuolelle. "Arkun" pituus on n. 4,5 m, leveys n. 1,5 m/3,5 m. Alue on louhikkoista.

Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 44

- 1235 05 41. Heikkilä
RYNKÄNEN
Kaksi hautaröykkiötä. I
kl Rynkäinen, tl Heikkilä 8
x= 6873 44-46, y= 555 47, z= n. 90
Sijaitsevat peltojen välisellä harjulla, koivikos-
sa, n. 11,2 km Honkajoen kirkosta SW. Toinen röyk-
kiö on n. 3x4x0,5 m ja toinen 4,5x1,5x0,4 m.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 45
- 1233 05 42. Jauhinevan pirunkallio
RYNKÄNEN
Uhripaikka. I
kl Paasto, tl Jokimäki 1:11
x= 6873 32-37, y= 554 90-94, z= n. 85
Sijaitsee Honkajoen kirkosta n. 11,5 km SW, pel-
lon keskellä olevalla pajua ja koivuja kasvavalla
kumpareella, aivan vedenjuoksun äärellä. Viisi pi-
runsorkan jälkeä sekä kolme pientä kolmionmuotois-
ta latomusta kallion päällä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 46
- 1233 05 43. Silmu
RYNKÄNEN
Historiallisen ajan asutusmuistoja. II
kl Rynkäinen, tl Silmu 16
x= 6872 10-15, y= 554 30-38, z= 87,5-90
Honkajoen kirkosta n. 12,5 km SW. Alueella kiviai-
ta kätkökeillareineen, röykkiö ja rakennusjäännöksiä.
Tark. Jouko Rätty 1983: HONKAJOKI 47
- 1233 09 44. Uusitalo
LAUHALA
Esihistoriallinen löytöpaikka. II
kl Lauhala. tl Uusitalo 8:82
x= 6886 65-75, y= 565 50-60, z= 115-117,5

Honkajoen kirkosta n. 10 km N , 200-250 m Jyllinkosken tienhaarasta N. Kulttuurimaata tien molemmilla puolilla. Lp. sijaitsee rinteen alaterassilla. Tutkimuksia vaativa alue n. 150 m(N-S)x 30 m (W-E).

Löydöt: KM 10182:3 reikäkivi

Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 52

- 1233 09 45. Rinne
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lauhala, tl Rinne 3:26
x= 6888 58-70, y= 565 67-74, z= 108-110
Honkajoen kirkosta 11,4 km N, Paholuomasta n. 50-70 m E . Asuinpaikan laajuus n. 150 (N-S)x 100 (W-E) m.
Löydöt: SM 7699 pohj. tasataltan teräkatkelma, SM 7710 kaitataltta, KM 22741 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 55
- 1233 09 46. Kivioja
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lauhala, tl Kivioja 3:33, Lepistö 3:46
x= 6888 10-22, y= 566 20-30, z= 115-117
Honkajoen kirkosta 11 km N, Paholuomasta 400-500 m E olevalla kivikkoisella mäkitöyräällä ja sen vieripellolla oleva asp. Alueen kokonaśala n. 150x150 m.
Löydöt: KM 9205:8 reikäkivi, KM 22742 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 57
- 1233 09 47. Kivioja
LAUHALA Historiallisen ajan rakennusjäännös. II
kl Lauhala, tl Kivioja 3:33
x= 6888 36, y= 566 40, z= 120
Honkajoen kirkosta 11,2 km N, Jyllinkosken tien itäpuolella, n. 10 m E. Rakennuksen maatunut pohjakiveys, n. 5x4,5 m, osa jäännöksestä n. 1 m:n korkuinen.
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 58

- 1233 09 48. Jyllinkoski
LAUHALA Kivikautinen leiri- ja asuinpaikkavyöhyke. I
kl Lauhala
x= 6886 28-80, y= 566 00-60, z= 105-120
Honkajoen kirkosta n. 9,5 km N. Kulttuurimaisema
kaunis kokonaisuus tänään. Kosken rantamilta
useita yksittäislöytöjä ja merkkejä kivikautisesta
asutuksesta.
Löydöt: SM 7704+5 poikkikirves ja kovasin, KM
9205:7 oikokirves, KM 10182:4 reikäkiven katkelma,
KM 12909 pohj. kourutaltoa, KM 12910 kourutaltoa,
KM 22744 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 60
- 1233 09 49. Jyllinkoski
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka (?), II
kl Lauhala, tl Kyllinkoski 7:37
x= 6886 40-55, y= 566 00-40, z= n. 100-115
Honkajoen kirkosta n. 9,5 km N, Jyllinkosken kaak-
koisrannalla. Kulttuurimaata näkyvissä pellon kos-
kemattomassa pientareessa, asuinpaikka ilm. suurel-
ta osin tuhoutunut viljelyksessä. Loivaa rinnettä.
Löydöt: SM 7706 tasataltoa
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 60:3
- 1233 09 50. Jylli
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Lauhala, tl Jylli 7:52, Kallio 7:65
x= 6886 34-52, y= 566 35-60, z= 110-117
Honkajoen kirkosta n. 9,5 km N, Jyllinkosken etelä-
rannalla. Asp ulottunee Pukaran tiestä jokitorväl-
le ja länsipuolella Katkon tietä yhtyy Jyllinkos-
ken asuinpaikkaan.
Löydöt: KM 12909 pohj. kourutaltoa, KM 12910 kou-
rutaltoa, KM 22744 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 60:4

- 1233 09 51. Rääsykorpi
LAUHALA Kivikautinen löytöpaikka. II
kl Lauhala, tl Leppäkoski 7:17
x= 6885 00-45, y= 567 95 - 568 15, z= 115-117,5
Honkajoen kirkosta n. 8 km NNE, Karvianjoesta
400-600 m SW. Löytöpaikkoina hiekkapohjainen, sois-
tuva maa ja valkohiekkainen uudispelto 117 m:n
käyrän alapuolella. Tutkimusalue n. 250 m x 100 m.
Löydöt: KM 22740:1 liuskekeihäänkärki, : 2 alkeel-
linen taltta, :3 kvartseja, reikäkivi
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 61
- 1233 09 52. Koskela
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Katko, tl Koskela 1:11 , 1:17
x= 6885 35-54, y= 565 50 - 566 24, z= n. 110-117
Honkajoen kirkosta n. 8,4 km N, Karvianjoen itä-
rannalla. Asuinpaikka maapohjaltaan koskematto-
massa metsikössä ja sen alapuolella rinnepellolla,
joen yläterassilla sekä alueen itäpuolisella pelto-
harjanteella. Maapohja hiekkaa.
Löydöt: Honkajoen museo 467 reikäkivi, KM 9205:6
reikäkivi, KM 22739 kvartseja.
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 67
- 1233 09 53. Santti
LAUHALA Kivikautinen asuinpaikka. II
kl Katko, Honkaluoma, tl Santti 5:71
x= 6882 35-45, y= 565 20-35, z= 107-110
Honkajoen kirkosta 5,4 km NNW, 600 m Karvianjoesta,
sen länsipuolella, Kauhajoen tien vierellä. Asp-
loivassa rinteessä ja osittain sen yläpuolella ole-
valla tasanteella. Löydöt pääosiltaan perunamaalta.
Tutkittavan alueen suuruus n. 150x80 m (N-S/W-E).
Löydöt: SM 7703 kourutaltta, KM 22743 kvartseja
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 71

- 1233 05 54. Ryssäntorninmäki
RYNKÄNEN Raunioalue. II
kl Antila, tl Pahkasuo 1:58
x= 6875 00-50, y= 559 67-74, z= 107-108
Honkajoen kirkosta n. 7 km WSW. Harjun päällä
neljä luode-kaakko -suuntaista kuoppaa sekä näi-
den ympärillä matala kiveys. Kokonaisalue on
n. 50x25 m.
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 78
- 1233 07 55. Kissasaari
ALA-HONKAJOKI Röykkiöalue. I
kl Antila, tl Luoma 6:12
x= 6867 10-38, y= 564 15-28, z= 95-97,5
Honkajoen kirkosta 10 km SSW, kuivatun Takasen-
järven kallioisella niemekkeellä. Alueella on
ainakin 22 kiviröykkiötä tai kiviaitaa.
Tark. Jouko Rätty 1984: HONKAJOKI 79

KOHDEHAKEMISTO

Inv. nro	Paikka	Laatu	Suojelukohde
1.	Hietikko	esihist. löytöpaikka	1
2.	Myllyluoma	kivik. asuinpaikka	2
3.	Kivimäki	kivik. asp.	3
4.	Kivimäki	rautak. hautaraunio	4
5.	Hietala- Hietaranta	kivik. asp.vyöhyke	5
6.	Katko	kivik. asp.	6
7.	Lahdenperä	kivik. asp.	7
8.	Jätinmäki	esihist. lp.	-
9.	Luomaniemi	kivik. asp. (?)	8
10.	Kamppikoski	kivik. (?) ja hist. asp.	9
11.	Patokoski	kivik. asp.	10
12.	Mattila	kivik. asp.	11
13.	Nevavainio	kivik. asp. tai leirip.	12
14.	Peräpiitta	kivik. asp.	13
15.	Perävainio	esihist. lp.	14
16.	Marjakeidas	hist. muin.jäännös	15
17.	Saukonahde	esih. tai hist. hauta- röykkiöitä	-
18.	Hautapättärä	esihist.(?) ja hist. lp.	-
19.	Aittomäki	esihist. tai hist. hauta- raunioita	16
20.	Aittomäki	kultt.hist. muin.jäännös	17
21.	Aittomäenkei- taan "Iso kivi"	hist. muin.jäännös	18
22.	Leppänen	esihist. tai hist. muinaisjäännös	-
23.	Halkoviita	hist. muin.jäännös	19
24.	Katsinkallio	hist. vartiopaikka	20
25.	Kavonpiha	hist. taistelupaikka	21
26.	Kangasahde	hist. kalmisto	22
27.	Kavonmänty	kultt.hist. muin.jäännös	23
28.	Tervatie	kultt.hist. muin.jäännös	24
29.	Pahkakeidas	kultt.hist. muin.jäännös	25
30.	Kukkaronlähde	kultt.hist. muin.jäännös	26

31.	Hautakorpi	kultt.hist. muin.jäännös	27
32.	Rautapruukin- mäki	kultt.hist. muin.jäännös	28
33.	Mätäskeidas	lapinraunioita	29
34.	Mätäskeidas	hist. kalmisto	30
35.	Kankaanranta	kultt.hist. muin.jäännös	31
36.	Kankaanranta	esihist. tai hist. kivi- raunioita	32
37.	Kankaanranta	kiviraunio	33
38.	Kuusiranta	kultt.hist. muin.jäännös	34
39.	Kuusiranta	kultt.hist. muin.jäännös	35
40.	Vähä-Rynkälampi	kultt.hist. muin.jäännös	36
41.	Rynkäkirkko	kultt.hist. muin.jäännös	37
42.	Ipron kellari	hist. asp.	38
43.	Iso Rynkälampi	lapinraunio	39
44.	Iso Rynkälampi	kultt.hist. muin.jäännös	40
45.	Heikkilä	esih. tai hist. hauta- röykkiöitä	41
46.	Jouhinevan pi- runkallio	hist. muinaisjäännös	42
47.	Silmu	kultt.hist. muin.jäännös	43
48.	Pajukoski	esihist. lp.	-
49.	Hietakangas	esihist. lp.	-
50.	Lauhaluoma	esihist. lp.	-
51.	Metsäranta	esihist. lp.	-
52.	Uusitalo	esihist. lp.	44
53.	Korvenkangas	esihist. lp.	-
54.	Alatalo	esihist. lp.	-
55.	Rinne	kivik. asp.	45
56.	Laineskangas	esihist.(?) lp.	-
57.	Kivioja	kivik. asp.	46
58.	Kivioja	kultt.hist. muin.jäännös	47
59.	Paholuoma	esihist. lp.	-
60.	Jyllinkoski	kivik. asp.vyöhyke	48
60:1	Ala-Paholuoma	esihist. lp.	-
60:2	Pahaoja	esihist. lp.	-
60:3	Jyllinkoski	kivik. asp.(?)	49
60:4	Jylli	kivik. asp.	50
60:5	Kokko	esihist. lp.	-

61.	Rääsykorpi	kivik. asp.	51
62.	Leppäkoski	esihist. lp.	-
63.	Vähäniemi	esihist. lp.	-
64.	Elomaa	esihist. lp.	-
65.	Vähäniemen palsta	esihist. lp.	-
66.	Järvenranta	esihist. lp. (?)	-
67.	Koskela	kivik. asp.	52
68.	Välimäki	esihist. lp.	-
69.	Rakennuskoski	esihist. lp.	-
70.	Laitila	esihist. lp.	-
71.	Santti	kivik. asp.	53
72.	Honkaluoma	esihist. lp. (?)	-
73.	Kalliöla	esihist. lp.	-
74.	Rintämäki	esihist. lp.	-
75.	Lankoski	esihist. lp.	-
76.	Uusi-Saukko	esihist. lp.	-
77.	Niemenmaa	esihist. lp.	-
78.	Ryssäntornin- mäki	esihist. tai hist. ki- viraunioita	54
79.	Kissasaari	esihist. kiviröykkiöitä	55
80.	Antintalo	esihist. lp.	-
81.	Ristakoski	esihist. lp.	-
82.	Lamminmäki	esihist. lp. (?)	-
83.	Satamankeidas	muinaissuksen lp.	-
84.	Pelli	esihist. (?) lp.	-
85.	Hongonkylä	esihist. lp.	-
86.	Katko	esihist. lp.	-
87.	Katko	esihist. lp.	-
88.	Rynkäinen	esihist. lp.	-
89.	Paholuoman kylä	esihist. lp.	-
90.	Paholuoman kylä	esihist. lp.	-
91.	Antila	esihist. lp.	-
92.	Alahonkajoki	esihist. lp.	-
93.	Lauhala	esihist. lp.	-
94.	Lauhala (?)	esihist. lp.	-
95.	Lauhala (?)	esihist. lp.	-
96.	Honkajoki	esihist. lp.	-

97.	Hönkajoki (?)	esihist. lp. (?)	-
98.	Honkajoki	esihist. lp. (?)	-
99.	Honkajoki	esihist. lp. (?)	-
100.	Honkajoki (?)	esihist. lp. (?)	-
101.	Honkajoki (?)	esihist. lp. (?)	-
102.	Katko (?)	esihist. lp. (?)	-
103.	Katko (?)	esihist. lp. (?)	-
104.	Lauhala	esihist. lp. (?)	-
104.	Lauhala	esihist. lp. (?)	-
106.	Honkajoki (?)	esihist. lp. (?)	-
107.	Honkajoki	esihist. p. (?)	-
108.	Vahokoski	esihist. lp.	-
109.	Honkajoki	esihist. lp. (?)	-
110.	Honkajoki	esihist. lp:ja (?)	-

KOhteIDEN JAKAUTUMINEN KARTTALEHDITTÄIN

Peruskartta	Kohteet
1233 04	-
1233 05	25, 27-47, 78, 88
1233 06	-
1233 07	15, 79, 92
1233 08	11-14, 16-24, 26, 28, 75-77, 80-81, 85, 91
1233 09	1-10, 48-64, 67-74, 82, 86-87, 89-90, 93, 94-95 (?), 102-103 (?), 104-105
1233 11	83
1233 12	65-66, 108
1234 10	-
HONKAJOKI	Löytökylä ja -paikka tuntemattomia: 84, 96, 97 (?), 98-99, 100-101 (?), 106-107, 109-110

ESINEHAKEMISTO

KM nro	laatu	nimi	inv.	suoj.
1905:1	supp. pallonuija	Honko	85	-
1905:5	kivikirveen katk.	Katko	86	-
1905:6	tasataltta	Katko	87	-
1905:7	tasataltta	Rynkäinen	88	-
1905:8	kourutaltta	Paholuoma	89	-
1905:9	tasataltta	Paholuoma	90	-
1905:10	kourutaltta	Antila	91	-
1905:11	tasataltta	Alahonkajoki	92	-
2024:1	kivikirves	Niemenmaa	77	-
2024:2	reikäkivi	Lauhala	93	-
2219:1	kivinuija	Paholuoma	59	-
2219:2	supp. pallonuija	Lauhala (?)	94	-
2219:3	reikäkivi	Lauhala (?)	95	-
2266:23	vasarakirves	Honkajoki	96	-
5690:9	vasarakirves	Honkajoki (?)	97	-
7296	reikäkivi	Honkajoki	98	-
9205:1	alk. poikkikirves	Luomaniemi	9	8
9205:2	poikkikirves	Jätinmäki	8	-
9205:3	reikäkivi	Laitila	70	-
9205:4	reikäkivi	Laitila	70	-
9205:5	tasataltta	Laitila	70	-
9205:6	reikäkivi	Koskela	67	52
9205:7	oikokirves	Kokko	60:5	-
9205:8	reikäkivi	Kivioja	57	46
9205:9	keihäänkärj.katk.	Hietakangas	49	-
9205:10	veitsi	Lauhaluoma	50	-
9205:11	reikäkiven puol.	Lauhaluoma	50	-
9205:12	reikäkivi	Metsäranta	51	-
9205:13	keihäänkärj.katk.	Hietala-Hietaranta	5	5
9528	kourutaltta	Hietala-Hietaranta	5	5
10182:1	kivitaltan katk.	Elomaa	64	-
10182:2	reikäkivi	Korvenkangas	53	-
10182:3	reikäkivi	Uusitalo	52	44

10182:4	reikäkiven katk.	Ala-Paholuoma	60:1	-
10392	kivikirves	Pajukoski	48	-
10450:1	poikkikirves	Leppäkoski	62	-
10450:1	poikkikirves	Vähäniemi	63	-
11178:1	kiviriipus	Pelli	84	-
11178:2	liuskekeih.kärki	Honkajoki	99	-
11955	kvartseja, pal. luo	Hietala-Hietaranta	5	5
12042	vasarakirves	Hietikko	1	1
12129	pohj. taltta	Ristakoski	81	-
12256	pallonuijan puol.	Hietala-Hietaranta	5	5
12257:1- 469	kaivauslöytöjä ^{x)}	Hietala-Hietaranta	5	5
12909	pohj. kourutaltta	Jylli	60:4	50
12910	kourutaltta	Jylli	60:4	50
12911	kvartseja	Myllyluoma	2	2
12990	ristinuija	Rakennuskoski	69	-
13069	kaivauslöytöjä ^{x)}	Myllyluoma	2	2
13123	kvartsi	Välimäki	68	-
16855:1	reikäkivi	Honkajoki (?)	100	-
16855:2	reikäkivi	Honkajoki (?)	101	-
18125	kvartseja	Peräpiitta	14	13
22731	reikäkivi	Kivimäki	3	3
22732	kvartseja	Katko	6	6
22733:1	kourutaltta	Lahdenperä	7	7
22733:2	kvartseja	Lahdenperä	7	7
22734:1	kvartseja	Patokoski	11	10
22734:2	hioimen katkelma	Patokoski	11	10
22735	kvartseja	Mattila	12	11
22736:1	reikäkivi	Nevavainio	13	12
22736:2	reikäkivi	Nevavainio	13	12
22736:3	kvartseja	Nevavainio	13	12
22737	kvartseja	Peräpiitta	14	13
22738	kivikirves	Perävainio	15	14
22739	kvartseja	Koskela	67	52
22740:1	liuskekeih.kärki	Rääsykorpi	61	51
22740:2	alkeell. taltta	Rääsykorpi	61	51
22740	kvartseja	Rääsykorpi	61	51
22742	kvartseja	Kivioja	57	46

22743	kvartseja	Santti	71	53
22744	kvartseja	Jylli	60:4	50
?	reikäkivi	Hietikko	1	1
?	suksi	Satamankeidas	83	-
?	reikäkivi	Rääsykorpi	61	51

Satakunnan museo

7640	keihäänkärjen katk.	Alatalo	54	-
7641	ent. taltta	Katko	102	-
7642	taltta	Katko	103	-
7643	reikäkivi	Alatalo	54	-
7646	tasataltta	Alatalo	54	-
7699	pohj. tasataltan teräkatkelma	Rinne	55	45
7700	rombikirveen katk.	Uusi-Saukko	76	-
7701	tasataltta	Antintalo	80	-
7702	kourutaltta	Kamppikoski	10	9
7703	kourutaltta	Santti	71	53
7704	poikkikirves	Pahaoja	60:2	-
7705	kovasin	Pahaoja	60:2	-
7706	tasataltta	Jyllinkoski	60:3	49
7707	tuluskivi	Vahokoski	108	-
7708	kivitaltta	Laineskangas (?)	56	-
7709	siera	Laineskangas (?)	56	-
7710	kaitataltta	Rinne	55	45
7746	reikäkivi	Lauhala	104	-
7747	reikäkivi	Lauhala	105	-
8097	oikokirves	Lankoski	75	-
8204	tasataltta	Honkaluoma	72	-
8431	tasataltta	Järvenranta	66	-
8432	tasataltta	Paholuoma	59	-
9310	kivitaltta	Honkajoki (?)	106	-
9311	tasataltta	Kivimäki	3	3
10345	tasataltta	Mattila	12	11
10415	olkakirves	Perävainio	15	14
10416	supp. pallonuija	Lamminmäki	82	-
10417	tasataltta	Katko	6	6
10418	liuskekeih.kärki	Patokoski	11	10

Honkajoen museo

467	reikäkivi	Koskela	67	52
468	reikäkivi	Vähäniemen palsta	65	-
469	reikäkivi	Vähäniemen palsta	65	-
470	reikäkivi	Honkajoki	107	-
471	reikäkiven teelmä	Rintämäki	74	-
472	primit. taltta	Kalliola	73	-
476	kourutaltta	Vahokoski	108	-
600	kivitaltta	Honkajoki	109	-
?	reikäkivi	Honkajoki	110	
?	reikäkivi	Honkajoki	110	
?	tasataltan teelmä	Honkajoki	110	
?	kivitaltan teelmä	Honkajoki	110	
?	hioinkivi	Honkajoki	110	
?	hioinkivi	Honkajoki	110	
1	hioinkivi	Honkajoki	110	

KaivauslöydötHietala-Hietaranta eli Halme- Hietaranta

KM 12257:1-469

primit. tasatalttoja	3 kpl
kourutaltta	1 kpl
liuskekeihäänkärjen katkelma	1 kpl
hioinkivien kappaleita	
kvartsiesineitä ja iskoksia	
luuesineiden kappaleita	
kalan nikamia yms.	
palaneita luita	

Myllyluoma

KM 13069: 1-118

primitiivisiä tasatalttoja	2 kpl
liuskekeihäänkärki	1 kpl
hiomakiviä	2 kpl
esinekatkelmia	
kvartsiesineitä ja -iskoksia	
palaneita luita	

KOHDEHAKEMISTO LAADUN MUKAAN

Kivikausi

Asuinpaikat

1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 (?), 10 (?), 11, 12, 13, 14,
15 (?), 52 (?), 55, 57, 60:3, 60:4, 61, 67, 71

Irtolöydöt

8, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 59, 60:1, 60:2,
60:5, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74,
75, 76, 77, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101,
102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110

Rautakausi

Kiinteät muinaisjäännökset

4

Ajaltaan epämääräiset kohteet

Lapinrauniot

17, 33, 37, 43, 45

Muuta

4, 8, 10, 16, 18, 19, 22, 23, 29, 36, 44, 58,
78, 79

Irtolöydöt

83

Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset

10, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34,
35, 38, 39, 40, 41, 42, 46, 47

NEGATIIVILUETTELO

Negatiivin nro, SM	Aihe
119510	HONKAJOKI 1, Hietikon talon vasarakirveen ja reikäkiven löytöpaikat
119511:1-2	HONKAJOKI 1, Hietikon talon vasarakirveen löytöpaikka ja mahd. kk asuinpaikkaa
119512	HONKAJOKI 2, Myllyluoman kodan kaivauspaikalta
119513	HONKAJOKI 3, Kivimäen kivikautinen asp
119514	HONKAJOKI 4, Kivimäen Vasikkahaan hautaraunio
119515	HONKAJOKI 4, lähikuva edellisestä
119516-18	HONKAJOKI 6, panoraama Katkon asuinpaikalta
119519	HONKAJOKI 7, Lahdenperän kk. asuinpaikka
119520	HONKAJOKI 7, Lahdenperän kourutaltan löytöpaikka
119521	HONKAJOKI 9, Luomaniemen kivikautinen löytöpaikka ja mahdollinen asuinpaikka
119522	HONKAJOKI 12, Mattilan kivikautinen asuinpaikka
119523	HONKAJOKI 12, Lähikuva Mattilan talon pihapiiristä
119524	HONKAJOKI 12, Mattilan vanha torppa
119525	HONKAJOKI 13, Nevavainion leiri- tai asuinpaikka
119526	HONKAJOKI 13, Nevavainion reikäkivien ja kvartsien löytöpaikat
119527	HONKAJOKI 14, Peräpiitan kivikautista asuinpaikkaa Karvianjoen varrella
119528	HONKAJOKI 15, Perävainion olkakirveslöydön löytöalueelta
119529	HONKAJOKI 18, Hautapättärä nykytilassaan
119530	HONKAJOKI 21, Aittomäenkeitaan uhrikivi
119531	HONKAJOKI 23, Halkoviidan röykkiö ja uhrikivi
119532	HONKAJOKI 23, lähikuva uhrikivestä
119533	HONKAJOKI 24, Katsinkallion räjäytettyä kalliota historiallisella vartiopaikalla
119534	HONKAJOKI 29, Pahkakeitaan rakennuksen pohjakiveys keitaan laidalla
119535	HONKAJOKI 33, Mätäskeitaan selvempi lapinraunio
119536	HONKAJOKI 36, Kankaanrannan pieni kiviraunio
119537	HONKAJOKI 39, Kuusirannan torppa nykyasussaan

- 119538 HONKAJOKI 42, Ipron kellarin kivetty kaivo
- 119539 HONKAJOKI 43, Iso Rynkälammen iso röykkiö
- 119540 HONKAJOKI 43, Iso Rynkälammen pieni röykkiö
- 119541 HONKAJOKI 44, Iso Rynkälammen paasiarkku
- 119542 HONKAJOKI 44, Iso Rynkälammen paasiarkku
- 119543 HONKAJOKI 44, Iso Rynkälammen paasiarkku
- 119544 HONKAJOKI 44, Iso Rynkälammen paasiarkku
- 119545 HONKAJOKI 45, Heikkilän eteläinen röykkiö
- 119546 HONKAJOKI 45, Heikkilän pohjoinen röykkiö
- 119547 HONKAJOKI 46, Jouhinevan pirunkallion uhrikuopat
- 119548 HONKAJOKI 46, pirunjäljet lähikuvassa
- 119549 HONKAJOKI 47, Silmun kätökellari
- 119550 HONKAJOKI 47, kätökellari lähikuvassa sisältä
- 119551 HONKAJOKI 52, Uudentalon kivikautinen löytöpaikka
- 119552 HONKAJOKI 54, Alatalon kivikautista löytöaluetta
- 119553 HONKAJOKI 55, Rinteen kivikautinen asuinpaikka
- 119554 HONKAJOKI 57, Kiviojan kivikautinen asuinpaikka
- 119555:1-2 HONKAJOKI 57, panoraama Kiviojan kivikautisen
asuinpaikan ympäristöstä
- 119556 HONKAJOKI 58, Kiviojan talon tuntemattoman raken-
nuksen pohja
- 119557 HONKAJOKI 60:1, Ala-Paholuoman reikäkiven löytö-
paikalta
- 119558 HONKAJOKI 60:4, Jyllin kivikautista asuinpaikkaa
- 119559 HONKAJOKI 61, Rääsykorven uudispellon hiekkatöy-
räitä, kvartsien ja reikäkiven löytöpaikka
- 119560 HONKAJOKI 65, reikäkivien löytöpaikka Lauhalan
Vähäniemen palstalla
- 119561 HONKAJOKI 67, Koskelan tilan reikäkiven löytöpaikka
- 119562:1-2 HONKAJOKI 67, panoraama Koskelan tilan kvartsien
löytöalueelta
- 119563 HONKAJOKI 67, Koskelan tilan peltojen terassi
Karvianjoen kosken partaalla
- 119564 HONKAJOKI 70, Laitilan talon kivikautiselta löytö-
paikalta
- 119565 HONKAJOKI 71, Santin kivikautiselta asuinpaikalta

HONKAJOKI 1

HONKAJOKI

Lauhala

Hietikko

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6887 94-98

y= 565 81-86

z= 110

tl. Hietikko RN:o 1:12 (PK : Hutikko)

om. mv. Reino Kärri

os. 38970 Lauhalä

Hietikko, kivikautinen löytö-, hauta- tai asuinpaikka,
II lk

Löydöt : KM 12042 vasarakirves, löytynyt hiekkakuopasta
v. 1948 otetun hiekan joukosta; KM reikäkivi
(suppiloreikäinen pallonuija), löyt. elokuussa 1982
päärakennuksen ja tien väliltä salaojatyön yhteydessä
30-40 cm:n syvyydestä

Tarkastus 1983

Reikäkiven lp. on savensekaista multaa, syvemmällä
hiekkaa, koekuopat puhtaita. Talon toisella puolella
sijaitsee hiekkakumpare, josta vasarakirves on peräisin.
Hiekkakuoppa on suuruudeltaan nykyisin n. 150 m². Koe-
kuoppia hiekkakuopan ympärille tehtäessä tuli likainen,
noensekainen kulttuurimaa turpeen alta esiin n. 10-12
cm:n syvyydestä mäen länsirinteellä n. 1,5 m mäen hui-
pun alapuolelle asti, kulttuurikerroksen paksuus oli
vain n. 10 cm. Muualta likamaata ei ilmaantunut.
Löydös viittaa asuinpaikkaan tai tilapäiseen leiriy-
tymiseen paikalla, mitään yhteistä sillä tuskin on
reikäkiven kanssa. Mäkikumpare päättyy pohjoispuolella
jyrkkään rinteeseen kohti Paholuoman jokiuomaa.

Keskeisin osa mahdollisesta asuin- tai hautapaikasta
on hiekanotossa tuhoutunut.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 168

HONKAJOKI 2

HONKAJOKI

Lauhala

Myllyluoma

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6889 15-22

y= 565 75-90

z= n. 118-121

tl. Hakaniemi RN:o 1:25

om. mv. Anna-Kaisa ja Pekka Yrjö Ilmari Paasto

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Satakunnan Seutukaavaliitto 1982:

Unto Salo: Satakunnan kiinteät muinaisjäännökset

mj. alueen rajat:

x= 6888 96 - 6889 78 ; y= 565 76 - 566 63; z= 118-130

Myllyluoma, kivikautinen asuinpaikka, I lkLöydöt : KM 12911, KM 13069 kvartseja, taltta, palan.

luita jne. - Ville Luhon kaivaus 1952

Tarkastus 1983

Asuinpaikka sijaitsee hiekkaharjun rinteellä olevalla tasanteella. Luhon suorittaman kaivauksen koordinaatit merkitty ylle ensimmäisenä. Rinne kasvaa nykyisin pääasiallisesti mäntymetsää. Alueella kaivetun kodanpohjan paaluja merkkäavat kuopat ovat edelleen todettavissa. Paholuoman toisella puolella sijainneen Myllyluoman tilan rakennukset ovat nyttemmin hävinneet.

Ks. HONKAJOKI 3.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 169

Huomautukset:

Ville Luho 1967: Die Suomusjärvi-Kultur. Die Mittel- und Spätmesolitische Zeit in Finnland. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 66. S. 73-76.

HONKAJOKI 3

HONKAJOKI

Lauhala

Kivimäki

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6889 00-10

y= 566 03-10

z= 119-121

tl. Kivimäki RN:o 3:57

om. mv. Hugo Peräkorpi

os. 38970 Lauhala

Kivimäki, kivikautinen asuinpaikka, II lk

Löydöt: SM 9311 tasataltta, löytänyt talollinen W. Kivimäki omistamansa Kivimäen talon kuoppamaata perka-
tessaan n. 15 cm:n syvyydestä v. 1904, museoon A. Vin-
terin kautta; KM 22731 reikäkivi, löytynyt kesällä
1983 ojankaivuun yhteydessä pellolta

Tarkastus 1983

Vedenjuoksun ja metsänreunan välissä kiilamaisesti
työntyvän pellon eteläpää on paikoitellen palaneen
maan ja tuhkan sekainen. Reikäkivi löytyi tältä
alueelta, pellon keskeltä, Kivimäen talosta pohjois-
luoteeseen n. 200 m:n päässä.

Pellosta itään vedetyn ojan - joka rajaa peltoa ja
muuta talousmaata - varrella on ojan alusta lähtien
näkyvissä voimakas kulttuurimaakerros noin 0,5 m:n
syvyydessä. Kerros häviää oheten itään päin mentäes-
sä n. 10-12 m:n etäisyydellä. Kerroksen maksimipaksuus
on n. 30 cm, se on hiekan ja savikerroksen rajalla.
Kulttuurikerros liittyy vedenjuoksun takaiseen pel-
toalueeseen, joka on hieman oja-aluetta korkeammalla
tasolla. Maapohja pellolla on hiekkaa.

Tarkempia tutkimuksia vaativan alueen koko on n.
100x100 m.

Asuinpaikka sijaitsee samalla harju- ja korkeusvyö-
hykkeellä kuin HONKAJOKI 2.

Myös on mahdollista, että ed.m. tasataltta tai poik-
kikirves olisi löydetty kyseiseltä pellolta. Esine
mainitaan löydetyn W. Kivimäen omistaman talon pellol-
ta Hongon kylässä.

Hongon kylästä ei kuitenkaan löydy nyt, eikä ole ollut
1900-luvun alussa Kivimäki-nimistä tilaa. Hongon kyläs-
sä asuvat kylläkin nykyisin Antti ja Lilja Kivimäki
Jokivainio-nimisellä tilalla (RN:o 4:118), mutta tila

on perustettu vasta 1950-luvulla. Ainoa Honkajoen seurakunnan ja kunnan tilarekisterin tietämä Kivimäen talo, joka tulee kysymykseen, on juuri nyt tarkasteltava Lauhalan Kivimäen talo, joka kuitenkin sattuu olemaan myös ed.m. mv. Antti Kivimäen syntymäkoti. 1900-luvun alussa taloa isännöi Matti Kivimäki ja hänen jälkeensä poikansa Antti, Jokivainion nykyisen tilan isännän isä. W. Kivimäki -nimistä isäntää en talolle löytänyt. Kyseessä on luultavasti W- ja M -kirjainten tulkinnallinen sekaannus luettelointia tehtäessä. Kylännimien kohdalla sekaannus on ilmeinen, sillä keräilijä Vinter merkitsi Lauhalan kylän usein Hongon kyläksi esinetiedoissaan.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 169

HONKAJOKI 4

HONKAJOKI

Lauhala

Kivimäki II

PK 1233 09 LAUHALA

Vasikkahaka

x= 6888 93

y= 566 05

z= 120

tl. Kivimäki RN:o 3:57

om. mv. Hugo Peräkorpi

os. 38970 Lauhala

Vasikkahaka , hautaraunio, I lk, kivilatomuksia, II lk
Löydöt: angotyypin keihäänkärki löytynyt muutama
 vuosi sitten Kivimäen navetan perustuksista; esinet-
 tä ei löytynyt tarkastuksen yhteydessä

Tarkastus 1983

Vasikkahaka sijaitsee Kivimäen talon länsipuolella. Se on osaksi kuusikkoa. Kuusten alla sijaitsee kolme-viisi enemmän tai vähemmän selvärakenteista kivilatomusta, jotka voivat olla mahdollisesti muinaisjäännöksiä. Ne koostuvat riveihin asetetuista pyöreistä kivistä ja näiden yhteyteen kootuista kivistä. Latomusten pituus vaihtelee, keskimäärin ne ovat 2-3 metriä pitkiä ja 1-2 metriä leveitä.

Rautakautiseksi haudaksi luonnehdittava kiviraunio sijaitsee vasikkahaan reunalla, kärrytien itäpuolella ja noin 100 metriä talosta länteen. Raunion päällä kasvaa kataja, nurmi peittää vahvasti rauniota. Sen suuruus on n. 6-7 m Ø, ilmeiset reunakivet ovat ainakin osaksi näkyvissä. Raunion korkeus on nurmen kumpumaisuudesta päätellen kokonaisuudessaan n. 1 m. Raunio sijaitsee puuttomalla alueella.

Topografialtaan maa nousee loivasti lännestä itään.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 170

HONKAJOKI 5

HONKAJOKI

Lauhala

Hietala-Hietaranta

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6884 15 - 6885 45

y= 565 41-80

z= 97-110

tl. Länsimäki 9:8 - Jokinen 9:24 (Hietaranta), ym.

om. (9:8) mv. Pentti ja Anni Paloviita

os. 38970 Lauhala

om. (9:24) Toini Mäkelä (010927-456K)

os. 03100 Österkulla

Hietala-Hietaranta, kivi- ja kivikautisten asuinpaikkojen vyöhyke, II lk

Löydöt: KM 9528 kourutaltoa, KM 9205:13 keih.kärjen katk., KM 11955 kv. iskoksia, palan. luunsiru; KM 12256 pallonuijan puolikas, KM 12257:1-469 kaivauslöytöjä - Ville Luhon kaivaus 1949

Tarkastus 1983

Rinnettä ja peltomaata. Vyöhyke useiden tilojen omistuksessa. En tutkinut tarkemmin aluetta ajanpuutteen vuoksi. Mitään hälyttävää ei kuitenkaan ollut näköpiirissä.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. -

Huomautus:

Ville Luho 1967: Die Suomusjärvi-Kultur. Die Mittel- und Spätmesolitische Zeit in Finnland. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja 66. S. 76-78.

HONKAJOKI 6

HONKAJOKI

Katko

Mäkinen

Katko

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6884 20-25

y= 566 24-30

z= 105-110

tl. Mäkinen RN:o 1:50

om. mv. Juho Mäkinen

os. Katko, 38950 Honkajoki

Katko, kivikautinen asuinpaikka, II lk

Löydöt: SM 10417 tasataltta, löytänyt talollinen Vilho Katko tilan kivipeltoa raivattaessa n. 150 sylvä talon ulkorakennuksista pohjoiseen, vuonna 1916 ; KM 22732 kvartseja

Tarkastus 1983

Mäkisen tila on erotettu Katkon kantatilasta. Asuinpaikka sijoittuu Mäkisen talon pihapiiristä lähtien pohjoiseen Honkajoki-Jyllinkoski - tien harjanteelle. Se käsittää ilmeisesti ylätasanteen harjun rinteen ja peltojen välillä. Asuinpaikan leveys löydöistä päätellen on n. 20 m (W-E) ja pituus enintään 100 m(N-S).

Merkkejä asuinpaikasta ei pellolla ole enää paljon. Isännän veli Matti on vienyt kvartseja löytöalueelta kotitalolleen lukuisat määrät, "kourakaupalla". Kulttuurikerros on ohut ja kulunut sekä peltotyön, että nähtävästi mäkivaluman vuoksi.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. 171

HONKAJOKI 7

HONKAJOKI

Katko

Lahdenperä

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6883 82-96

y= 566 30-48

z= 102-106

tl. Lahdenperä RN:o 2:32

om. mv. Lauri Järvenpää

os. Katko, 38950 Honkajoki

Lahdenperä, kivikautinen asuinpaikka, II lk

Löydöt: KM 22733:1 , kourutaltoa, löyt. mv. Antti Lankoski (Honkajoki kk) joku vuosi sitten peltotyössä läntiseltä rinteeltä puh.muuntajan kohdalta;

KM 22733:2 kvartseja

Tarkastus 1983

Asp käsittää maantien länsipuolella olevan mäkiharrjanteen puhelinmuuntajaan asti ja siitä ylöspäin tilan rakennuspiiriin sekä harrjanteen molemminpuolista peltoa. Hiekkaisen harrjanteen itäpuoliselle pellolle asuinpaikka levittäytyy noin 30 metrin levyisenä vyöhykkeenä. Kulttuurikerros on pahasti sekoittunut peltotyössä. Siellä, missä maaperä on koskematon nurmea osoittautuu kulttuurimaa olevan n. 15 cm:n paksuinen ja alkavan 15 cm:n syvyydessä. Harrjanteen lounaaseen viettävällä pellolla asuinpaikka on vain noin 10 levyisenä vyöhykkeenä, mutta ulottuu n. 100 m:n pituudelta Katkon (nyk. Kallioniemi) talon aittaan asti. Osa asuinpaikasta jää epäilemättä rakennusten alle ja pihapiiriin. Maaperä pellolla on humuksen sekaista hiekkaa, joka päättyy jyrkästi notkelmassa savimultamaahan, missä savea pursuaa jatkuvasti keväisin ylös pellon pintaan. Savialue on kuivattua järveä.

Topograafisesti Katkon-Lahdenperän asuinpaikat (HONKAJOKI 6-7) ovat samalla asuinpaikkojen vyöhykkeellä. Ne ovat sijoittuneet saman, monihaarakkeisen järven tai meren lahteen muinoin työntyvälle pitkälle, kapealle ja osittain jyrkkärinteiselle niemekkeelle. Asuinpaikat ovat suunnilleen samalla korkeuskäyrällä ja samanaikaisia. Nykyisin rinteet muodostavat osan Karvianjoen hedelmällisestä peltolaakiosta.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. 172

Heikkurinen-Montell, Tuula

Lähettäjä: Miettinen, Mirja
Lähetetty: 23. tammikuuta 2006 8:59
Vastaanottaja: 'Irmeli Järvenpää'
Kopio: Heikkurinen-Montell, Tuula
Aihe: RE: 1950/60-luvulla löytynyt kivikirves

Hei,
kysymyksesi tuli oikeaan paikkaan arkeologian osastolle ja välitän sen samantien Satakunnan muinaisjäännöksistä vastaavalle intendentti Tuula Heikkurinen-Montellille, joka selvitettyään asiaa varmasti kertoo löytyykö täältä tietoa ja minkälaista. Ystävällisin terveisin

Mirja Miettinen,
yli-intendentti, FM, Museovirasto, Arkeologian osasto
Överintendent, FM, Museiverket, Arkeologiska avdelningen
Nervanderinkatu 13, PL 913, 00101 Helsinki
Nervandersgatan 13, PB 913, 00101 Helsingfors
tel (09)40509251, 050-4285552, fax 09-40509262, 40509300
e-mail Mirja.Miettinen@nba.fi

> -----Original Message-----

> From: Irmeli Järvenpää [mailto:irmeli.jarvenpaa@taloverkot.fi]

> Sent: Saturday, January 21, 2006 3:42 PM

> To: R - Hoitoyksikko

> Subject: 1950/60-luvulla löytynyt kivikirves

>

> Hei,

>

> en tiedä, mahtaako viestini lähteä oikeaan osoitteeseen,

> mutta ehkäpä toimitatte sen sitten eteenpäin sinne minne se kuuluu.

>

> Asiaini koskee joko 1950- tai 60-luvulla suvussamme tehtyä

> muinaislöytöä. Isoisäni Lauri Järvenpää oli tuolloin löytänyt

> peltotöiden yhteydessä Satakunnassa, Honkajoella Katkon

> kylällä sijaitsevalta tilaltaan läheltä joen rantaa

> kivikirveen. Isäni Esko Järvenpää (innokas historian

> harrastaja) kertoi, että kirves oli erittäin hienosti

> työstetty ja kauttaaltaan sileäksi hiottu. Kirves lähti

> tuolloin eteenpäin jonkinlaista kotimuseota pitäneen Antti

> Lankosken tai muiden paikkakunnan henkilöiden kautta. Nyt

> vain on niin, ettei suvussamme ole tietoa siitä, mihin kirves

> lopulta sijoitettiin ja tuliko tietoa siitä asianmukaisesti

> Museovirastolle. Löydön tehnyt isoisäni on jo kuollut, mutta

> löytöpaikan tunteva sekä asiasta muutenkin tietävä isäni

> kuulisi mielellään kirveen kohtalosta, jos olette siitä

> tietoisia, ja mikäli ette, niin viimeistään näin hän

> informoisi Museovirastoa ko. löydöstä.

>

> Ystävällisin terveisin

> Irmeli Järvenpää

>

> Irmeli.Jarvenpaa@taloverkot.fi

> p. 040-7601970

>

>

>

Lahdenperän kivik. as. p.

Lähetetty tietoja 24.1.2006 /mm

HONKAJOKI 8

HONKAJOKI

Katko

Jätinmäki

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6882 80-95

y= 566 37-54

z= 100-101

tl. Jätinmäki RN:o 3:8

om. mv. Juho Vihtori Jätinmäki

tl. Jätinniemi RN:o 3:19

om. O. Leivon perikunta (Tuula Leivo)

os. Katko, 38950 Honkajoki

Jätinmäki, kivikautinen löytöpaikka ja hautaröykkiökalmisto (?), III lk

Löydöt: KM 9205:2 poikkikirves (v.1929)

Tarkastus 1983

Ed.m. poikkikirveen on löytänyt vanhaa peltoa muokattaessa talollinen Vihtori Jätinmäki, joka ei kuitenkaan muistanut löytöä enää. Sen sijaan hän muisti löytäneensä pari pyöreätä reikäkiveä Katkon tien ja itään menevän Kankaanmaan tien risteyksestä pellolta. Kohde on 98 m:n korkeuskäyrällä, eikä asemansa puolesta sovellu asuinpaikaksi. Mikäli alueella on asuinpaikka, se sijainnee mäellä, jonka y.m. tilojen rakennukset ovat vallanneet lähes kokonaan. Reunuspelloilla löytyi kiviä, mutta ei varmoja löydöksiä.

Juhana Lehtinen mainitsee kertomuksessaan v. 1883: "Niinikään kerrottiin, että Honkajoella Katkon kylässä olevalla Jätinmäellä on ollut oikein Jättiläisten pesä, vaan tästä ei tietä mitään löydetyksi; hajotettuja kiviraunioita siellä on moniaita." (S. 133).

Mahdolliset kivirauniot ovat alueelta tyystin hävinneet.

Ks. kartta s. 162, kuvat s. -

Huomautukset:

Juhana Lehtinen: Muinaisjäännöksiä Ikalisten kihlakunnassa. Suomen Muinaismuisto-Yhdistyksen Aikakauskirja VI. Helsinki 1883, S. 81-142.

HONKAJOKI 9

HONKAJOKI

Katko

Luomaniemi

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6882 30-50

y= 566 35-45

z= 98-100

tl. Luomaniemi RN:o 6:94

om. mv. Jorma Lehtimäki

os. Katko, 38950 Honkajoki

Luomaniemi, esihistoriallinen löytöpaikka, II lk

Löydöt: KM 9205:1 alk. poikkikirves, löyt. talollisen tytär Meeri Elisabet Luomaniemi vanhaa peltoa muokattaessa v. 1924.

Tarkastus 1983

Lehtimäen uusi talo sijaitsee vanhojen rakennusten paikalla, tilukset ovat olleet aikaisemminkin rakennusten vieressä. Voimakkaan likainen kulttuurimaa näkyy pellon yläosassa hiekkapohjaisessa maassa maantien vieressä loivalla länsirinteellä. Asuinpaikka ulottunee Luomaniemen rakennusten pihapiiristä n. 100 m (N-S) ja 50 m (W-E). Osa asuinpaikasta on ilmeisesti jäänyt rakennusten ja maantien alle.

Alueelta löytyy runsaasti kvartseja, talteen otetut kvartsit osoittautuivat kuitenkin luontaisiksi.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. 173

HONKAJOKI 10

HONKAJOKI

Katko

Kamppikoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6881 48-65

y= 565 44-50

z= 100

tl. Kamppikoski RN:o 6:110

om. mv. Alpo Kalevi Kamppikoski

os. Katko, 38950 Honkajoki

Kamppikoski , kivikautinen löytöpaikka, kiviraunio
ja historiallinen asuinpaikka , II lk

Löydöt: SM 7702 kourutaltoa, löysi omistajan isä Erkki
Kamppikoski omasta pellostaan v. 1906

Tarkastus 1983

Kourutaltoa on löydetty Karvianjoen Kamppikosken itäran-
nan yläpenkalla, n. 100 m:n korkeuskäyrältä. Alueella
sijaitsee 40-50 cm:n syvyydellä mullan alaisessa hiekas-
sa kulttuurimaata, joka aurauksen vuoksi nousee pellon
pintaan asti. Tuhkan ja noen sekaista maata on noin
150 metrin pituisella ja 20 metrin levyisellä alueella.
Onko kulttuurimaa kivikautista vai kuuluuko se kosken
rannalla sijainneeseen historiallisen ajan rakennusjää-
mistöön, josta myös kertovat mullan joukossa olevat tii-
len palaset, savipiiput yms. löydökset, on epävarmaa.
Alueelta löydettyt kvartsit osoittautuivat luontaisiksi.

Juhana Lehtinen mainitsee kertomuksessaan Ikaalisten
kihlakunnan muinaisjäännöksistä: "Kamppikosken maalla
Katkon kylässä on kiviraunio, josta maisteri Sederholmin
tiedon mukaan on löytty veneenmuotoinen kivivasara, se-
kä muutaman sylen pituinen kuoppa, tunnettu nimellä
Pirun hauta, Hist. Museon kirjeitä 1878, s. 259-60."

Kumpaakaan mainituista jäännöksistä en onnistunut sel-
vittämään. Museoiden esineluetteloissa ei ole tietoa
k.o. esineestä.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. -

Huomautukset:

Juhana Lehtinen: Muinaisjäännöksiä Ikaalisten kihlakun-
nassa. Suomen Muinaismuisto-Yhdistyksen Aikakauskirja
VI. Helsinki 1883. S. 141 alaviite 1

HONKAJOKI 11

HONKAJOKI

Hongonkylä

Patokoski

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6878 27-67

y= 565 24-32

z= 100

tl. Patokoski RN:o 1:114

om. mv. Pentti Patokoski

ös. 38950 Honkajoki

Patokoski, kivikautinen asuinpaikka, II lkLöydöt: SM 10418 liuskekeihäänkärki, löytänyt torppari Wihtori Tienhaara Patokosken kuokkamaasta 1915;

KM 22734: 1-2 , kvartsi-iskoksia, hioimen katkelma

Tarkastus 1983

Asuinpaikka sijaitsee 100 metrin korkeuskäyrällä Karvianjoen Patokosken itäpuolisella rannalla yläterasilla vasikkahaan yläpuolisella pellolla. Kulttuurimaa sijaitsee kynnössyvyydessä ja tulee sekoittuneena maan pintaan noin 40 metrin leveydeltä. Likaista maata ja yksittäisiä kvartseja ilmaantuu esille aina ylempään jokimutkaan asti.

Salaoji tustyön yhteydessä tuli kulttuurimaata maan pintaan myös 100 metrin käyrältä tilan etelärajalta lähtien noin 50 metrin matkalla luoteeseen. Tila rajoittuu Vanha-Patokosken tilaan, jonka omistaja Eero Patokoski on Patokosken kantatilan alkuperäisen omistajasuvun jälkeläisiä.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. -

HONKAJOKI 12

HONKAJOKI
Hongonkylä
Mattila

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6877 04 - 6876 94

y= 563 80-85

z= 96-100

tl. Mattila RN:o 7:20

om. metsuri Markku Lindholm

os. Pappila, 38950 Honkajoki

Mattila, kivikautinen asuinpaikka, II lkLöydöt: SM 10345 tasataltta, löysi eräs työmies Matti-
lan talon saunan takaa pellonojaa kaivaessaan v. 1916;
KM 22735 kvartsejaTarkastus 1983

Vanha Mattilan talo sijaitsee asumattomana Yli-Tuomen tilalle vievän tien pohjoispuolella. Vanha sauna tien vierestä on hävitetty, oja on jäljellä. Lp sijaitsee n. 15 metriä Mattilan vanhasta talosta, sen koordinaatit x) 6877 02, y) 563 80. Lp. sijaitsee 100 metrin korkeuskäyrällä, tasanteella. Maapohja on likaista, ei löydöksiä.

Asuinpaikkaan viittaavat kvartsi-iskokset löytyivät tasanteen aliselta etelärinteeltä, perunamaalta, sen yläosasta alapäähän n. 2/3 matkalta. Perunapellon pituus on n. 50 m ja leveys n. 20 m. Kulttuurimaahan viittaa myös humuksen pinnalle ajoittain noussut likaisen punainen hiekka. Asp on jäänyt osittain uuden päärakennuksen alle, missä varsin laajalti on maaperää myös nostettu täytemaalla. Asuinpaikan kokonaislaajuus on n. 50 m (N-S) x 70 m (W-E).

Topograafisesti alue on loivaa rinnemaastoa. Harjulla kasvaa sekametsää. Maaperä on hiekkamoreenia, aliset pellot kerrostunutta savea.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. 173-4

HONKAJOKI 13

HONKAJOKI
Hongonkylä
Hongonneva
Nevavainio

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6878 02- 6878 10

y= 561 20-28

z= 92,5

tl. Lankoski RN:o 6:67

cm. mv. Antti Lankoski

os. 38950 Honkajoki

Nevavainio, kivikautinen asuinpaikka (?), II lkLöydöt: KM 22736:1-2 kaksi reikäkiveä, jotka mv.Antti Lankoski on löytänyt ladon eteläpuolelta raiva-
tessaan aluetta puhtaaksi kivistä 1950-luvulla;

KM 22736:3 kvartsi-iskoksia

Tarkastus 1983

Ladon lounaispuoli on nykyisin niittynä. Hiekka tulee lustosaven alta esiin 40-80 cm:n syvyydessä, pinnalla on ohut humuskerros. Ladon kaakkois- ja luoteispuolella maaperä on paikoitellen saven ja mullan sekoitteista hiesua, ladon lähellä maaperä on hiekkaa. Topograafisesti ladon ympärystä on kivikaudella muodostanut eräänlaisen kivisen karikon, joka on ehkä palvelnut tilapäisenä leiri- ja kalastuspaikkana. Tänäpäin ladon ympäriltä kootut kivet ovat ladon siltapenkkoina. Muokattuja aseita en niiden joukosta todennut, vaikka kiviä onkin paljon.

Inventointilöydöt tulivat ladon kaakon puoleisesta kivisillasta kaakkoon noin 20 metriä ja noin 10x30 m:n suuruiselta alueelta. Kulttuurikerrosta en löytöpaikalta todennut, sitä tuskin on koko alueelle edes muodostunutkaan.

Ks. kartta s. 161 , kuvat s. 175

HONKAJOKI 14

HONKAJOKI

Paasto, Kuivakangas

Peräpiitta

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6871 98 - 6872 30

y= 564 65-72 / 564 50-70

z= 85-92

tl. Peräpiitta RN:o 5:64

om. kirvesmies Pentti ja Sisko Haapanen

os. 38920 Vatajankoski

tl. Viitala RN:o 5:26

om. Juhani Antero ja Raija Kaarina Iltanen

os. 38920 Vatajankoski

Peräpiitta, kivikautinen asuinpaikka, II lkLöydöt: KM 18125 kvartseja, KM 22737 kvartsejaTarkastus 1983

Asuinpaikkalöydökset ovat hiekkaiselta pellolta Karvianjoen itärannalta joen ja maantien välistä. Löydöt ulottuvat tien reunaan asti. Viitalan tilan puolella kvarttien määrä vähenee ja asuinpaikka on ilmeisesti pintaturpeen kuorinnan myötä osittain tuhoutunut. Kuorinta on tapahtunut puuntaimien istutustyön yhteydessä ja kuorintajäte on suurina kasoina pellon päässä. Vähäisiä löytöjä alueelta tuli kuitenkin koko peltolohkon alueelta. Epäselvää on, kuinka etäälle löydöt jatkuvat tien toisella puolella.

Ks. kartta s. 159 , kuvat s. 176

Huomautus:Anna-Liisa Hirviluodon tarkastus 1968: Kuivakankaan asuinpaikka.

Unto Salo: Satakunnan kiinteät muinaisjäännökset. Satakunnan seutukaavaliitto. Sarja K. 1982: HONKAJOKI 01.

HONKAJOKI 15

HONKAJOKI

Vatajankylä

Vataja

Perävainio

PK 1233 07 ALA-HONKAJOKI

1) x= 6868 80   2) x= 6868 62-66

y= 565 70   y= 565 60-68

z= 85   z= 90

tl. Vataja   RN:o 7:63

om. mv. Jaakko Vataja

os. 38920 Vatajankoski

Perävainio, kiviesineiden löytöpaikka, II lk

Löydöt: SM 10415 olkakirves, löysi Juho Vataja keväällä 1916 pellosta n. 100 sylvä asuinrakennuksesta etelään; KM 22738 kivikirves, löytänyt mv. Jaakko Vataja jokitorrmältä salaojituksen yhteydessä n. 0,5 m:n syvyydestä n. 1980 vaiheilla. Löytöpaikan alisesta koskesta on Kalle Vataja löytänyt n. v. 1955 vasarakirveen, joka on hävinnyt.

Tarkastus 1983

Löydöt viittaavat vasarakirveskulttuurin aikaan. Olkakirveen lp. on etäisyystiedon perusteella pellon yläalidassa. Koekuopista ei mainittavaa.

Kivikirveslöytö on peräisin jokitorrmältä, jossa oleva hieno lentohiekka on punamullan sekotteinen n. 10x20 m:n suuruisella alalla. Kulttuurimaahan liittyviä löytöjä alueelta ei ilmaantunut, mutta on mahdollista, että kulttuurikerrostumaa esiintyy kynnösyvyyden alapuolella. Topograafisesti alue soveltuu koskiasuinpaikaksi.

Varausalueeksi ehdotan kartalle merkittyä pellon osaa.

Ks. kartta s. 157 , kuvat s. 176

HONKAJOKI 16

HONKAJOKI

Paasto

Marjakeidas

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6874 20-25

y= 563 40-48

z= 91-92,5

tl. Karimaa RN:o 4:32 ja

Heiniluoma RN:o 4:37

om. mv. Heikki ja Mirja Virolainen

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Marjakeidas, kiviraunioita, maakuoppia, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Mäkikumpareella, Västilän tilustien eteläpuolella olevassa pienessä metsikössä on kaksi kivirauniota, joista toinen on tien lähellä, hajanainen ja luultavasti purettu. Toinen röykkiö on maakivien välissä mäen itäreunalla, pellon laidalla. Sen koko on n. 2x3 m, korkeus n. 0,5 m. Se sijaitsee muutaman metrin päässä edellisestä. Tuskin peltoröykkiö.

Tien pohjoispuolella on isoista lohkokivistä koottu, iso ja muodoiltaan epäsäännöllinen röykkiö, vaikuttaa rakennuksen perustalta. Alueella kerrotaan olleen ladon. Rinteessä, tiestä n. 30 m pohjoiseen, sijaitsee kaksi maakuoppaa, á 5-6 m x 3 m, joita perimätieto väittää asuntokuopiksi. Kuoppia reunustaa matala maavalli; niiden sisusta on nykyisellään turpeen ja sammaleen peitossa; syvyys on n. 1,5 m. Toiseen on heitetty jätteitä. Kuopat voisivat olla vanhoja hiekanottopaikkoja, sillä maaperä on hiekkaa ja soraa. Mäki on kolmelta ilmansuunnalta peltojen ja yhdeltä suon ympäröimä.

Ks. kartta s. 159, kuvat s. -

HONKAJOKI 17

HONKAJOKI
Hongonkylä
Uusi-Saukko
Saukonahde

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6876 60

y= 566 02

z= n. 102

tl. Uusi-Saukko RN:o 5:117

om. mv. Reijo ja Leena Kenola

os. 38950 Honkajoki, Kauppatie

Saukonahde, kiviröykkiöitä (?), III lk

Perimätieto (HL): Kalliomäen päällä ollut vielä 1940-luvulla yksi pitkänomainen - ainakin kaksi metriä pitkä ja metrin korkea kekomainen kiviröykkiö; toinen, pienempi, ollut lähellä - sen sijainnista ei mielikuvaa. Myös mäen etelärinteellä jokseenkin tasaisella paikalla on ollut kivirakennelmia ja siinä paikalla oli myös lähde.

Löydöt:Tarkastus 1983

Kalliomäen päällä on kolme isoa maakiveä, joiden varaan isompi röykkiö on ehkä voitu rakentaa. Kivien välissä maapohjalla on joitakin yksittäisiä pienehköjä kiviä, mutta mistään röykkiöstä ei voi enää puhua. Kohteen vieressä on pieni maakuoppa, josta on otettu joskus hiekkaa - ehkä kivet on viety samalla käynnillä (?) Topograafisesti kyseessä on kalliopohjainen mäki, jonka päälle on kasautunut silttimoreenia. Mäki on taajan aluskasvillisuuden ja puuston peitossa. Mäen laki on sijaintinsa puolesta ollut sopiva haušaröykkiön pystytykseen. Alemmalla tasolla mäki on rinteiltään melko kivinen, merkkejä kivirakennelmistä en todennut.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. -

HONKAJOKI 18

HONKAJOKI

Paasto

Hautapättärä

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6874 86-90

y= 562 32-40

z= 92,5

tl. Aro-Paasto RN:o 1:35

om. mv. Leo Mäkelä

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Hautapättärä, uhripaikka tai kalmisto (?), tervanpolttopaikka, III lk

Perimätieto: Niilo Kaskenviita (s. 1906) on ollut itse ajamassa renkipoikana kiviä Hautapättärältä sekä joen ja kummun väliseltä alueelta. Kivet olivat olleet pystyasennossa ja niitä oli paljon. Hautapättärän sisässä oli myös pientä kivisälyä. N.K. arveli, että sen nimi on tullut siitä, että joku on polttanut tervaa mäellä. (Haastattelu kesällä 1981 tark.käynnin yhteydessä.)

Hanna Lepola 14.10.81: Hautapättärän N- ja S-puolella olleet pellot olleet vielä 1930-luvulla kiviset, vaikka alue muokattiin pelloksi jo 1900-l:n alussa. Kivet ovat olleet jotenkin riveittäin. Joen puoleisella rinteellä on ollut n. 30-40 m pitkä ja 5-7 m leveä kivinen pelto, jossa kivet rivissä ja reunakiveys erikseen. Kivet olleet reilusti koholla. Mäen päällä, joen puolella rinnettä oli matala kuoppa, reunoilla kiviä epämääräisesti. Joen rannalla oli tulisijaksi sanottu iso kivikehä vielä v. 1945. Hautapättärän länsirinteellä oli oletettu vanhan tervakuopan paikka. Kivet raivattiin 1930-luvulla. Muistitiedot ovat HL:n lapsuusvuosilta n. 1934-37, kotitalo oli lähellä.

Löydöt:

Tarkastus 1983

Hautapättärä on nykyisellään laakea, soikea ja mahdollisesti viljelyksen myötä huomattavasti levinnyt kumpare Karvianjoen rannalla. Maastossa kumpu näyttää melko pyöreältä loivine rinteineen, mutta sillä on pituutta ehkä n. 100 m (W-E) ja leveyttä n. 50 m (N-S). Tarkastusaikana mäki oli lähes kokonaan niittynä. Ainoastaan joen puoleisella rinteellä löytyi eräänlaista maantasaista reunakiveystä (?) miehennostannaisista, muuten alue oli raivattu kivettömäksi. Maapohja oli turpeen alla hiesua.

On ed.m. ja joidenkin muiden muistitietojen valossa mahdollista, että kumpareella on ollut jotain erikoista, joka nyt on käytännössä täysin tuhottu. Hautapättärä-nimitys tuskin on jäänyt elämään pelkän satunnaisen tervanpoltton vuoksi.

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. 177

HONKAJOKI 19

HONKAJOKI

Paasto

Aittomäki

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6873 80

y= 562 00

z= 97,5

tl. Kodesjoensuu RN:o 2:61

om. Leena ja Hannu Mäki-Kantti (mv.)

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Aittomäki, hautaröykkiöitä kaksi kpl.(?), II lk
Perimätieto (HL kesä 1981) : Röykkiöt vuosien myötä
 painuneet. Mattilan isäntä varoitti, ettei saa hyppiä
 päällä, ne ovat hautoja (1930-40-1.).

Löydöt:

Tarkastus 1981

Hakosaareen menevän kärrypolun eteläpuolella, n. 40 m
 polulta ja polun vierellä olevien kahden ison maakiven
 luota n. 30 m luoteeseen, sijaitsee kaksi peräkkäin ole-
 vaa matalaa kivistä. "Aurinkokompassin" mukaan
 ne ovat suurinpiirtein suunnassa E-W. Röykkiöiden nykyi-
 nen korkeus maan pinnasta on n. 30 cm, kiveys jatkuu sy-
 vemmälle. Niiden mitat ovat 3x2 ja 2x1,5 m. Koostuvat
 pienistä 10-30 cm:n luonnonkivistä. Sammal ja turve
 peittävät osittain röykkiöitä, mutta kivien välissä
 ei ilmeisesti ole maata.

Toista röykkiöistä pengottiin tiedon mukaan toiselta
 syrjältä tarkastuksen jälkeen. Pohjalta löydettiin
 tiettävästi lahonnutta tuhta.

Röykkiöistä n. 100 metrin päässä polkua pitkin sijait-
 see suuri tervahauta lähteineen (ks. HONKAJOKI 20).

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. -

HONKAJOKI 20

HONKAJOKI

Paasto

Aittomäki

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6873 80

y= 562 10

z= 95-96

tl. Kodesjoensuu RN:o 2:61

om.mv. Hannu ja Leena Mäki-Kantti

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Aittomäki, kultt.hist. kompleks: tervahauta, kaksi lähdettä, I lk , hävinneitä kivistä rökkiöitä, III lk Perimätieto (HL 18.9., 27.9., 5.10.1981, Aarno Ylinen 16.9.1981) : Tervahaudan ja lähteiden tuntumassa on ollut useita, nyt jo hävinneitä kivistä rökkiöitä. Niitä on ollut pohjoisessa lähteiden puolella, kuin myös eteläpuolella Virpilaakson alueella. Jotkut ovat arvelleet, että niiden joukossa on ollut myös hiidenkiukaita, toiset ovat pitäneet rökkiöitä "kyröläisten tekeminä", hevossuojina tms.

Löydöt:Tarkastus 1981

Isokokoinen tervahauta sijaitsee kohteesta HONKAJOKI n. 100 metriä itään. Haudan reunat ovat n. kahden metrin korkuiset, sisä $\emptyset$ on n. 12 m ja ulko $\emptyset$ n. 16 m. Juoksutusaukan reunojen päällä on lahoava kuusenkanto, kuusella-kin on ollut ikää ainakin n. 100-150 vuotta. Tervahaudan käytön ajasta ei ole säilynyt perimätietoa.

Haudan juoksutus on tapahtunut pohjoiseen, harjanteen alarinteeseen päin, jossa on kaksi lähdettä. Ylälähde on kivetty ja pienehkö, $\emptyset$ n. 1 m, alempi lähde on hieman isompi, myös kivetty. Molemmissa on virtaava vesi.

Kivistä rökkiöistä ei alueella näkynyt enää merkkiäkään tarkastuskäynnin yhteydessä.

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. -

HONKAJOKI 21

HONKAJOKI

Paasto

Aittomäenkeidas

"Iso kivi"

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6873 85

y= 561 75

z= n. 96

tl. Kodesjoensuu RN:o 2:61

om. Leena ja Hannu Mäki-Kantti (mv.)

ps. Paasto, 38950 Honkajoki

Aittomäenkeitaan "iso kivi" - uhrikivi, I lkPerimätieto (HL 5/81) : Kuppeihin ja onkaloihin uhrattu vielä 1930-40-luvuilla. (Ks. liite 1)Tarkastus 1983

Isokokoinen siirtokivi sijaitsee muuten kivettömällä alueella Aittomäenkeitaan pohjoisreunalla. Maasto on kuivatettua suopohjaa. Etäisyys Aittomäen kärrypolulta etelään n. 50 metriä. Kiven keskimääräinen korkeus on 220 cm. Se on nelisivuinen, kyljet melko suorat, päällystä vähän vino.

Kylkien leveydet rinnan korkeudelta mitattuna:

A, läntinen sivu - 200 cm; B, eteläinen sivu - 160 cm;

C, itäinen sivu - 180 cm; D, pohjoinen sivu - 180 cm.

Kiven kyljillä ja päällä on erisuuruisia kuoppia, joihin uhrin on laitettu:

B-sivu: 5-6 hieman epämääräistä kuoppaa, joista yksi on korkeudeltaan 3,5 cm, leveydeltään 5 cm ja syvyydeltään n. 10 cm, lähes vaakasuoraan kiven sisään menevä, mahd. hieman muokattu; maan rajassa, sivun reunassa on syvä ja sileä kuoppa, luontainen; muiden kuoppien reunat ovat pyörityneitä, $\emptyset$ n. 3 cm, syvyys n. 2 cm, luontaisia;

C-sivu: loivalla tasanteella 3-4 eri suuruista, muodoltaan epämääräistä ja luontaista kuoppaa;

D-sivu: yksi isohko kuoppa n. 80 cm:n korkeudella, pyöreä ja säännöllisen muotoinen, $\emptyset$ 7 cm, syvyys 4 cm, muokattu (?).

Kiven päällä alemmalla tasolla on yksi rombimainen kuoppa, $\emptyset$ 5 cm, syvyys 4 cm, josta lähtee ylemmälle tasolle vievä ura (ehkä luontainen?). Kiven päällä on kaksi kuoppaa, $\emptyset$ 4 ja 6 cm, syvyys 2-3 cm. Pienempi kuopista vaikuttaa hioltulta tasaisen pyöreäksi, toinen on luontainen.

Kiven lähellä on kumpare, johon kertojan isän sanonnan mukaan on haudattu vainajia. Kiviä ei kohteessa ole (HL 27.9.81). Kohdetta en tarkistanut.

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. 177 , liite 1

HONKAJOKI 22

HONKAJOKI

Paasto

Leppänen

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6873 50-60

y= 562 90 - 563 00

z= n. 91-92

tl. Leppänen RN:o 2:42

om. mv. Toivo Kalliosalo

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Leppänen, kiviröykkiöhauta ja "parannuskivi", III lk
Perimätieto (HL 14.10.81 ja 4.2.82) Leppäsen pellolla ol-
 lutta kiviröykkiötä Leppäsen vaari kertoi hautaröykkiöksi.
 Leppäsen Rauha eli nyk. rouva Rauha Jokela kertonut itse,
 että häntä joskus lapsena vihdottiin kiviröykkiön luona,
 vihtaa kastettiin isomman kiven päällä oleviin kuoppiin
 kertyneeseen sadeveteen. Tällä yritettiin parantaa joku
 ihottuma (tai syyliä), HL:n muistikuvan mukaan isot kivet
 olivat rykelmän länsipäässä, kohde suippeni itään päin.
 (Ks. liitekuva 2)

Tarkastus 1983

Röykkiö tietojen mukaan hävinnyt. Rouva Rauha Jokela asuu
 Porissa. Sanoi kuululleensa asiasta, mutta sanoi, ettei hän
 muista sellaista, koska on lähtenyt 14-vuotiaana Paaston
 kylästä pois.

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. , liite 2

HONKAJOKI 23

HONKAJOKI

Paasto

Halkoviita

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6873 58

y= 560 75

z= 100

tl. Kodesjoensuu RN:o 2:61

om. Leena ja Hannu Mäki-Kantti

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Halkoviita, kiviraunio ja uhrikivi (?), II lkPerimätieto (HL 9.9. ja 20.10.81 , ks. liitepiirros) :

Halkoviidan lähellä ollut ehkä viisi tai useampi samansuuntaista ja vierekkäistä kapeaa röykkiötä sekä näitä yhdistämässä yksi pitkä ja kapea röykkiö. Röykkiöiden välissä oli ainakin yksi samanlainen ja useita pieniä kivikasoja näiden samansuuntaisten välissä. Maapohja rivien välissä oli myös kivistä, kasoja peitti sammal. Vanhaisäntä Svantte Mattila kertoi HL:n ollessa alueella paimenessa, että ne olivat lappalaisasutuksen merkkejä. Lähellä ollut kivi oli lappalaisten uhrikivi. Joku Mattilan perheen jäsenistä oli myös löytänyt alueelta kivikirveen. Mv. Niilo Kaskenviidan mukaan kohteesta otettiin kiviä rakennettaessa Mattilan navetan perustusta. Hän oli mukana kiviä viemässä 1950-60-lukujen vaihteessa.

Tarkastus 1983

Kohteessa on jäljellä yksi kiviraunio n. 40-50 m polulta länteen ja polun kääntyessä länteen päin, myös tästä eteläisestä linjasta suoraan pohjoiseen n. 40 m. Raunio on suunnassa NNE-SSW, sitä peittää turve ja jäkälä. Pituus on 4,5 m, leveys n. 1,2 m ja korkeus n. 20-30 cm. Kivet ovat pään kokoisia pyöreitä luonnonkiviä. Kiveystä oli pengottu hiljattain, mutta pahempaa vahinkoa ei ole tehty. Kivien välissä oli nokimaata ja ruskeaa hietaa.

Muista kiviraunioista ei ollut enää merkkejä.

Uhrikiveksi mainittu kivi sijaitsee rauniosta n. 3,5 m suuntaan NNE. Se on halkaisijaltaan n. 80 cm, korkeus maasta on 35/50 cm. Siinä on kaksi kuoppaa: a) reunakuoppa, epäsäänn. pyöreä, $\emptyset$ 3,5-4 cm, syv. 1 cm, luontainen; b) kiven keskustassa päällä, $\emptyset$ 3 cm, syvyys 1 cm, rapautumisen tuloksena syntynyt (?).

Raunio voi olla osa laajempaa kompleksia. Yksittäisenä hautana sitä ei voi pitää.

Ks. kartta s. 160 , kuvat s. 178-9 , liite 3

HONKAJOKI 24

HONKAJOKI

Paasto

Katsinkallio

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6875 83-88

y= 561 80-83

z= 95

tl. Uusi-Paasto RN:o 1:52

om. mv. Tapio Uusipaasto

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Katsinkallio, historiallinen vartiopaikka, potaskan-keittopaikka, I lk

Perimätieto: Katsinkallio on toiminut tähystyspaikkana neljän tien risteyksessä, samalla puolustuspaikkana. Alueella on keitetty potaskaa ruutia varten.

Ks. liite n:o 4.

Tarkastus 1983

Katsinkallion vartiopaikka vilahtelee niin rouva Hanna Lepolan kuin joidenkin muidenkin puheissa aika usein. Hanna Lepola on isovanhempiensa puheista päätellen tullut tulokseen, että Katsinkallio sijaitsee y.m. koordinaattien osoittamassa kohdassa. Luultavasti hän on oikeassa, sillä Viisarilla on tien vieressä kallio, jolta on aikanaan ollut varsin hyvä näkyväisyys pääteiden molempiin suuntiin. Kalliosta on myös räjäytysjälkiä, jotka eivät kylläkään ole syntyneet tietä tehtäessä. Kalliosta n. 10-20 metriä itään on laaja, ehkä n. 100 m²:n suuruinen ja metrin syvyinen hienohiekkainen hiekkakuoppa, jonka alueella potaskaa saman perimätiedon mukaan on keitetty ruudin valmistusta varten. Alueelta on luultavasti myöhemmin haettu hiekkää.

Katsinkalliolla on paikallista merkitystä ja muistomerkkiarvoa. Aluetta ympäröivät tiet sopivat alueen suoja-
vyöhykkeen rajoiksi.

Ks. kartta s. 160-161 , kuvat s. 179

HONKAJOKI 25

HONKAJOKI

Paasto

Kavonpiha

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 40-70

y= 559 20-60

z= 105-108

tl. Mikkola RN:o 2:64

om. Rauma-Repola Oy

tl. Myllykoski RN:o 2:65

om. autoilija Seppo ja Alli Anna-Liisa Männistö

os. 38950 Honkajoki

tl. Ojala RN:o 2:46

om. Hilma Niemi ja Sulo Niemen perikunta

os. 38920 Vatajankoski

Kavonpiha, historiallinen taistelupaikka, I lk
Perimätieto: Monen puhuma taistelupaikka, tapahtuman
 ajoitukset kuitenkin häilyviä. Perimätiedon mukaan nimi
 ollut alkuaan Kalmonpiha, nimi kuitenkin muuttunut Kavon
 isännän hirttomännyn mukana (ks. HONKAJOKI 27).

Ks. liite n:o 5.

Tarkastus 1983

Taistelupaikka sijaitsee vanhan ja uuden Pohjanmaan
 tien risteyskohdassa hiekkakankaalla Kodesjoen keitaalle
 saakka. Perimätiedon mukaan haudoiksi sanotut kuopat
 sijaitsevat teiden välissä lähellä vedenjuoksualuetta
 alueen luoteiskulmassa, jossa maaperä on kosteata ja
 soistuvaa, hiekkapohjaista, Tästä etelään ja itään sekä
 Kodesjoenkeitaan viereisellä kankaalla on näkyvissä
 matalia hiekkavallituksia.

Sanotaan, että Kavonpihalla ei alkuaan ole kasvanut mi-
 tään. Perimätieto kertoo, että taistelun aikana virtasi
 veri niin, että vedenjuoksua kutsuttiin verenjuoksuksi.

Alueelle on tarpeellista luoda laaja suojavao-alue Lakia-
 kankaan soranoton aiheuttamien maisemahaittojen elimi-
 noimiseksi ja muinaisjäännöksen muistomerkkiluonteen
 suojelemiseksi.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. -

HONKAJOKI 26

HONKAJOKI

Paasto

Kangasahde

"Kerjäläisten hautausmaa"

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6876 88-94

y= 560 58-76

z= 102,5-105

tl. Vanha-Paasto RN:o 2:63

om. mv. Erkki Vanhapaasto

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Kangasahde, kerjäläishautausmaa, I lk

Perimätieto: Eri henkilöiden ilmoittamaan hautausmaahan on perimätiedon mukaan haudattu suurina nälkävuosina menehtyneitä. Kalmistoalueelle on vienyt kinttupolku Vanhalta maantieltä.

Tarkastus 1983

Kalmistoa on mahdollisesti käytetty suurina kuolonvuosina 1695-97, jolloin maakunnassa nälkään menehtyneitä oli paljon ja joka aika on kansan perimätiedossa vielä säilynyt tälle vuosisadalle.

Pienten kuormanoton suuruisten hiekkakuoppien takana, näiden yläpuolella rinteessä sijaitseva kalmisto alkaa n. 50 m N-S-suuntaisesta ns. vedenjuoksusta itään ja on n. 60-90 metrin etäisyydellä tiestä etelään. Arvioni mukaan alueen suuruus on n. 150 m(E-W) x 50 m (N-S). Alueella esiintyy ainakin n. 10-15 joukkohaudaksi arveltua pyöreätä tai pitkulaista vajoamaa, joiden syvyys ympäröivästä maanpinnasta vaihtelee 10-40 cm:iin sekä samanverran kumpareita, jotka ehkä myös ovat joukkohautoja, joiden pinta on 5-15 cm maan normaalitasoa ylempänä. Kumpareiden pohja on hiekkaa, painautumissa maaperä on kosteampaa ja pohjalle on syntynyt reilu humuskerros. Joissakin kumpareissa on turpeen alaista kiveystä. Koko "kalmistoalueen" pohjakasvillisuus on ympäristöön verrattuna erilaista ja monipuolisempaa. Alue kasvaa mäntymetsää.

Ks. kartta s. 161 , kuvat s. -

HONKAJOKI 27

HONKAJOKI

Paasto

Lakiakangas

Kavonmänty

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 42

y= 559 42

z= 105-107

tl. Myllykoski RN:o 2:65

om. autoil. Seppo Kalevi ja Allii Anna-Liisa Männistö

os. 38950 Honkajoki

Kavonmänty, puu, johon liittyy mm. rosvope-
rinnettä, I lk

Perimätieto: Mänty saanut nimensä tarinan mukaan siitä, että rosvojoukko hirtti puuhun Kristiinankaupunkiin matkalla olevan Kavon talon isännän. Aluetta männyn lähellä alettiin kutsua Kavonpihaksi (Ks. HONKAJOKI 25) tapahtuman jälkeen, vaikka sen alkuperäinen nimi on ollut taistelupaikkana Kalmonpiha. Kavon talo löytynee Vatajankoskelta Honkajoen ja Kankaanpään rajalta.

Tarkastus 1983

Kavon mänty sijaitsee kahden keitaan välisellä kannaksella Lakiakangasta pitkin kulkevan itäisemmän tien oikealla puolella, aivan tien vieressä ja noin 50 metrin päässä Pohjanmaalle menevien teiden risteyksestä. Mänty on halkaisijaltaan lähes metrin ja alueen muuta puustoa huomattavasti isompi ja iäkkäämpi, Puusto alueella on yleensä iältään n. 30-50 -vuotta vanhaa, Kavonmäntyllä on ikää mahdollisesti n. 300-350 vuotta. Puun rungossa on ilmeisesti luodinreikiä eri puolilla 1-2,5 metrin korkeudella. Kavonpihan taistelukenttä sijaitsee n. 150-200 m pohjoiseen.

Ks. kartta s. 157, kuvat s. -

HONKAJOKI 28

HONKAJOKI

Pieksunkangas

Tervatie

Tien alkupää:

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6874 98

y= 560 22

Tien loppupää:

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 30 ja sivuhaara x= 6877 70

y= 559 50 y= 558 65

Kylät: Antila, Alahonkajoki, Honko, Paasto

tl:t RN:ot 2:63, 2:65, 2:58, 11:1, 9:118, 9:119, 9:117,
9:26, 9:78, 9:122, 9:146, 9:72, 9:78, 9:124, 1:47, 1:26Tervatie, osa historiallista kauppätietä, I lk

Perimätieto (HL, Raili Heikkilä, ym.) : Paastonkylän Viisari tunnetaan neljän tien risteyksenä, josta vielä 1600-luvun lopulla meni pelkkä pieksupolku pitkin Pieksunkangasta Siikaisiin. Tervatie on osa vanhaa kauppätietä, joka kulki Hämeen- ja Pohjankankaita myöten Isojoelle ja edelleen Kristiinankaupunkiin. Pieksunkankaalla tie teki mutkan, joka oikaistiin vasta 1820-luvulla. Oikaisu poisti käytöstä muutaman kilometrin vanhaa tervätietä, josta noin kolmen kilometrin pätkä on säilynyt alkuperäisenä.

Tervatie alkaa Siikaisten tieltä nousten Pieksunkankaan harjulle ja etenee Pähkakeitaan reunan ohittaen Kukkaronlähteen lehtoon, edelleen Hautakorpeen Mätäskeitaan varrelle ja edelleen Pesämäenkylän tielle. Tien historia ajoittuu lähinnä 1600-1800 -luvuille.

Tarkastus 1983

Tien loppupäiden kulusta on olemassa erilaisia mielipiteitä. Tiellä on ilmeisesti ollutkin sivuhaaroja, jotka ovat muodostuneet oikaisemisen tai talotien käytön vuoksi. Tien eteläpää on nykyisin käynnissä olevassa hiekanotossa hävinnyt ja rauhoituksesta huolimatta tien kulttuuriarvon säilyminen on uhanalainen.

Tien varrella on useita tien käyttöön liittyviä rakennusmuistomerkkejä, osa ehkä tietä vanhempia (HONKAJOKI 29-34).

Ks. kartta s. $\begin{cases} 154, 155 \\ 160, 161 \end{cases}$, kuvat s. -

HONKAJOKI .29

HONKAJOKI

Honko

Tervatie 2

Pahkakeidas

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6875 12

y= 558 97

z= n. 102,5

tl. Kangasniemi RN:o 9:78

om. Simo Antti Kallio

os. 38950 Honkajoki

Pahkakeidas, kivilatomus, I lkLöydöt:Tarkastus 1983

Tilojen RN:o 9:78 ja RN:o 9:124 rajalla, harjua kulkevan tervatien ja Pahkakeitaan välissä, keitaalle laskeutuvassa rinteessä, sijaitsee varsin lähekkäin kaksi kiveystä, joista kuitenkin toinen on varsin hajanainen ja mahdollisesti luontainen.

Toinen, selvästi ihmiskäden työtä oleva latomus sijaitsee parikymmentä metriä tervatiestä pohjoiseen ja Pahkakeitaan reunalta saman verran etelään. Kiveys on muodoltaan neliömäinen, korkeudeltaan 20-30₂cm ja kooltaan 3x3 metriä. Sen keskellä on n. 1 m²:n suuruinen kuoppa.

Kyseessä luultavasti tervatien varren rakennuksen pohjakiveys, vaikka paikka ei rakennukselle kuitenkaan ole ollut sovelias. Onko kyseessä hiidenkiukaan tai lapinraunion pohja? Tervatien lepopaikka lähellä.

Ks. kartta s. 157 , kuvat s. 180

HONKAJOKI 30

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Tervatie 3

Kukkaronlähde

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6875 88

y= 558 60

z= 98-99

tl. Pieksu RN:o 9:26

om. Edvard Haakon Pihlajamäki

os. Kivikylä, 38950 Honkajoki

Kukkaronlähde , levähdyspaikka, II lkPerimätieto (HL 28.11.82, 17.10.83 ym.): Tervatietä matkanneiden lepopaikka ja vesileilin täyttöpaikka.

Nälkään kuolleiden viimeinen virkistymispaikka.

Lähteelle vievät askelkivet, lähde ollut kivetty. Ympärillä rehevää lehtopuustoa.

Löydöt:Tarkastus 1983

Kohdetta en tarkistanut. Peruskartalle merkitty Kukkaronlähde on myöhemmin nimetty kohde (?), se on kaunis ja laaja lähdepaikka. Alkup. Kukkaronlähde ehkä tuhottu.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. -

HONKAJOKI 31

HONKAJOKI

Honko ja Alahonkajoki

Tervatie 4

Hautakorpi

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6876 76-82

y= 558 30-44

z= 105-106

tl. Pieksu RN:o 9:26

om. Pihlajamäki, Edvard Haakon

os. Kivikylä, 38950 Honkajoki

tl. Keidas RN:o 9: 118

om. Rahkola, Toivo Artturi

os. 38950 Honkajoki

tl. Hautamäki RN:o 9:119

om. Viitanen, Aino Esteri perikunta

os. 38950 Honkajoki (?)

tl. Jokivarsi RN:o 12

om. Heinola, Pentti Jaakko

os. 38950 Honkajoki

Hautakorpi, tervahauta, asumusjäännöksiä, I lk

Perimätieto: Tervahaudan on omistanut erityinen Tervakomppania, eräänlainen osuuskunta. Saatu terva on rahdattu Kristiinankaupunkiin. Alueelta on mv. Matti Heikkilän mukaan löytynyt parikymmentä tervahautaa, joista tien vierellä oleva Tervakomppanian hauta on suurin. Alueella on otettu myös laivalautapuita, jotka sittemmin sahattiin Kinnaskoksen sahalla. Rynkäisten Pihlajamäenmaalla tunnetaan maa-ala nimeltään "Tervaskannonmaa".

Löydöt:Tarkastus 1983

Tervatien vierellä, itäpuolella, on isokokoinen tervahauta, halkaisijaltaan n. 15 m, reunojen korkeus on 2-2,5 m, juoksutusaukko suoraan Tervatielle päin. Haudan sisäreunalla sijaitsee kivipyykki, joka jakaa muinaisjäännösalueen moneen palstaan. Tien toisella puolella, n. parinkymmenen metrin päässä, on tervanpolttajien asuinrakennuksen jäännöksiksi sanottu muistot. Talousrakennus, sauna (eli asuinrakennus) on ollut pituudeltaan ehkä n. 8 m, leveys on n. 6 m.

Jäljellä ovat seinien pohjakiveykset, leveydeltään n. 1,5 m ja korkeudeltaan n. 60 cm. Rakennus on ollut suunnassa suunnilleen N-S. Pohjoispäädyssä on isokokoinen kiuas, n. 2x3 m. Rakennuksesta 5 m:n päässä suunnassa SW on nauriskuopaksi arveltava kuopanne, toinen kuoppa on pohjoispuolella, pituudeltaan n. 2 m, leveydeltään ja syvyydeltään n. 1 m. Osa kiveyksistä ja mahdollisista muista jäännöksistä on ilmeisesti turpeen peitossa. Kokonaisalueen suuruus on n. 50x50 m.

Hautakorven keitaalla on myös Hautakorven- eli Rehu-
puonlähde. Osa Kukkaronlähteeseen liittyvää perimätietoa voi ehkä liittyä siihen (ks. HONKAJOKI 30). Hautakorvenlähde on saamani tiedon mukaan pilattu kaivinkoneella. Kohdetta en tarkistanut.

Ks. kartta s. 154, kuvat s. -

HONKAJOKI 32

HONKAJOKI

Paasto, Honko

Tervatie 5

Rautapruukinmäki

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 45-50

y= 557 50-60

z= 98,5-100

tl. Väliviita RN:o 2:28

om. Väiviita Vihtori perikunta ja Väliviita,
Aili Esteri

os. Paasto, 38950 Honkajoki

tl. Siltaluoma RN:o 2:57

om. Kohtamäki, Paavo Matias (Matti)

os. 38950 Honkajoki

Rautapruukinmäki, raudannoston tukikohta, I lk
Perimätieto (HL 30.11.82) : Rautapruukinkeitaalta
Rautapruukinmäen ympäristössä otettu suomalmia jo
1600-luvulta lähtien ja viety sitä Parkanon-Kihniön
välillä olevaan Rautahäkkiin, josta kehittyi Rauta-
Pruuki, joka oli toiminnassa ennen Fagervikia.

Tarkastus 1983

Kohdetta en tarkistanut. Alueelle pääsee tervatieltä
haarautuvaa polkua pitkin. Paikka on yleisesti tiedos-
sa raudannostopaikkana. Tervatien tuntumassa on pajan
jäännös (HONKAJOKI 35), joka liittyyneen alueelta nostet-
un raudan kotitarvekäyttöön tai jatkojalostamiseen.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. -

HONKAJOKI 33

HONKAJOKI

Paasto

Tervatie 6

Mätäskeidas

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 20-28

y= 559 00-10

z= 107,5

tl. Vanha-Paasto RN:o 2:63

om. mv. Erkki Vanhapaasto

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Mätäskeidas, kaksi lapinrauniota, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Tervatien Mätäskankaan laitaa tarkastaessani kiinnitin huomioni kahteen matalaan kiviröykkiöön. Ensimmäinen näistä on muodoltaan yhtenäinen, pyöreä. Se kohoaa kanervikosta ja jäkäliköstä ja on korkein keskeltä. Kumpareen keskellä kasvaa mänty. Kivet ovat halkaisijaltaan 30-50 cm:n suuruisia. Röykkiön halkaisija on 3-3,5 m ja korkeus n. 30 cm. Se sijaitsee soiden välisellä kannaksella Mätäskeitaan pohjoispuolella, noin 150 metriä tervatien loppupään kivisestä tieosuudesta länteen, tien eteläpuolella ja n. 10 metrin etäisyydellä tiestä.

Toinen lapinraunio sijaitsee edellisestä länsilounaaseen n. 20 metriä. Myös tämän raunion keskellä kasvaa mänty. Raunio on hajanainen, sen isoimmat kivet ulottuvat jäkälikön yläpuolelle 30 cm:n korkeuteen, pienemmät peittyvät kasvillisuuteen. Raunion halkaisija on n. 6 m. Hajotettu tai luontainen.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. 180

HONKAJOKI 34

HONKAJOKI

Paasto

Tervatie 7

Mätäskeidas

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6877 28-35

y= 559 10-35

z= 110

tl. Myllykoski RN:o 2:65

om. autoil. Seppo Männistö ja rva Anna-Liisa Männistö

os. 38950 Honkajoki

Mätäskeidas , hautakuopanteita, I lk

Perimätieto : Isojokelainen iäkäs mies osoitti kulttuuriltk:n pj:lle Raili Heikkilälle tuntevansa tervatien ja lähiseudun perimätiedon mukaiset suojelukohteet. Tervatien loppupäässä hän osoitti tien vierellä kuopanteita, joihin hänen mummunsa oli kertonut haudatun Kavonpihan taistelussa kaatuneista osan.

Tarkastus 1983

Tien pohjoispuolella, kohdassa missä Pesämäentieltä tuleva tervatie nousee mäen harjanteelle, on rehevän sammalpeitteen peittämää kosteata, hiekkaista maapohjaa, joka viettää harjanteen pohjoispuoliselle pikkusuolle. Rinteessä on todettavissa viisi itä-länsisuuntaista ja useita epämääräisempiä matalia, soikeita kuopanteita, joita kyllä voi pitää hautoina. Yhden kuopanteen päässä on valkoinen, isohko kvartsiitti- tai kalkkikivi , toisen kuopanteen päässä oli 20-30 cm:n kokoinen pyöritynyt maasälpämukula. Molemmat kivet sellaisia, ettei niitä yleensä näy maastossa. Mahdolliset hautakuopat olivat tervatiestä 3-10 metrin etäisyydellä ja niitä oli n. 20 metrin matkalla - sikäli kuin pystyin toteamaan alueella.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. -

HONKAJOKI 35

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Kankaanranta 1

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6874 60-80

y= 559 25-50

z= 98-99

tl. Kankaanranta RN:o 2:14

om.Norolahti, Antti Antero ja Anja Kyllikki

os.Leivonsato B, 38950 Honkajoki

Kankaanranta, kiviaitoja, paja ym., II lkLöydöt: KM - rautakuonan kpl.Tarkastus 1983

Alueelta löytyi mielenkiintoisia löydöksiä, joiden iästä ihmisillä ei tunnu olevan muistikuvia tai perimätietoa. Mv. N. Kaskenviita kuitenkin kertoo Hanna Lepolalle kirjoittamissaan perimätiedoissa, että Kankaanrannan torppa olisi Rynkäisten kylän vanhin asuinrakennus, kun ei oteta huomioon aittoja ja muita tilapäisasumuksia, eikä hävinneitä rakennuksia.

1. Kiviaita kehystää Kankaanrannan torppaa suorassa kulmassa rakennuksen pohjois- ja itäsivustalla. Pohjoisessa aidassa on myös peruskartassa näkyvä "susportti". Aidat ovat ilmeisesti eri-ikäisiä. Pohjoinen kiviaita on kuin muuri. Rouva Hanna Lepola kirjoittaa perinnekirjeissään, että lapsena hänelle kerrottiin sen olevan sotilaiden tekemän. Se onkin todella kauniisti rakennettu, pohja tehty isoista luonnonkivistä, keski-osa pienemmistä ja aidan päällystä ladottu tasaiseksi liuskekivillä. Aidan korkeus n. 1,5 m, leveys n. 1,5 m ja pituus n. 170 m.
2. Susiportista länteen, pohjoisesta aidasta etelään suuntaavan lyhyen poikkiaidan vieressä on selvärakenteinen, lähes ehjä pajaliesi. Se on rakennettu liuskeesta ja luonnonkivistä. Paljeaukko on luultavasti idän puoleisella sivulla ja suuaukko kiviaidan puolella, jossa on vähäistä sortumaa. Sammal peittää lieden. Sen koko on 120x120 cm, korkeus 80-90 cm. Suuaukosta löytyi rautakuonan kappale.
3. Lieden ja aidan välissä on kivitumpare, jonka korkeus on n. 60-70 cm, leveys n. 150-200 cm ja pituus lieteen päin n. 120 cm. Kiveys koostuu pyöreistä luonnonkivistä.
4. Aidan vierellä kohteesta 2 länteen on tasaisin välein ainakin kolme kivilatomusta. Jokaisen pituus on noin 2 metriä, leveys n. 0,5 metriä ja korkeus n. 0,5

metriä. Latomukset ovat aidassa kiinni ja siihen nähdän poikittaissuunnassa. Niiden keskellä on polun levyinen kivetön kulkuaukko.

5. Kohteen 2 itäpuolella, noin 2 m:n etäisyydellä on kaivo eli reunoiltaan ja pohjasta kivetty luonnonlähde. Kuivunut. Koko: $\emptyset$ 60-70 cm, syvyys n. 50 cm.

6. Kaivosta pari metriä itään on kiviaidan vierellä n. 2 metrin pituinen ja 0,5 m:n levyinen, korkeudeltaan 0,3-0,4 m:n suuruinen kiveys.

Löydöt viittaavat mielestäni siihen, että alueella on sulatettu ja käsitelty järvimalmia. Eri löydökset liittyvät malmin käsittelyn eri työvaiheisiin. Ehkä kiviaita on muodostanut rakennuksen pohjoisseinämän ja samalla palomuurin. Kankaanrannasta johtaa vanha kinttupolku suoraan tervatielle. (Ks. HONKAJOKI 32) Alue kasvaa nuorehkoa männikköä.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. -

HONKAJOKI 36

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Kankaanranta 2

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6874 60-70

y= 559 40-50

z= 99

tl. Kankaanranta RN:o 2:14

om. Norolahti, Antti Antero ja Anja Kyllikki

os. Leivonsato B, 38950 Honkajoki

Kankaanranta, kolme kivilatomusta, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Kohteet sijaitsevat Kankaanrannan pihapiiristä itään lähtevän yhdystien varrella.

Pienehkö kiviraunio sijaitsee n. 20 m kiviaidasta itään, 2 m tien reunasta, sen eteläpuolella. Raunio on itä-länsisuuntainen, pituus n. 3 m, leveys n. 2,5 m, korkeus 0,2-0,3 m. Maatunut ja sammaleen peitossa.

Edellisestä n. 3 m pohjoiseen, etäisyys tiestä myös n. 3 m, sijaitsee pyöreä, halkaisijaltaan n. 1,2 m oleva latomus. Se on myös n. 0,3 m:n korkuinen ja osittain turpeen ja sammaleen peittämä.

Isompi, neliömäinen kivistä rökkiö sijaitsee edellisistä n. 25 m:n päässä tien ja siitä erkanevan metsäautotien risteyksessä. Pelkästään kivistä tehdyn rökkiön koko on n. 3x3 m, korkeus n. 0,5 m. Kivet ovat pyöreitä luonnonkiviä, mukana 30-50 cm:n halkaisijaltaan olevia, mutta suurimman osan kivistä ollessa pieniä, n. 10 cm:n suuruisia. Sammal on aikaisemmin peittänyt kiveyksen, tarkastushetkellä se oli kuitenkin poistettuna, koska saamani tiedon mukaan maanomistajat olivat aikoneet tutkia raunion kaivurin avulla.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. 180

HONKAJOKI 37

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Kankaanranta 3

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6874 55

y= 559 47

z= 98

tl. Kankaanranta RN:o 2:14

om. Norolahti, Antti Antero ja Anja Kyllikki

os. Leivonsato B, 38950 Honkajoki

Kankaanranta, kivirauniö, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Raunio sijaitsee Kankaanrantaan Kuusirannasta tulevan yhdystien itäpuolella olevan mäen rinteellä, n. 10 m:n etäisyydellä tiestä ja n. 6x3 m:n suuruisen perunakuopan itäpuolella.

Raunion koko nykyisellään on n. 6x3 m, sen korkeus on n. 30-40 cm ja se on suunnassa EEN-WWS. Pohjoispuolella on jonkin verran hajanaista kiveystä, vieressä maapohja on täysin kivetöntä. Hajanaisen kiveyksen reunalla on maassa matala kuopanne. Raunio on ilmeisesti ollut alkuaan isompi, se on ilmeisesti osittain hajotettu ja kiviä on otettu perunakuopan reunakiviksi. Rauniota peittää sammal ja ohut turve. Ajoitus epävarma.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. -

HONKAJOKI 38

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Kankaanranta 4

Kuusiranta

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6874 25-27

y= 559 40

z= n. 96

tl. Kankaanranta RN:o 2:14

pm. Norolahti, Antti Antero ja Anja Kyllikki

os. Leivonsato B, 38950 Honkajoki

Kuusiranta, kiviaita, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Peruskarttaan merkitsemätön kiviaita, joka sijaitsee Kuusirannan tilan pihapiirin ulkopuolella, Kankaanrantaan vievän tilustien länsipuolella, n. parikymmentä metriä tiestä. Sen pituus on n. 50-60 metriä, leveydeltään n. 1,5 m ja korkeudeltaan 1,2-1,5 m. Kaunisrakenteinen aita kallistuu lounaispäästään vinoksi, mutta ei ole vielä luhistunut. Aidan takana, länsipuolella on nuorta koivikkoa ja rehevää heinää luultavasti vanhan pellon paikalla.

Kiviaidan tarkoitus on epäselvä, mutta ehkä alueella on ollut rakennuksia, joihin se on liittynyt. Pelto- tai karjasuojaksi aidasta tuskin on ollut, ellei siitä sitten ole osaa hävitetty. Ks. HONKAJOKI 39.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. -

HONKAJOKI 39

HONKAJOKI

Alahonkajoki

Kuusiranta

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6874 10-20

y= 559 34-42

z= 95

tl. Kuusiranta RN:o 2:12

om. Heikinniemi, Jorma Olavi

os. Rynkäinen, 38950 Honkajoki

Kuusiranta, kiviaidat, I lk , paikallis- ja sukuhistoriallista merkitystä omaava asuintila (?)

Löydöt:

Perimätieto (HL) : Kuusirannan nykyisen rakennuksen paikalla oli aikanaan Kurki-suvun yhden haaran jäsenen, "kapteeni Krookin" pirtti. Hän asui alueella perheineen, väkineen ja sotilaineen. Sotilaat tekivät talon ympärille myös kiviaidat

Tarkastus 1983

Nykyinen asuinrakennus, jota käytettäneen lähinnä kesämökinä, on ilmeisesti rakennettu 1800-luvulla tai 1900-luvun alussa torpaksi. Kiviaidat sen ympärillä, erityisesti läntinen aita, ovat hyvin rakennettuja ja nähtävästi rakennusta vanhempia.

Ks. kartta s. 155, kuvat s. 181

HONKAJOKI 40

HONKAJOKI

Paasto

Vähä-Rynkälampi

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6873 27

y= 556 63

z= n. 85

tl.Pitkämäki RN:o 1:45

om.Kuhankeittäjä Oy

os.

Vähä-Rynkälampi, hist. ajan asuinkuoppa (?), II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Sijaitsee kuivatun Vähä-Rynkälammen vanhalla rantapenkalla, n. 10-15 metriä Honkajoen-Siikaisten tien eteläpuolella. Samalla kohdalla tien pohjoispuolella sijaitsee kalliorykelmä noin 80 metrin etäisyydellä.

Kuoppa on kaivettu hiekkapohjaan n. 1-1,5 m:n syvyyteen, halkaisijaltaan se on n. 2,5-3 metriä (mahd. osittain täytetty). N. 15 cm:n turvekerroksen ja pintakasvillisuuden alla on kuopan reunalla todettavissa kiviä. Maapohja on paikoin nokista. Alueella kasvaa taajaa männikköä.

Kuoppaa on epäilty, sen sijainti huomioiden, tilapäisasumuksen pohjaksi.

Ks. kartta s. 156 , kuvat s. -

HONKAJOKI 41

HONKAJOKI

Rynkäinen

Järvenpää

Rynkäkirkko

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6873 04-15

y= 556 34-48

z= 90

tl. Järvenpää RN:o 11

om. mv. Ossi Kalervo Heikkilä

os. Rynkäinen, 38950 Honka,oi

Rynkäkirkko , kiviaita , I lkLöydöt:

Perimätieto: Kansan puheessa vilahtaa usein maininta ns. Rynkäkirkosta, jollainen nykypolven käsityksen mukaan on Rynkästen kylän alueella joskus ollut. Sen paikaksi osoitettiin arveltuja kohteita useitakin. Mv. Niilo Kaskenviita osoitti sellaisen kirkon sijainneen Järvenpään tilan kiviaidan ulkopuolella, nykyisin koi-
vikkoa kasvavalla tasaisella maapalstalla.

Tarkastus 1983

Peruskarttaan merkitty kiviaita on vajavainen, sillä se kiertää käytännöllisesti katsoen koko niittypalstan, ollen kuitenkin niityn etelä- ja länsipuolella huonompaa tekoa. Aidassa on useita vinkkeleitä ja siihen liittyy yksi selvä rakennuksen jäännös sisäpuolella olevine kivikiukaineen. Aita on leveä ja korkea, itäinen aita on erittäin hyvin tehty. Siinä on maan rajassa näkyvissä muutamia koloja, joissa on sotien ja vainojen aikaan perimätiedön mukaan piileskelty. Varmuutta aidan rakentamisen ajasta ei ole.

Mitään kirkollista tietoa Rynkäkirkon konkreettisesta olemassaolosta ei ole. On mahdollista, että kansan perinne on yhdistänyt k.o. itäisen kiviaidan mutkineen ja kauniine muotoineen muihin vastaaviin eri kirkkomaiden ympärillä ja näin on syntynyt käsite Rynkäkirkosta.

Ks. kartta s. 156 , kuvat s. -

HONKAJOKI 42

HONKAJOKI

Rynkäinen

Iso Rynkälampi

Ipron kellari

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6872 27-35

y= 557 25-37

z= 90-92,5

tl. Ipro RN:o 14

om. Nurmela, Antto Artturi ja Lempi Maria

os. Rynkäinen, 38950 Honkajoki

tl. Kallio RN:o 9

om. Vehmasto, arvo Einari ja Elle Kyllikki

os. Rynkäinen, 38950 Honkajoki

Ipron kellari , asutusmuistoja, I lkLöydöt:Perimätieto: Alue tunnettu, mutta alueen asujasta ei tiedetä mitäänTarkastus 1983

Kohde sijaitsee Ipron-Harjunnevan tieltä itään vievän polun päätepisteessä, kuivatun Iso Rynkälammen rannalla. Maaperä on osittain muhevaa multaa, osittain hiekkaa. Kohde on kallioiden suojassa, alue on metsittymässä. Alueella on asutusmuistoja n. 40x50 m:n suuruisella alalla:

- Tervahauta (Ipron kellari) muodostuu pyöreästä, ladotusta kivikehästä, joka on ladontakorkeudeltaan n. 1,1-1,25 m ja sisähalkaisijaltaan n. 6 m. Suuaukko muodostuu isoista kivipaasista korkeine kynnysrakennelmineen. Ovi-aukon oikealla puolella sisällä on pieni kivinen avolieksi, jossa hiiliä. Kehän katkorakenteena on ollut hirssiä, jotka maaduttuaan ovat romahtaneet kehän sisälle.

Kivikehän ulkopuoli on maa-, noki- ja hiilitäytteenen, paksu sammal peittää kumparetta, jonka ulkohalkaisija on n. 17 m.

"Kellaria" on käytetty asumiseen tervanpolton jälkeen ilmeisesti pidempään, sillä kivikehän sisäpuolelta on noki poistettu. Kiviliedestä on löytynyt myös savias-tianpaloja, mutta ne ovat hävinneet.

- Kivetty kaivo eli lähde, syvyys 1,5 m, Ø 1-1,2 m.

- Riihen jäännökset: kivikiuas ja tasainen maapohja. Kiuas tehty maakivistä, koko 4x4 m, maks. korkeus 1,5 m. Kivien välissä hiiliä. Rakennuksen arvioitu pituus n. 7-8 m, leveys n. 5 m.

- Hautasaunan jäännökset (?): kiuas, n. 2x3x0,5 m, eri-kokoisista pyörö- ja lohkokivistä. Sijaitsee riihen kiu-kaasta pohjoisluoteeseen n. 10 m. Sen itäpuolella tasai-nen maa-alue, n. 4x3 m.

- Kaivon, joka on kohteista pohjoisimpana, lähellä on raivattu tyhjä ala, joka voi olla jonkinlaisen aitan tai ladon paikka.

- Kiukaista länteen sijaitsee nyt metsittynyt pieni kynnöspelto, leveydeltään ehkä 10-15 m, pituutta vaikea määritellä. Kynnöksen vaot vielä selvästi todettavissa.

- Saunan kiukaasta n. 10 metriä länteen, kivikehästä pohjoiseen n. 10 metriä sijaitsee pieni hiekkakuoppa, josta hiekanoton mukana on Ipron isäntä Anton Nurmela tiettävästi löytänyt vasarakirveen, joka on myöhemmin hävinnyt.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. 182

HONKAJOKI 43

HONKAJOKI

Paasto

Iso Rynkälampi

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6872 08

y= 558 07

z= 90

tl. Hakaniemi RN:o 1:25

om. Paasto, Pekka Yrjö Ilmari ja Anna-Kaisa

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Iso Rynkälampi, kaksi röykkiötä, II lkLöydöt:Tarkastus 1983

Mv. Matti Heikkilän osoittamat röykkiöt sijaitsevat loivalla etelärinteellä, lehdossa, kuivatetun Iso Rynkälämmin rantaniemekkeellä. Ylempänä nousee luonnon niitty ja vielä sen takana loiva kallio mäen huipulle asti.

Puuston alla, aivan niityn lähellä, sijaitsee röykkiö, jota nimittäisi lapinraunioksi. Se on koottu luontaisista, pään kokoisista ja sitä isommista pyöreistä kivistä. Se on muodoltaan pyöreä ja sen $\emptyset$ on 2 m, korkeus n. 0,5 m. Röykkiö on kaltevilla maapinnalla, mutta päältä tasainen, osittain maatonut. Röykkiön vieressä, itäpuolella, sijaitsee pyöreä kuopanne, $\emptyset$ n. 2 m, maan pinta on metrin normaalia syvemmällä. Kuopanteen toisella puolella on kiviä turpeen alla, mutta rakenteellista muotoa on vaikea todeta. Kyseessä voi olla alunperin yhtenäinen, osittain tuhottu lapinraunio.

Edellisestä etelään n. 7 metriä sijaitsee pieni kiuksaan tapainen röykkiö, $\emptyset$ 1 m, joka on osittain maatonut. Se on tehty n. 30 cm:n kokoisista lohkokivistä ja korkeudeltaan n. 0,4 m. Maapohja on hiekkaa.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. 183

HONKAJOKI 44

HONKAJOKI

Paasto

Iso Rynkälampi 3

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6872 42-44

y= 557 94-98

z= 90

tl. Uusi-Paasto RN:o 1:52

om. mv. Tapio Uusipaasto

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Iso Rynkälampi , "paasiarkku" , II lkLöydöt:

Perimätieto (HL 27.4.83): "... tätä kertoi minulle henkilö, joka itse oli ne nähnyt. Ja oli myös samalla suunnalla kallioon louhittu lepopenkki."

Tarkastus 1983

Skandinaavisia paasiarkkuhautoja muistuttava kokonaisuus. Se koostuu neljästä isosta kivipaadesta, jotka yhdessä muodostavat SE-NW -suuntaisen, suorakaiteen muotoisen tilan, "arkun". Avoin tila kivien keskellä on kaivettu n. 0,8 m maanpinnan tason alapuolelle. Kivien asemasta päätellen ne tuskin ovat paikallaan luontaisesti. Toinen päätykivi on pystyssä, suurikokoinen, korkeudeltaan n. 1,7 m, pituudeltaan n. 3,5 m ja paksuudeltaan 0,3-0,4 m. Vastakkainen päätykivi on pituudeltaan 1,2 m, korkeudeltaan n. 0,9 m ja paksuudeltaan 0,2-0,3 m. Toinen sivukivi on pituudeltaan 4,5 m, paksuudeltaan 0,7 m ja korkeudeltaan kuopan pohjasta mitattuna toisesta päästään 0,8 m ja toisesta 0,3 m. Kiven pintaan on tehty koneporalla vinoja porausjälkiä, mutta kivipaatta ei kuitenkaan ole ollenkaan lohkottu (!). Vastakkainen sivukivi on vinosti kuopan pohjaa vastaan, pituudeltaan se on 1 m, leveydeltään (=korkeudeltaan) 0,8 m ja paksuudeltaan 0,2 m.

Löytö sijaitsee lähellä Pieksuluomaa, kuivatun Iso Rynkälammen entisessä niemessä ja täysin asumattomalla alueella.

Ks. kartta s. 155 , kuvat s. 184-5

HONKAJOKI 45

HONKAJOKI

Rynkäinen

Heikkilä

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6873 44-46

y= 555 47

z= n. 90

tl. Heikkilä RN:o 8

om. mv. Matti Heikkilä

os. Rynkänen, 38950 Honkajoki

Heikkilä, kaksi röykkiötä, I lkLöydöt:Tarkastus 1983

Kohteet sijaitsevat kapealla ja pitkällä peltojen välisellä harjanteella. Harjanteen itäreunalla on lähes suora ja matala kiviaita, joka loppuu pohjoisemman röykkiön kohdalla, mutta jatkuu jonkin matkan päässä uudelleen. Aidan kokonaispituus on useita kymmeniä metrejä.

Röykkiöistä pohjoisempi on selvärajainen, suorakaiteenmuotoinen, n. 3x4 m, korkeus n. 0,5 m. Sen keskellä on muita kiviä korkeampi, pyramidin muotoinen kivi. Raunion päällä kasvaa koivu, ympärillä mäntyjä. Muinaisjäänös sijaitsee harjanteen keskellä, läntisestä ja itäisestä pellonrajasta n. 10 m:n päässä, kiviaidasta on matkaa n. 2 m ja eteläisestä pellostä n. 40 m.

Toinen röykkiö sijaitsee edellisestä kohteesta n. 10 m etelälounaaseen. Röykkiö on pitkänomainen, sen pituus on 4,5 m, leveys (max.) 1,5 m ja korkeus n. 0,4 m. Isoista luontaisista kivistä (Ø 30-40 cm) tehty röykkiö on luoteis-kaakko-suunnassa poikittain harjanteeseen nähden. Sen etäisyys läntisestä ojasta ja pellostä on n. 4 m. Raunion keskellä kasvaa mänty. Röykkiöt voivat olla hautoja.

Ks. kartta s. 156 , kuvat s. 186

HONKAJOKI 46

HONKAJOKI

Paasto

Jokimäki

Jouhinevan pirunkallio

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6873 32-37

y= 554 90-94

z= n. 85

tl. Jokimäki RN:o 1:11

om. mv. Lauri Jokimäki

os. Rynkänen, 38950 Honkajoki

Jouhinevan pirunkallio, uhripaikka, I lk

Perimätieto: Jokimäen vanha emäntä - tietäjä - on vielä tämän vuosisadan puolella uhranut kalliossa näkyviin pirunjälkiin hyvän onnen (sato- ?) saamiseksi. Tällä paikallisella uhraamisella on takanaan jo pitempi perinne. Emäntä - nyt jo kuollut - kertonut asian itse naapureilleen Matti ja Raili Heikkilälle, jotka muistivat kesällä 1983 asian ja etsivät kerrotusta kallioista sammaleiden alta k.o. pirunjäljet esiin.

Tarkastus 1983

Vesoittuneen pellon laidalla, muutaman metrin päässä vedenjuoksusta, on matala kallio, jonka reunassa noin 1 m:n alalla on viisi "pirunsorkan" jälkeä eli viisi hevosenkengän muotoista painautumaa - suunnilleen normaalin hevosenkengän kokoisina kuvioina. Kuviot on ikään kuin suoraan ylhäältä päin astuttu kallioon. Kallion pinta itse kohteessa on kuperan kaareva.

Jälkien yläpuolella kallion päällä on pienistä kivistä koottu matala, kolmiomainen latomus, jonka kanta on pituudeltaan 2 m ja kyljet 3 m, kärki on suunnattu länteen. Kannan vieressä on molemmin puolin n. 0,5 ja 0,7 m:n etäisyydellä kaksi pientä kolmiolatomusta, joiden kylkien pituudet ovat vain n. 0,7 m. Kiviä sitoo ohut sammal- ja turvekerros.

Alueen omistaa vanhan emännän veljenpoika.

Ks. kartta s. 156, kuvat s. 187.

HONKAJOKI 47

HONKAJOKI

Rynkäinen

Silmu

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6872 10-15

y= 554 30-38

z= 87,5-90

tl. Silmu

RN:o 16

om. Osara, Nils Arthur (prof.) ja Anna-Kaisa Emilia

os. Osaran kartano, 39230 Osara

Silmu, kiviaita kätökellareineen, rökkiö ja rakennusjäännöksiä , II lk

Perimätieto: "Kolme on kovaa Rynkäsissä: Korpi, Härkä ja Perkele."

Silmun tilalla oli talo, jonka pohjakiveys on selvästi vielä näkyvissä. Siinä asuivat Korven veljekset Eppu ja Oski, jotka harrastivat viinankeittoa navetassaan ja salahirvestystä. Yhden tarinan mukaan toinen veljeksistä ajoi kerran hirvilauman talliin, jossa lahtasi saaliinsa.

Mv. Matti Heikkilä, joka hirvipassissa ollessaan huomasi kiviaidan viereltä paljastuneen kätökellarin, arveli sen olleen Korven veljesten lihakätköpaikan.

Tarkastus 1983

Silmun pellon laidassa oleva hyvin rakennettu kiviaita on n. 60-70 m:n pituinen ja suunnassa WNW-EES. Aidan korkeus on n. 1,1-1,2 m ja leveys n. 1 m. Paljastunut kellari on rakennettu kiviaitaan kiinni maan päälle pellon puolelle siten, että sen yhtenä seinämänä on k.o. kiviaita ja kolme seinää tehty latomalla isoista kivistä. Latomuksen sisätilan suuruus on n. 2x4 m, katto on 1,2 m:n korkeudessa ja muodostettu tukevista parruista, niiden päälle laitetuista tuohista ja turpeesta. Kätköön on menty yläluukun kautta. Seinämien ulkopuolelle on tuotu hiekkaa ja turvetta niin, että kätkö on vain loiva kumpu loivassa rinnemaastossa. Kiviaidas- sa on talvikäyttöä silmälläpitäen merkinä kätkön sijainnista kivien vähän poikkeuksellinen asento. Ylätieta paljastui kätkökin: ilmeisesti hirvi on polkaissut syksyllä 1982 jalkansa parrujen läpi. Kellari oli tyhjä.

Kätköpaikasta pohjoiseen n. 10 m on kivistä rökkiö, jonka halkaisija on n. 4 m ja korkeus n. 1,2 m. Siitä

lähtee matala kivistä ja maasta tehty seinämä, joka muodostaa mahdollisen rakennuksen seinien perustan. Kiukaan (röykkiön) edessä on syvä maavajoama, ilmeinen kellari, jonka suuaukko on rakennuksen ulkopuolelle länteen päin. Rakennuksen perustusvallien koko on n. 8x6 m, keskellä on kuopanne, joka on ehkä maavajoama kellariin.

Röykkiön merkitys jää jossain määrin avoimeksi kysymykseksi. Se kuuluu mahdollisesti rakennuksen yhteyteen, mutta voisi olla primaarinen löytö, mahdollisesti hautaröykkiö, lapinraunio tms.

Mainitusta kohteesta n. 15 m itään on matala, pitkulainen maavajoama, josta koekuoppaa tehtäessä tuli likaista maata ja mm. posliinikupin kappale. Vajoaman $\emptyset$ on n. 12 m, siinä on myös palomaata ja vähän pohjakiveystä. On ehkä vanha keittokodan paikka.

Ks. kartta s. 156 , kuvat s. 188

HONKAJOKI 48

HONKAJOKI

Lauhala

Pajukoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885/6886

y= 567 90

z=

tl. -

om. -

os. -

Pajukoski , esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 10392 reunaiskentäkirves, työmies Martti Hanhikankaan 30.6.1936 Pajukoskesta Karvianjokea perattaessa löytämä esine.

Tarkastus 1984

Pajukoski on ennen Karvianjoen perkausta sijainnut Oksan talon kohdalla joen mutkassa. Esine oli löytötiedon mukaan n. 5 m:n etäisyydellä rannasta pohjakerroksen päällä. Jokiranta on nykyisellään Pajukosken kohdalla ruoppaamaan peittämä. Oksan (RN:o 7:62) ja naapuritilan pellolla en löytänyt mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Pellot ovat humuskerroksen alla hienoa hiekkaa.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. -

HONKAJOKI 49

HONKAJOKI

Lauhala

Hietakangas

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 90

y= 565 90- 566 00

z= n. 110

tl. Hietakangas RN:o 1:30

om. Pajukoski, Aarre Asser (mv.) ja Anita Onerva

os. 38970 Lauhala

Hietakangas, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 9205:9 Keihäänkärjen kärkikatkelma; löyt. talollinen Antto Myllymäki oman talonsa maasta, ojan syrjästä lohjenneesta maasta v. 1923.

Tarkastus 1984

Monien selvittelyjen jälkeen osoittautui, että esine on löytynyt Hietakankaan talon maalta, joka alue on kuulunut aikanaan Myllymäen taloon. Esine on löytynyt rinnemaasta, läheltä metsärajaa ja kuuluu siis samaan löytövyöhykkeeseen kuin nähtävästi Myllyluoman asuinpaikka (HONKAJOKI 2).

Löytöalue oli kesän 1984 nurmena, joten tarkemmat tutkimukset alueella olivat mahdottomia.

Myllymäen talon (omist. mv. Matti Myllymäki, Lauhala) vintillä on pitkän aikaa säilytetty limsiömöhkälettä, jonka alkuperästä ei talon asukkailla ole mitään tietoa. Kyseessä on ehkä matkamuisto, sillä piitä en Honkajoelta inventoinnin yhteydessä löytänyt.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 50

HONKAJOKI

Lauhala

Lauhaluoma

PK 1233 09 LAUHALA

x=6888 87-92

y= 565 05-10

z=115-117,5

tl. Lauhaluoma RN:o 2:34

om. mv. Reino Lauhaluoma

os. 38970 Lauhala

Lauhaluoma, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 9205:10-11 Veitsi ja reikäkiven puolikas;
esineet löytänyt talollisenpoika Arvid Lauhaluoma
uutta vesijohtoa tehtäessä v. 1927 metrin syvästä.

Tarkastus 1984

Esineet on mv. Reino Lauhaluoman mukaan hänen veljensä
Arvid löytänyt Jyllinkoskelle lähtevän tien vierestä
loivasta rinteestä jyrkänteeseen yläpuolelta.
Aluetta peitti tarkastushetkellä lautatarha, lähialueet
puolestaan olivat maantien ja rakennusten täyttämät.
Mitään merkittävää en havainnut lähipelloilla.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 51

HONKAJOKI

Lauhala

Metsäranta

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 00-10

y= 565 40-50

z= 112,5-115

tl. Metsäranta RN:o 2:23

om. mv. Arvo Sillanpää

os. 38970 Lauhala

Metsäranta, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 9205:12 Reikäkivi; löyt. talollinen Juho Jaakko Metsäranta uutta peltoa kyntäessään v. 1926.Tarkastus 1984

Kotivävyksi taloon tullut mv. Arvo Sillanpää ei ole löytänyt mailtaan esihistoriallisia löytöjä, eikä tien-nyt y.m. löydöstä mitään.

On kuitenkin mahdollista, että reikäkivi olisi löytynyt tilan etelälaidoilta, alueelta, jonne myös Alatalon tilan löydöt viittaavat (ks. HONKAJOKI 54). En kuitenkaan löytänyt pelloilta mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. ~

HONKAJOKI 52

HONKAJOKI

Lauhala

Uusitalo

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 65-75

y= 565 50-60

z= 115-117,5

tl. Uusitalo RN:o 8:82

om. kauppiaat Pirkko ja Martti Vähäniemi

os. 38970 Lauhala

Uusitalo, esihistoriallinen löytöpaikka , II lkLöydöt: KM 10182:3 reikäkivi , löytynyt Uudentalon uutispellon raivauksesta, diar. v. 1935Tarkastus 1984

Uudispelto sijaitsee aivan tien ja talon välissä. Pieni pelto on täynnä pieniä kiviä, mukana punaista hiekkakiveä ja lohkottuja kiviä. Maa vaikuttaa kulttuuri- maapitoiselta, luontaista kvartssia löytyy paljon. Tien toisella puolella oleva pelto on likaista aivan yläosaan noin 5 metrin leveydeltä (RN:o 8:81). Alueen eteläpäässä, pellon ja metsän rajaon tekemäni koekuopat paljastivat noin 10 cm:n hiili- ja tuhkeroksen turpeen alla n. 15-30 cm:n syvyydessä. Varmojen löytöjen puutteessa kerrostuma on voinut syntyä muinaisen metsäpalonkin vuoksi.

Ed.m. pellon koko on pituuden osalta n. 60 m ja leveyden osalta n. 15 m. Pellon pinta on eräänlainen tasanne tien takaisen rinnepellon ja talon piharinteen välillä. Suosittelen alueelle koekaivausta. Talteen poimitut kvartsit osoittautuivat luontaisiksi.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 189

HONKAJOKI 53

HONKAJOKI

Lauhala

Harju

Korvenkangas

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6887 05

y= 565 50

z= 113

tl. Harju RN:o 8:92 (ent. 8:39)

om. mv. Eero Vihtori Rajahaka

os. 38970 Lauhala

Korvenkangas, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 10182:2 reikäkivi; löytynyt Korvenkankaan talon pellon ojasta, diar. v. 1935Tarkastus 1984

Korvenkankaan taloa ei enää ole, mutta sen entinen sijainti näkyy likaisena kulttuurimaana koordinaattipisteiden osoittamassa paikassa pellolla Rajahaan talon lähellä, aivan Lauhalan tien vierellä.

Tarkkaa tietoa esineen löytökohdasta ei ole. Talon sijaintialueella tuli hiekka maan pinnan lähelle ainoastaan tien vierellä, lähes kaikkialla oli pelloilla mulan alla paksu savikerros. Maasto on alueella topografialtaan melko tasaista. Mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa ei ilmennyt.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 54

HONKAJOKI

Lauhala

Alatalo

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6887 90 - 6888 00

y= 565 50-70

z= n. 112,5

tl. Alatalo RN:o 2:41

om. mv. Olavi Alatalo

os. 38970 Lauhala

Alatalo, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: SM 7640 keih.kärjen katkelma, löyt. v. 1897;
SM 7643 reikäkivi ; SM 7646 tasataltta, löyt. v. 1900;
esineet löytänyt talollinen Iivari Alatalo peltotöissä
ollessaan.

Tarkastus 1984

Alatalon vanha päätalo on hävinnyt. Nykyinen isäntä, mv. Olavi Alatalo asuu maantien toisella puolella, mutta viljelee samoja maita kuin Iivari Alatalo aikoinaan. Isännän mukaan esineet ovat löytyneet läheltä Metsärannan viljelyksiä (ks. HONKAJOKI 51). Tämän vuoksi ja huomioiden korkeuskäyrän, joka kiertää myös Hietikon talon reikäkiven löytöpaikalle (ks. HONKAJOKI 1), on hyvin mahdollista, että Alatalon ja Metsärannan löydöt kuuluvat yhden ja saman, toistaiseksi tarkemmin löytymättömän asuinpaikan piiriin . Topograafisesti Alatalon Paholuomaan viettävä pelto on soveliasta maata asuinpaikan suhteen, maapohja on hienoa hiekkaa ja päällä on melko ohut multakerros. Ilmeisesti asuinpaikka on peittynyt hiekan alle melko syvälle, niin ettei siitä tule aurauksessa enää löytöjä pinnalle. Koekuopat eivät valaisseet asiaa.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 189

HONKAJOKI 55

HONKAJOKI

Lauhala

Rinne

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 58-70

y= 565 67-74

z= 108-110

tl. Rinne RN:o 3:26

om. mv. Matti Myllyluoma

os. 38970 Lauhala

Rinne, kivikautinen asuinpaikka, IILöydöt: SM 7699 pohj. tasataltan teräkatkelma;

SM 7710 kaitataltta, löyt. v. 1891 ; löyt. torppari

Antti Sillanpää Tunturin talon pellosta; KM 22741 kvartseja

Tarkastus 1984

Rinteen talo on erotettu Tunturin kantatilasta ja sijaitsee nykyisin asumattomana olevan Tunturin naapurina. Tunturin talo on Honkajoen vanhimpia, mv. Matti Myllyluoman oman arvelun mukaan se on alkuaan sijainnut kohdalla, josta kivikauden asuinpaikkaan viittaavat löydöt ilmestyivät. Otaksumansa hän pohjaa maan kumiseemiseen paikalla kynnettäessä. Otaksuma ei ole mahdollon, vaikka epätodennäköinen.

Torppari Antti Sillanpää oli laajoja omistuksia omistaneen Tunturin talon omia poikia (1864-1943). Hänen torppansa sijaitsi Vahokoskella, jossa nykyisin on Eino Sillanpään omistama talo (RN:o 6:39). Luettelotiedot antavat kuitenkin ymmärtää, että Antti Sillanpään löydöt ovat kuitenkin peräisin itse kantataloon kiinteästi liittyneestä pellosta.

Kulttuurimaa työntyy paikoittain pellon pintaan jokipenkan päällä matalassa suojaisessa notkelmassa Paho-
luoman jokimutkassa. Maapohja on hiekkaa, päällä on ohut multakerros, vähän kauempana myös savea.

Alue kokonaisuudessaan käsittää N-S-suunnassa n. 150 m ja W-E-suunnassa n. 100 metrin suuruisen alueen.

Alueen eteläpuolella hiekka nousee maan pinnalle, mutta on puhdasta ja vailla kvartseja.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 190

HONKAJOKI 56

HONKAJOKI

Lauhala

Laineskangas

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 52-63

y= 568 64-85

z= 135

tl. Lepistö RN:o 3:46

om. Kivioja, Tapio ja Hellevi

os. 38970 Lauhala

tl. Vähätalo RN:o 3:8

om. Vähäniemi, Vilho Olavi ja Anita Anneli

os. 38970 Launala

Laineskankaan hiekkakuoppa, kiviesineiden löytöpaikka(?)Löydöt: SM 7708 kivitaltta, SM 7709 siera; esineetlöytänyt torppari Eenokki Perkiö Tunturin talon santa-
kuoppaa luotaessa n. v. 1870Tarkastus 1984

Löytötiedot viittaavat Tunturin maalle Vahokosken kylä-
kulmalle, jossa Perkiön talon omistaa nykyään mv. Lauri
Perkiö (RN:o 4:11), Eenokin pojanpojanpoika. Eenokki
Perkiö (1834-1917) muutti torppansa paikkaa Vahokosken
alueella Lauri Perkiön mukaan muutaman kerran. Nykyisel-
lä tilalla on pieni, kahden hevosten suuruinen
hiekkakuoppa jo nurmeltuneena näkyvässä, mutta se liit-
tyy tuskin löytöihin.

Lauri Perkiö arveli löytötietojen viittaavan hiekkakuop-
paan, jonka koordinaatit ovat yllä. Laineskankaan kuop-
pa on aikanaan kuulunut Tunturin maihin ja se on luul-
tavasti aloitettu juuri löytöjen ilmaantumisen aikoihin
1800-luvulla.

Mitään ehdotonta varmuutta löytöpaikasta on mahdotonta
enää saada. Löydöt ovat toisekseen ehkä moderneja vää-
rennöksiä (!)

Ks. kartta s. 165 , kuvat s. -

HONKAJOKI 57

HONKAJOKI

Lauhala

Kivioja

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 10-22

y= 566 20-30

z= 115-117

tl. Kivioja RN:o 3:33

om.emäntä Kaarina Kivioja

tl. Lepistö RN:o 3:46

om. mv. Tapio Kivioja ja Hellevi Kivioja

os. 38970 Lauhala

Kivioja, kivikautinen asuinpaikka, II lkLöydöt: KM 9205:8 reikäkivi, löyt. talollisenpoika

Aarne Kivioja v. 1920 vanhasta pellosta; KM 22742

kvartseja

Tarkastus 1984

Vanha pelto sijaitsee Kiviojan ja Paholuoman joen välissä. Kiviojan talosta lounaaseen, Lepistön talon puolella olevan pienen metsäsaarekkeen reunalla olevassa hiekkamaassa havaitsin tuoreessa kynnöksestä n. 40 cm:n syvyydessä voimakkaasti hiilipitoisen kulttuurimaakerroksen, jonka paksuus oli n. 10-15 cm. Se näkyi selvänä auranviilloksessa koskemattoman maan rajassa ja oli leveydeltään 15-20 metriä. Tästä kynnöksestä saarekkeen itäreunalta sekä sen pohjoisreunalta, Kiviojan puolelta rajaa, tulivat kvartsi-iskokset. Metsäsaareke muodostaa kivisemmän hiekkakumpareen; joen puoleista rinnettä peittää paksu savikerros lähelle saarekkeen reunaa, ei löytöjä.

Asuinpaikka on ilmeisesti suurimmaksi osaksi vahingoittumattomana säilynyt mainitulla metsäsaarekkeelta, jonka suuruus on n. 100x100 m. Esitän sille peltoalueineen II lk:n rauhoitusta tutkimuksia varten n. 150x150 m:n suuruiselle alalle, josta alasta pääosa on Lepistön puolella ja n. 50 m:n levyinen osa Kiviojan puolella.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 190-1

HONKAJOKI 58

HONKAJOKI

Lauhala

Kivioja

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888 36

y= 566 40

z= 120

tl. Kivioja RN:o 3:33

om. mv. Kaarina Kivioja

os. 38970 Lauhala

Kivioja, historiallisen ajan rakennusjäännös, IILöydöt:Tarkastus 1984

Kiviojan hevoshaan vierellä, lähellä mäen päällä sijaitsevaa kellarialuetta, sijaitsee runsaasti suuria maakiviä. Näitä on lohkottu ja käytetty hyväksi Lauhalan-Jyllinkosken tietä perusparannettaessa. Kivien tuntu-massa löysin ilmeisen rakennuspohjan jäännöksen. Pohja muodostuu suorakaiteenmuotoisesta kiveyksestä, jonka kokonaismitat ovat 5x4,5 m. Jäännös on N-S -suunnassa ja sen läntinen puolisko muodostaa muuta aluetta korkeamman röykkiön, korkeus n. 1 m, kumpareen koko on siis n. 5x2x1 m. Reunakiveys muodostuu isommista kivistä, n. 30-40 cm, sisäpuolen kivien koko vaihtelee.

Kiveys on voimakkaasti maatunut, sen ympärillä ja päällä kasvaa koivuja. Rouva Kaarina Kivioja sanoi, ettei koskaan muista nähneensä kohteessa rakennusta. Kohteeseen on Kiviojan talosta koilliseen n. 50 metriä.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 192

HONKAJOKI 59

HONKAJOKI

Lauhala

Paholuoma

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6887 14

y= 566 25

tl. Yli-Paholuoma RN:o 6:59

om. mv. Sulo Ylipaholuoma

os. Jylli, 38970 Lauhala

Paholuoma, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 2219:1 kivinuija, löytynyt turpeita kuokkiessa Paholuoman talon maalta, museoon v. 1883; SM 8432 tasataltta, löytänyt mäkitupalainen Wihtori Paholuoma n. 300 sylvä talosta etelään v. 1870; ks. myös HONKAJOKI 60:2 ja 89-90 sekä 94-95.

Tarkastus 1984

Paholuoman talolla tarkoitetaan nykyistä Yli-Paholuoman taloa, jonka koordinaatit ovat ylle merkityt. Talo on aikaisemmin ollut paljon laajempi.

Kivinuijan tarkemmasta löytöpaikasta ei ole tietoa, varmoja merkkejä kivikautisesta asutuksesta ei löytynyt Yli-Paholuoman, eikä siitä erotettujen Uusipaholuoman (RN:0 6:102) ja Tasalan (RN:o 6:48) tilojen alueella.

Sen sijaan tasataltan löytöpaikka, 300 sylvä eli n. 534 metriä etelään talosta, osuu lähelle Ala-Paholuoman löytöpaikkaa (HONKAJOKI 60:1). Mahdollista on myös, että torppari Pahaojan löydöt sekä talollinen Antti Kaupin lahjoittamat löydöt ovat peräisin samalta alueelta. V.m. löytöpaikoista ei kuitenkaan ole ehdotonta varmuutta. Ala-Paholuoman löytötasanne jokirinteineen soveltuu kuitenkin kk. asuinpaikaksi.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 60

HONKAJOKI

Lauhala

Jyllinkoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 28-80

y= 566 00-60

z= n. 105-120

tl. 1)	Ala-Paholuoma	RN:o 5:94, 5:87
2)	Alapeltola	RN:o 5:113
3)	Jyllinkoski	RN:o 7:37
4)	Jylli; Kallio	RN:o 7:52, 7:65
5)	Kokko	RN:o 7:59

Jyllinkoski, kivikautinen leiri- ja asuinpaikka-
vyöhyke, I

Löydöt: SM 7704-5, KM 9205:7, KM 10182:4, KM 12909,
KM 12910, KM 22744

Tarkastus 1984

Jyllinkosken kulttuurimiljö on erittäin kaunis kokonaisuus maisemallisesti tänä päivänä. Koski on vuosituhansien aikana virrannut maaperään itselleen syvän uoman. Löydöistä päätellen vesi on ollut paljon korkeammalla ja joki leveämpi kivikaudella. Joen eri aikojen virtaukset ovat voineet peittää alueella olleet asuinpaikat eräin paikoin melko syvälle maaperään. Toisaalta vanhimmat asuinpaikat sijaitsevat melko ylhäällä, jossa kuitenkin peltojen auraus on sekoittanut maaperän. Tarkastusta hankaloitti myös se, että monin paikoin pellot olivat tarkastusaikana nurmella.

Seuraavilla sivuilla tarkemmat tiedot alueen löydöistä.

HONKAJOKI 60:1

HONKAJOKI

Lauhala, Jyllinkoski

Ala-Paholuoma

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 71

y= 566 06

z= n. 111-112

tl. Ala-Paholuoma RN:o 5:94, 5:87

om. mv. Ari Alapaholuoma

os. 38970 Lauhala

Ala-Paholuoma , esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 10182:4 reikäkiven katkelma ; löytynyt kai-
voa kaivettaessa n. 1935Tarkastus 1984

Esine on löydetty vanhanisännän Lauri Alapaholuoman mukaan vanhan kaivon viereltä, joka nykyisin on jo peitetty maalla. Kaivo sijaitsi n. 10 metriä Ala-Paholuoman talosta, vierellä menevän maantien toisella puolella, noin 1 m:n päässä ojasta ja n. 30 metriä navetan kulmalta. Löytöpaikka on tasanteella, joka tarkastus-
hetkellä oli nurmena. Muutaman metrin päässä alkaa Paholuomaan ja Karvianjoen Jyllinkoskeen laskeutuva rinne. Päärakennuksen viereinen loivasti laskeutuva perunapeltto on yläpäästään täynnä pikkukiviä, alueen hiekka on noki- ja hiilipitoista, alempana melko puhdasta. Noki- ja hiilimaa ovat ehkä peräisin myöhemmiltä ajoilta.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 192

HONKAJOKI 60:2

HONKAJOKI

Lauhala, Jyllinkoski

Pahaoja (?)

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 72

y= 566 42

z= n. 112,5

tl.Alapeltola RN:o 5:113

om.Alapeltola, Pentti Vihtori

os. 38970 Lauhala

Pahaoja , esihistoriallinen löytöpaikka (?)

Löydöt: SM 7704 poikkikirves, SM 7705 kovasin; löytänyt torppari Juho Pahaoja Lauhalan kylästä Honkajoen talon maasta v. 1891

Tarkastus 1984

Honkajoen taloa ei alueella tunnettu, tarkoitettaneen Yli-Paholuoman taloa, jonka torppari Juho Pahaoja on ollut. Hänen sanotaan asuneen koordinaattien osoittamalla paikalla, rakennuksia ei enää ole. Juho Fredrik Pahaoja (s. 1844) lähti Amerikkaan "ilman kirjaa".

Esineiden tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Kuuluvat mahdollisesti löytöalueen HONKAJOKI 59 yhteyteen.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 60:3

HONKAJOKI

Lauhala, Jyllinkoski
Jyllinkoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 40-55

y= 566 00-40

z= n. 100-115

tl. Jyllinkoski RN:o 7:37⁶⁶

om. mv. Veikko Jyllinkoski

os. 38970 Lauhala

Jyllinkoski, kivikautinen asuinpaikka (?), IILöydöt: SM 7706 tasataltta ; löyt. torppari Aleksander Pajukoski Jyllinkosken talon maalta pellonojaa luodesaan v. 1890Tarkastus 1984

Jyllinkosken talon pellot ovat nykyisin salaojitettut, eikä ole säilynyt muistitietoa siitä, mistä päin löytö on tehty.

Pukaran tien risteyksessä olevan vanhaemäntä Martta Jyllinkosken omistaman mökin luota noin 100 metriä länsiluoteeseen, tilojen - RN:o 7:37 ja 7:61 - rajalla olevassa koskemattomassa maassa pellon reunalta on näkyvissä hiekkakerroksessa n. 20-30 cm:n syvyydessä 10-20 cm:n paksuinen kulttuurimaakerros, jossa myös noki- ja hiilimaata. Kerros näkyy pellon yläosasta alkaen noin 20 metrin matkalla, kunnes häviää alempana pellon laskeutuessa. Kerros on selvärajainen ja epäilemättä muualla peltoon sekoittunut. Topograafisesti ajatellen kerrostuma jatkuu rakennuksiin ja tielle asti ja yhtyy siellä Jyllin asuinpaikkaan. Varmoja kivikautisia inventointilöytöjä en saanut.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. -

HONKAJOKI 60:4

HONKAJOKI

Lauhala, Jyllinkoski
Jylli

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 34-52

y= 566 35-60

z= 110-117

tl. Jylli RN:o 7:52 ; Kallio RN:o 7:65

om. mv. Veikko Jyllikoski

os. 8970 Lauhala

Jylli, kivistinen asuinpaikka, II lkLöydöt: KM 12909 pohj. kourutaltoa, löytänyt Nestori Aittokallio syksyllä 1950; KM 12910 kourutaltoa, löytänyt Juho Majakangas Jyllin talon kotopellosta; KM 22744 kvartsejaTarkastus 1984

Juha Majakan kaan kotitalo on Jyllin talon vierellä. Hänen löytämänsä esineen tarkka löytökohta on pellon korkeimmalla alueella, n. 130 m Vähäniemen kaupasta ja 150 m Jyllin talosta, pellon keskellä olevasta pikku metsiköstä on matkaa n. 40-50 m ja joesta n. 150 m (x= 6886 46, y= 566 52, z= 115). Maaperä ohuen multakerroksen alla on hiesua ja hiekkaa, koekuopissa paljastui n. 30 cm:n syvyydessä hiekkakerroksessa nokiäikkiä. Asuinpaikkalöydöksiä ei muuten ilmaantunut. Pohjalaisen kourutaltan sijaintikohta jäi selvittämättä, se lienee peräisin Jyllin pellon alarinteeltä voimalaitoksen padon tuntumasta.

Kvartsit löytyivät Jyllin hiekkaisesta sipulipellosta läheltä toisiaan Pukaran tien risteyksessä. Pellolla on paikoitellen runsaasti pientä kiveä, myös lohkoituja kappaleita. Hiekan päällä on ohut humuskerros.

Tutkittavaksi ehdotetun alueen kokonaislaajuus on 200 m x 200 m.

Ks. kartta s. 164 , kuvat s. 193

HONKAJOKI 60:5

HONKAJOKI

Lauhala, Jyllinkoski

Kokko

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 30-40

y= 565 90-100

z= 107,5

tl. Kokko RN:o 7:59

om. Hautamäki, Irja sekä Käkelä, Katri

os. 38970 Lauhala ; Paasikivenk. 30 A, 38700 Kankaanpää

Kokko, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 9205:7 oikokirves , löytänyt taloll. Valfrid Kokko v. 1923 n. 20 m vesirajasta uutta peltoa jokitörmään raivatessaan n. 1 m:n syvyydestäTarkastus 1984

Kokon ja viereisen Jyllinkosken rantapellon maapohja on hiesua. Mikäli alueella on ollut leiri- tai asuinpaikka, on se voinut peittyä paksun hiesupatjan alle, mihin löydöksen mainittu syvyyskin viittaa. Inventoinnin yhteydessä en löytänyt alueelta mitään kivikautista satunnaislöytöä, en myöskään pellon päästä, jokitörmästä syvemmältä. Sinänsä luettelotieto on todenmukainen löydön todennäköiseen sijaintiin nähden.

Ks. kartta s. 167 , kuvat s. -

HONKAJOKI 61

HONKAJOKI

Lauhala

Rääsykorpi

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 00-45

y= 567 95 - 568 15

z= 115-117,5

tl. Leppäkoski RN:o 7:17

om. mv. Eino Leppäkoski

os. 38970 Lauhala

Rääsykorpi, kivistinen löytöpaikka, II lk

Löydöt: KM 22740:1 liuskekeihäänkärki, :2 alkeellinen taltta ; löytänyt mv. Veikko Kohtamäki (os. 38970 Lauhala) peratessaan ojaa Rääsykorvessa useita vuosia sitten, löydöt tulivat esiin lähekkäin ojan reunamasta; KM 22740:3 kvartseja ; peikäkivi , löytänyt mv. Eino Leppäkoski (vanhempi) pellon raivaustyössä

Tarkastus 1984

Mv. Veikko Kohtamäen löydöt ovat peräisin 122,5 metrin korkeuteen nousevan mäen rinteeseen juurelta, hiekkapohjaisesta maasta, alueelta, jossa soistuminen on ollut vasta suhteellisen lyhyen aikaa käynnissä rinteeltä valuvien ja maan pinnassa kulkevien pohjavesien vuoksi. Rääsykorven alue on ojitettu, puustona on mäntyä, pinta-kasvillisuus rehevää puolukkaa, mustikkaa ja kanervaa. Esineet löytyivät 1970-80-lukujen taitteessa ojanperkaustyössä melkein vierekkäin ojan seinämästä, noin 20 m:n päässä aluetta halkovalta polulta ja pääojan ja sen haaran risteymäkohdasta noin 5 metrin päässä peruskartan Rääsykorpi-sanon R-kirjaimen kohdalta (x=6885 16, y= 568 10, z= 117,5). Tarkastuksessa kohdassa osoitettiin turpeen ja valuneen maan alla n. 20 cm syvällä hiekassa mahdollista kulttuurimaata n. 10 cm:n paksuudelta oleva kerros. Kerros hävisi polun toisella puolella mäen suuntaan siirryttäessä. Maa on hienoa hiekkaa.

Kvartsit löytyivät hiekkapellolta, joka on raivattu vanhan pellon jatkeeksi 1970-luvulla. Samalta alueelta (x= 6885 30-40, y= 568 05-15, z= n. 117) on mv. Eino Leppäkoski, senior, löytänyt kauniin pallonuijan. Tarkempia tutkimuksia vaativa alue jää 117,5 ja 115 m:n korkeuskäyrien väliin n. 250 m:n pituudelta ja 100 m:n leveydeltä.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. 193

HONKAJOKI 62

HONKAJOKI

Lauhala

Leppäkoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 80 - 6886 00

y= 568 00-20

z= n. 110-115

tl. Leppäkoski RN:o 7:17

om. mv. Eino Leppäkoski

os. 38970 Lauhala

Leppäkoski , esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 10450:1 poikkikirves, löytänyt Eeli Valli
v. 1936 Leppäkoskesta Karvianjokea perattaessaTarkastus 1984

Leppäkosken perkausjäännökset: kivet ja maa-aines on kerätty joen varrelle n. 50 m:n leveydeltä, jonka vuoksi eteläisen ranta-alueen tutkiminen mahdotonta. Muualla eteläisellä peltoalueella ei ole todettavissa kivikauteen liittyviä löytöjä. Löytöjä voi olla jokialueen pohjoispuolella, mutta maan ollessa osittain nurmella ja osittain metsikön peitossa, en saanut esiin mitään merkittävää.

Leppäkoski ja sen alapuolella oleva Pajukoski (ks. HONKAJOKI 48) ovat ilmeisesti olleet edullisia kalastuspaikkoja jo kivikaudella.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. -

HONKAJOKI 63

HONKAJOKI

Lauhala

Vähäniemi

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 60-65

y= 568 50-70

z= 110-112,5

tl. Vähäniemi RN:o 5:80

om. mv. Oiva Vähäniemi

os. 38970 Lauhala

Vähäniemi, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 10450:2 poikkikirves , löytänyt Niilo Sirkka
Vähäniemen talon kohdalta joen pohjaltaTarkastus 1985Esine on löytynyt Karvianjoen ruoppauksen yhteydessä
v. 1936. Löydön museolle toimittanut Väinö Herranen
oli ruoppaustyön työnjohtajana.Vähäniemen talon ranta on metsän peittämä. Tarkastukses-
sa ei ilmaantunut kivikauden asuinpaikkaan viittaavaa
joen reunamalta tai kauempaa pellolta.

Ks. kartta s. 145 , kuvat s. -

HONKAJOKI 64

HONKAJOKI

Lauhala

Elomaa

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6886 90

y= 567 10

z= n. 116

tl. Elomaa RN:o 5:85

om. mv. Seppo Alapaholuoma

os. 38970 Lauhala

Elomaa , esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 10182:1 kivitaltan teräkatkelma, löytynyt

Alapaholuoman uudispellon raivauksesta

Tarkastus 1984

Esineen on löytänyt mv. Lauri Alapaholuoma, Alapaholuoman tilan nykyinen vanhaisäntä. Hänen osoittamansa löytöpelto on pinnan osalta savikkoa tai saven sekaista multaa, syvemmältä savihiesua tai hiekkaa. Alueen tarkastuksessa ei ilmaantunut mitään kivistä asuinpaikkaa viittaavaa.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. -

HONKAJOKI 65

HONKAJOKI

Lauhala

Vähäniemen palsta

PK 1233 12 POLVENKEIDAS

x= 6885 90

y= 573 05

z= 120,5

t. Vähäniemi RN:o 5:76

om. mv. Oiva Vähäniemi

os. 38970 Lauhala

Vähäniemen palsta, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: Honkajoen museo 468-469 : kaksi reikäkiveä, löytänyt Oiva Vähäniemi 15.6.1958 pellolta savikerroksesta, omalta maaltaanTarkastus 1984

Honkajoen museon luettelointitiedot puutteelliset, löytönumerot mainitaan löydetyn Hongon kylästä. Museossa säilytettyjen esineiden tarkastuksen perusteella mainitut numerot täsmäävät kuitenkin museoviraston lappuluetelon tietoihin(n:otta).

Tarkastuksen yhteydessä löytäjä osoitti tarkan löytöpaikan. Reikäkivet löytyivät samanaikaisesti pellon keskeltä savikerroksesta, noin 40 cm:n syvyydestä kynnon yhteydessä melkein vierekkäin. Savipatjan alla maapohja on hiekkaa noin 40-60 cm:n syvyydestä lähtien. Hiekkakerros vaikuttaa koskemattomalta, eikä löytöalueelta löytänyt mitään erikoista. Löytöpaikka on n. 25-35 metriä jokirannasta. Topograafisesti tarkasteltuna on ilmeistä, että kivet ovat vesiuhreja tai haaksirikossa joutuneet muinaiseen vesipohjaan.

Ks. kartta s. 167, kuvat s. 194

HONKAJOKI 66

HONKAJOKI

Katko, Pukara

Järvenranta

PK 1233 12 POLVENKEIDAS

x= 6882 80

y= 571 06

z= 115

tl. Järvenranta RN:o 6:53

om. mv., urakoitsija Hannu Mäkelä

os. 38980 Pukarankylä

Järvenranta, esihistoriallinen löytöpaikka (?)Löydöt SM 8431 tasatalta, saatu emäntä Sandra Järvenrannalta, lähemmät tiedot puuttuvatTarkastus 1984

Emäntä Sandra Järvenranta on syntynyt 1865 Kankaanpäässä ja kuollut vuonna 1946. Hänen tyttärensä Helmi Mäntylä elää Järvenrannan tilalla, mutta ei ikänsä vuoksi muista enää mitään. Hänen tyttärensä ja seuraava sukupolvi eivät olleet tietoisia esineestä.

Tarkastin Järvenrannan tilan rinteet ja pellot, mutta en todennut mitään erikoista.

Koordinaatit viittaavat talon sijaintiin nykyisin.

Ks. kartta s. **167** , kuvat s. -

HONKAJOKI 67

HONKAJOKI

Katko

Koskela

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 35-54

y= 565 50 - 566 24

z= n. 110-117

tl. Koskela RN:o 1:11, 1:17

om. tilallinen Oiva Huhtala

os. Katko, 38950 Honkajoki

Koskela, kivikautinen asuinpaikka, II lk

Löydöt: Honkajoen museo 467: reikäkivi, löytänyt Oiva Huhtala v. 1959 tilan maalta hiesumaasta 30 cm:n syvyydestä; KM 9205:6 reikäkivi, löytänyt talollinen Simeoni Mäkinen v. 1918 uutta peltoa tehdessään n. 60 m itään asuinhuoneesta; KM 22739 kvartseja; ks. myös HONKAJOKI 68-69.

Tarkastus 1984

Honkajoen museon luettelointitiedot puutteelliset.

Löytäjä näytti reikäkiven tarkaksi löytökohdaksi peltoharjanteen talon pohjoispuolella, n. 50 m navetan luoteiskulmasta koilliseen. Alue on kivetöntä hiesumaata, päällä ohut multakerros. Koekuopissa tai maan päällä en todennut merkittävää.

Simeoni Mäkinen on löytänyt reikäkiven poikansa Paulus Mäkisen mukaan Katkon tien itäpuolelta, Oiva Huhtalan tilaan kuuluvalla pellolta tilojen RN:o 1:11 ja 1:15 rajalla olevan pienen metsikön eteläpuolella. Paulus Mäkisen omistaman Välimäen talon sijaintipaikka oli v. 1918 k.o. metsikön vierellä ja siirrettiin hänen mukaansa nykyiselle paikalleen 1930-luvulla.

Inventoinnissa kvartsit löytyivät Huhtalan talon vierellä olevan metsikön pohjoispuolelta aivan pellon reunasta sekä tämän metsikön ja joen väliseltä jokitormaan loivasti laskevalta pellolta. Pellon yläosassa on maassa todettavissa paikoitellen nökilaikkuja hiekkamaassa.

Pellot ovat kaikkialla ohuen multakerroksen peittämiä, maapohja on kivetöntä hiekkaa. Asuinpaikan keskus löytynee maapohjaltaan koskemattomasta metsiköstä, jossa isot maakivet ovat voineet tarjota myös suojaa.

Simeoni Mäkisen löytämän kiven löytöalueelta en saanut varmoja löytöjä. Mäkisen pellolta aikaisemmin löytynyt kvartsi voi olla kuitenkin merkinä alueen toisesta asuinpaikasta - ks. HONKAJOKI 68.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. 194-5

HONKAJOKI 68

HONKAJOKI

Katko

Välimäki

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 13-34

y= 566 08-35

z= 114-115

tl. Välimäki RN:o 1:28

om. eläkeläinen Paulus Mäkinen

os. Katko, 38950 Honkajoki

Välimäki, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 13123 iso kvartsi, löydetty Mäkisen pellolta,
diar. 18.12.1952 ; ks. HONKAJOKI 67Tarkastus 1984

Kvartsin löytöpaikka on minulle tarkemmin tuntematon. Se voi liittyä Simeoni Mäkisen löytöön KM 9205:6 ja olla näin lähtöisin Välimäen tilan pohjoisreunalta tai Koskelan tilan puoleiselta peltolohkolta. Alueella en kuitenkaan havainnut mitään merkittävää, saati sitten muualla Mäkisen pelloilla.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. -

HONKAJOKI 69

HONKAJOKI

Lauhala ja Katko

Rakennuskoski

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6885 50 - 6886 00

y= 565 80 - 566 05

Rakennuskoski, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 12990 ristinuija, löytänyt Erkki Koskela,
diar 27.12.1951 ; ks. myös HONKAJOKI 67-68

Tarkastus 1984

Rakennuskoski ulottuu Koskelan asuinpaikan alapuolelle, eikä siten ole mahdollista, että ristinuija olisi tältä asuinpaikalta peräisin. Minulla ei inventoinnin yhteydessä kuitenkaan ollut tarkempia tietoja esineen tarkastusta löytöpaikasta.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. 195

HONKAJOKI 70

HONKAJOKI

Katko

Laitila

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6884 82-96

y= 566 10-20

z= 115

tl. Laitila RN:o 1:67

om. mv. Esko Laitila

os. 38970 Lauhala

Laitila, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 9205:3reikäkivi, :4 reikäkivi, :5 tasataltta, löytänyt talollinen Nestor Laitila uudesta maasta peltoa tehdessä v. 1916. Löytöalue on 400 (m² ?), asuinhuoneista on löytöpaikalle 90 m (40 m ?).

Tarkastus 1984

Laitilan asuinrakennuksen alapuolella on n. 20 m leveä ja 80 m pitkä tasanne, joka sijoittuu osaksi navetan ja päarakennuksen väliin. Tälle alueelle tehtiin ilmeisesti löytöaikana perunapelto. Nykyisin alue on nurmikkona, varastoalueena ja navetan piha-alueena. Maa on traktorin alla tiivistynyt melko kovaksi. Koekuopissa näkyi pintamaan alla noin 15 cm:n likamaakerros, joka on luultavasti vanhan pellon muistoja. Löydetyt kvartsit osoittautuivat luontaisiksi, eikä todennut alueella mitään muuta merkittävää. Alue on topograafisesti soveltunut asuinpaikaksi. Tasanteen alapuolisilla pelloilla en todennut merkittävää, en myöskään tasanteen jatkeella pohjoiseen.

Ks. kartta s. 163 , kuvat s. 196

HONKAJOKI 71

HONKAJOKI

Katko, Honkaluoma

Santti

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6882 35-45

y= 565 20-35

z= 107-110

tl. Santti RN:o 5:71^{5/2}

om. Aili Santti

os. Honkaluoma, 38970 Lauhala

Santti, kivikautinen asuinpaikka, II lkLöydöt: SM 7703 kourutaltoa, löytänyt talonvanhus

Juho Peltoniemi omalta maaltaan v. 1860 paikkeilla;

KM 22743 kvartseja; ks. myös HONKAJOKI 72

Tarkastus 1984

Juho Peltoniemi (1839-1921) on asunut v. 1864 Katkonkylän Kampin Peltoniemi 5:ssä, nyk. Santti. Santin aluetta tarkastettaessa löytyivät kvartsit hiekkaiselta perunapellolta rakennusten läheltä. Pellon koko on n. 100x50 m (N-S) ja sijainti Santin ja Ristamäen talojen välillä. Löydöt olivat nokisella hiekka-alueella Santin puoleisessa päässä n. 50x50 m:n alueella. Santin talon lounaispuolella olevan tien viereisen hiekkakuopan pohjoispäässä oli todettavissa jäännös selvästä hiilikuoopasta. Kulttuurimaata ilmaantui kuopan pohjoispuolisella tasanteella, männikkömetsässä tien ja Santin talon välissä.

Asuinpaikka käsittää otaksuttavasti tien itäpuoleisen tasanteen ja sen itäpuolella olevan ja osittain rakennusten alle jäävän loivan rinteeseen yläosan. Tutkimuksia varten esitettävä alue käsittää n. 150x80 m (N-S/W-E). Maaperä on ohuen turpeen peittämää hiekkamaata, maa viettää loivasti itäkaakkoon kohti jokea. Muualta pelloilta ei ilmaantunut mitään merkittävää.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. 196

HONKAJOKI 72

HONKAJOKI

Katko, Honkaluoma

Honkaluoma

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6882 48-60

y= 565 20-30

tl. Honkaluoma RN:o 5:55, 5:57

om. mv. Alpo ja Reijo Honkaluoma

os. Honkaluoma, 38970 Lauhala

Honkaluoma, esihistoriallinen löytöpaikka (?)Löydöt: SM 8204 tasatalta, löytänyt talontytär Naimi Ollila Penttilän kylästä kiviläjän alta v. 1908Tarkastus 1984

Penttilän kylällä tarkoitetaan nykyistä Honkaluoman aluetta. Naimi Ollila on kotoisin seuraskunnan tietojen mukaan Honkaluoman talosta.

Löydöstä tai sen tarkemmista olosuhteista ei enää tiedetty mitään. Tarkastuksessa ei alueella ilmaantunut mitään erikoista.

Esinelöytö voi liittyä naapuritalon kivikautiseen löytöön, ks. HONKAJOKI 71

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. -

HONKAJOKI 73

HONKAJOKI

Katko, Honkaluoma

Kalliola

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6882 70

y= 566 05

z= n. 98

tl. Kalliola RN:o 4:32

om. mv. Eino Ilmari Kalliomäki

ps. 38970 Laumala

Kalliola, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: Honkajoen museo 472 : primit. taltta, lahj.
ja löyt. Eino Kalliomäki, diar. 22.6.1961Tarkastus 1984

Löytöpaikka on savihiesupellolla, jokitörmällä, n. 50-80 metriä Kalliomaan ja Kalliolan (RN:o 4:26 ja 4:32) rajalla olevasta joenrantaan etelälounaaseen. Pintakerrosten alla on keltainen, hieno hiekkamaa. Alueella en todennut mitään merkittävää.

Ks. kartta s. 162 , kuvat s. - 196 a

HONKAJOKI 74

HONKAJOKI
Lauhala
Rintämäki

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6888

y= 566

z=

tl. Rintämäki RN:o 3:63 (ent. 3:28)

om. Toivo ja Hilda Ketolan perikunta

os. 38970 Lauhala

tl. Petäjämäki RN:o 3:64

om. Aino Kyllikki Lapikisto

os. 38970 Lauhala

Rintämäki, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: Honkajoen museo 471: reikäkiven teelmä; löytynyt Rintämäen tilan mailta jo viime vuosisadalla, käytetty myös veräjän tolpan pään alla. Diar 22.6.1961Tarkastus 1984

Vain pieni osa Rintämäen tilan maista oli mahdollista inventoinnin aikana tarkistaa, sillä pellot olivat viljelyksellä. Topograafisesti kivikautinen asutus mahdollista, mutta mitään kummempaa ei tiettävästi ole löytynyt.

Rintämäen tilasta osa on siirtynyt A.K. Lapikistolle.

Ks. kartta s. 167 , kuvat s. -

HONKAJOKI 75

HONKAJOKI

Hongon kylä

Lankoski

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6777 02

y= 565 90

tl. Lankoski RN:o 6:67

om. mv. Antti Lankoski

os. 38950 Honkajoki

Lankoski, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: SM 8097 oikokirves, löytynyt Lankosken talon maalta, saatu J. Koskisen kautta, diar. v. 1911.Tarkastus 1984

Honkajoen kirkonkylän läpi vievä Lankoski on epäilemättä ollut hyvä kalastuspaikka esihistoriallisina aikoina. Mitään merkittävää en todennut Lankosken rantapelloilla. Koordinaatit osoittavat talon sijaintia.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. -

HONKAJOKI 76

HONKAJOKI

Hongon kylä

Uusi-Saukko

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6876 40-74

565 70-95

z= 85-92,5

tl. Uusi-Saukko RN:o 5:103

om. mv. Reijo Kenola ja Leena Kenola

os. 38950 Honkajoki, Kauppatie

Uusi-Saukko, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: SM 7700 reikäaseen kärkikappale, löytänyt talon vanhus Heikki Saukko talon peltotyössä ollessaan v. 1895Tarkastus 1984

Koordinaatit osoittavat talon peltoalueita. Muistitietoa siitä, mistä päin esine on löytynyt, ei ole. Karvian joen rantapelloilla en havainnut merkittävää.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. -

HONKAJOKI 77

HONKAJOKI

Hongon kylä

Niemenmaa

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6876 10-74

y= 564 56-88

z= 90-97,5

tl. Niemenmaa RN:o 6:36

om. mv Antti Niemenmaa

os. 38950 Honkajoki

Niemenmaa, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: KM 2024:1 kivikuokka tai -kirves,

talollinen Juho Niemenmaa löytänyt peltoa tehdessään kivistä mäestä; kärjistä vuoltu palasia lääkkeeksi; Juhana Lehtinen sai esineen haltuunsa ollessaan stipendiaattina vuonna 1880 löytäjältä

Tarkastus 1984

Koordinaatit osoittavat tilan alueita. Rakennukset sijaitsevat loivassa etelärinteessä. Omistajaa en tavannut, mutta en todennut alueella mitään erikoista.

Ks. kartta s. 158 , kuvat s. -

Huomautus:

Juhana Lehtinen: Muinaisjäännöksiä Ikalisten kihlakunnassa. Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja VI. Helsinki 1883, s. 140

HONKAJOKI 78

HONKAJOKI

Antila

Pahkasuo

Ryssäntorninmäki

PK 1233 05 RYNKÄNEN

x= 6875 00-50

y= 559 67-74

z= 107-108

tl. Pahkasuo RN:o 1:58 (aik. 1:26)

om. mv. Seppo Kalevi Taskinen

os. Paasto, 38950 Honkajoki

Ryssäntorninmäki , ajoitukseltaan epäselvä raunioalue,
II lk

Löydöt :

Tarkastus 1984

Ryssäntornin mäen sivuharjanteella on harjun reunaa seuraten neljä peräkkäistä ja harjun suuntaista (luode-kaakko) kuopannetta noin 50x25 m suuruisella alalla. Mahdollisesti yksi samanlainen kuopanne on harjanteen juurella, muutaman metrin etäisyydellä suosta. Kuopat ovat samantapaisia. Harjulla 50 m:n säteellä ainoana kasvavan suuren koivun vierellä oleva kuoppa on noin 2 m pitkä, 0,5 m leveä ja 0,5 m syvä, kivetty. Kuoppaa ympäröi matala ja ohuen turpeen peittämä kiveys, joka kuitenkin erottuu harjun tavanomaisesta kiveyksestä selvästi. Kiveys ulottuu kuopan kummastakin kärjestä n. 3 m:n päähän ja sivuista n. 2 m:n etäisyydelle. Kiveyksen kokonaishalkaisija on n. 7-8 m x 4-5 m.

Löytöalue on vanhan kolmiomittaustornin jäännöksen luota noin 150 metriä länsilounaaseen ja suon reunalta noin 30 metrin etäisyydellä.

Jäännösten luonne ja ajoitus ovat tuntemattomia, eivät ilmeisesti kuitenkaan ole luontaisia.

Ks. kartta s. 154 , kuvat s. -

HONKAJOKI 79

HONKAJOKI

Antila

Luoma

Kissasaari

PK 1233 07 ALA-HONKAJOKI

x= 6867 10-38

y= 564 15-28

z= 95-97,5

tl. Luoma RN:o 6:12

om. mv. Aimo Luoma

02. 38920 Vatajankoski

Kissasaari, esihistoriallinen kiviröykkiöalue, I lkLöydöt:Tarkastus 1984

Kissasaari on kalliopohjainen mäki suoalueiden ja kuiva-
tun Takasenjärven keskellä, Honkajoen ja Kankaanpään
rajalla. Alueesta ilmoitti Alähonkajoella asuva TVL:n
piiri-insinööri, joka metsissä kulkiessan oli törmän-
nyt alueeseen.

Metsäautotie johtaa mäen länsiosan kautta peltoaluei-
den reunaan, muinaisjäännökset ovat tien itäpuolella,
alkaen noin 50 m:n etäisyydellä siitä.

Alueen valtapuulaji on mänty, paikoitellen on koivikkoa
ja pihlajia. Kissasaarella on kolmessa - neljässä ryh-
mässä erikokoisia kiviröykkiöitä ja kaksi kiviaitaa,
joista toinen päättyy isokokoiseen röykkiöön. Kaikissa
röykkiöissä on isommista kivistä tehty reunakiveys,
parissa reunaladonta ulottuu ainakin 60-70 cm:n kor-
keuteen. Röykkiöt ovat hyväkuntoisia, useimmiten niitä
peittää sammal tai jäkälä, osaan on muodostunut ainakin
reunoille turvekerrosta. Muodoiltaan ne ovat pyöreitä,
soikeita tai sokeritopan muotoisia. Mitat vaihtelevat
2-3 m - 4-5 m:n välillä - suurimman ollessa n. 8x2 m -
ja korkeuden vaihdellessa 0,6-1,5 m:n välillä.

Kivien koko vaihtelee yleisimmillään 30-60 cm:n välillä,
osassa on isompia, osassa pienempiä kiviä ja osassa
röykkiöistä molempia.

Osa ryhmistä sijaitsee kallion päällä, alin ryhmä on
harvalukuisin ja sijaitsee mäen itä- ja kaakkoispuolel-
la, tasaisella maalla, joka voi olla muinaista peltoa.
Nykyisin peltona oleva Takasenjärven vesijättömaa
(peruskartta 1971) sijaitsee lähimmistä röykkiöistä n.
50 metrin päässä.

Laskin alueella 22 röykkiötä tai kiviaitaa. Mahdollises-
ti en havainnut kaikkia. Alueen laajuus on n. 200x200 m.

HONKAJOKI 80

HONKAJOKI

Antila

Antintalo

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6872 50-70

y= 564 10-34

z= n. 85-90

tl. Alisenpään kansakoulun-
palstatila RN:o 2:60Alisenpään kansakoulu-
palstatila I. RN:o 2:63

Antila RN:o 2:64

om. Honkajoen kunta

os. 38950 Honkajoki

Antintalo, esihistoriallinen löytöpaikkaLöydöt: SM 7701 tasataltta, löytänyt torppari Iisakki
Mäkelä Antintalosta peltotyössä ollessaan v. 1891Tarkastus 1984

Antintalo on nykyisin peruskoulutalona. Mahdollinen löytöpaikka voi olla Antintalon ja joen välissä olevalla peltoterassilla, 85-90 m:n korkeuskäyrien välissä. Loiva terassi ja sen alapuolinen maa ovat hiekkapohjaisia ja pinnaltaan likaisia. En kuitenkaan löytänyt alueelta tai saanut koekuopissa merkkejä kivi-kautisesta asutuksesta. Muualta en löytänyt merkittävä.

Ks. kartta s. 159 , kuvat s. -

HONKAJOKI 81

HONKAJOKI

Antila

Koskimaa

Ristakoski

PK 1233 08 HONKAJOKI

x= 6871 40-70

y= 564 65-80

z= 85-90

tl. Koskimaa RN:o 4:14

om. mv. Eero Viinämäki

os. 38920 Vatajankoski

Ristakoski, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: KM 12129 pohjalainen taltta, löytänyt Eino Haapanen Vatajalta sattumalta kuivalta joen pohjalta 10.6.1948 Koskimaan tilan Ristakoskesta

Tarkastus 1984

Ristakosken virtapaikan kohdalla Koskimaan tilan rantapellolla, talosta n. 100 m etelään ja 20 metriä maantiestä tulee mullan alta kulttuurimaapitoinen hiekka esiin. Maan joukossa on runsaasti hiiltä, nokea ja pikkukiviä. Huolimatta etsinnöistäni, en löytänyt alueelta varsinaisia asuinpaikkalöydöksiä. Alueen koko on n. 80x80 m, likamaa-alue on selvästi muusta pellosta erottuva. Ilmeisesti kyseessä on Koskimaan talon liesi- ja uunituhkan värjäämä maapohja. Koskialueen jyrkästä rinteestä en tehnyt löytöjä.

Ks. kartta s. 159 , kuvat s. -

HONKAJOKI 82

HONKAJOKI

Kauko

Lamminmäki (?)

PK 1233 09 LAUHALA

x= 6883 24

y= 566 42-44

tl. Lamminmäki RN:o 2:53, 2:54

om. mv. Toivo J. Ylilammi

os. Viljamaan tl., Katko, 38950 Honkajoki

Lamminmäki, esihistoriallinen löytöpaikka (?)Löydöt: SM 10416 reikäkivi, kiveä on säilyttänyt kauan aikaa Wihtori Lamminmäki. Tarkempia tietoja ei oleTarkastus 1984

On hyvin mahdollista, että k.o. reikäkivi on löydetty Lamminmäen tilan alueelta, jopa todennäköistä. Wihtori Lamminmäki (1871-1942) ei kuitenkaan ilmoittanut tarkempia tietoja lahjoittamastaan esineestä. Topograafisesti parhaimmat alueet kivikautista asuinpaikkaa silmälläpitäen ovat tilan rakennusten hiekkapohjainen mäki sekä talon lounaispuolella sijaitseva koivuja kasvava mäki. Koekuopissa en kuitenkaan todennut merkittävää. Tilan alueen pellot olivat tarkastusaikana vielä kyntämättä, enkä voinut tehdä mitään havaintoja niissä.

Lamminmäen talo on merkattu koordinaatteina ylle. V. 1971 peruskartassa tila on merkitty virheellisesti Lamminperä -nimellä. Talo on nykyään asumaton. Naapuritalo - Ylilammi - on purettu. Uuden talon nimenä on Kallionpää, omistajana on mv. Esa Kivioja.

Ks. kartta s. 162, kuvat s. -

HONKAJOKI 83

HONKAJOKI

Honko

Satamankeidas

PK 1233 11 PUUOJANKEIDAS

x= 6879 60-90

y= 571 50-80

z= n. 112,5 - 115

tl. Senander RN:o 1:107

om. mv. Mikko Juhani Koivunen

os. Kaunisto, 38950 Honkajoki

Satamankeidas, muinaisuuden löytöpaikkaLöydöt: KM *22898* sukkiTarkastus 1984

Mv. Väinö Alahonko löysi Vapo:n polttoturvetyömaalta keskikesällä v. 1982 ehjän suksen alueelta, josta pintasammaleen lisäksi oli suoturvetta kaavittu noin 30 cm. Löytöalue on merkitty koordinaatein ylle. Löytäjä löysi myöhemmin ehkä noin 100 m:n säteellä alueelta myös kiven, jota epäili muinaisesineeksi. Väinö Alahonko lupasi toimittaa kiven, jos hän löytää sen kotoaan. Löydön laadusta en saanut selvää, sen pituus on kuitenkin noin 15 cm ja pinnalta se on hiottu.

Ks. kartta s. *166* , kuvat s. -

HONKAJOKI 84

HONKAJOKI

Pelli

Pellin kuoppa, esihistoriallinen (?) löytöpaikka

Löydöt: KM 11178:1 pyöreä kiviriipus, löydetty ed.m.
kuopasta, esineen museoon lahjoittanut leht. Kallio
saanut esineen v. 1910, diar. 4.5.1940

Tarkastus 1984

Pellin kuopan sijainti jäi tuntemattomaksi.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 85

HONKAJOKI

Honko

PK 1233 08 HONKAJOKI

Löydöt: KM 1905:1 suppiloreikäinen pallonuija, löyd.
Hongon kylästä, kuvattu SMYA VI, kuva n:o 35.
Maist. Er. G. Sederholmin keräämät esineet, saatu mu-
seoon v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 86-87

HONKAJOKI

Katko

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: KM 1905:5 kivikirveen katkelma ; KM 1905:6
tasataltta ; esineet löydetty Katkon kylästä.
Maist. Er. G. Sederholmin keräämät esineet, saatu
museon kokoelmiin v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 88

HONKAJOKI

Rynkäinen

PK 1233 05 RYNKÄNEN

Löydöt: KM 1905:7 tasataltta, löydetty Rynkäisten kylästä.

Maisv. Er.G. Sederholmin keräämät esineet, saatu museon kokoelmiin v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 89-90

HONKAJOKI

Lauhala

Paholuoma

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: KM 1905:8 kourutaltoa, KM 1905:9 tasataltoa;
esineet löytyneet Paholuoman kylästä.

Maist. Er. G. Sederholmin keräämät esineet, saatu mu-
seon kokoelmiin v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon. Paholuoman kylällä
tarkoitetaan Lauhalan kylän Paholuoman varrella olevaa
Paholuoman talon ympärille keskittynyttä asutusta.
Löydöt ovat ilmeisesti peräisin asuinpaikalta, johon
liittyvät myös tarkastetut löydöt: HONKAJOKI 59-60.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 91

HONKAJOKI

Antila

PK 1233 08 HONKAJOKI

Löydöt: KM 1905:10 kourutaltoa, löytynyt Antilan kylästä.

Maist. Er. G. Sederholmin keräämät esineet, saatu museon kokoelmiin v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 92

HONKAJOKI

Alahonkajoki

PK 1233 07 ALA-HONKAJOKI

Löydöt: KM 1905:11 tasataltta, löytynyt Alahonkajoen kylästä Honkajoen kappelista.

Maist. Er. G. Sederholmin keräämät esineet, saatu museon kokoelmiin v. 1878

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon. Alahonkajoen kylä kuuluu nykyisin Kankaanpään kaupunkiin.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 93

HONKAJOKI

Lauhala

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: KM 2024:2 reikäkivi, löytynyt Lauhalan kylän maalta.

Kansak.op. J. Lehtisen stipendiaattina v. 1880 keräämät esineet.

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 94

HONKAJOKI

Lauhala (?)

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: KM 2219:2 suppiloreikäinen pallonuija, lahj.
talokas Antti Kauppi.

Pormestari Lundin lähetys v. 1883

Tarkastus 1984

Löytöpaikka on tarkemmin tuntematon. Mahdollisesti
peräisin samoilta alueilta kuin talokas Antti Kaupin
luovuttama suppiloreikäinen pallonuija (kivinuija)
KM 2219:1, joka on löydetty Paholuoman talon maalta;
ks. HONKAJOKI 59. Ks. myös HONKAJOKI 95.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 95

HONKAJOKI

Lauhala (?)

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: KM 2219:3 reikäkivi, lahj. talokas Antti
Kauppi.

Pormestari Lundin lähetys v. 1883

Tarkastus 1984

Löytöpaikka on tarkemmin tuntematon. Mahdollisesti peräisin samoilta alueilta kuin talokas Antti Kaupin luovuttama suppiloreikäinen pallonuija (kivinuija) KM 2219:1, joka on löydetty Paholuoman talon maalta, ks. HONKAJOKI 59. Ks. myös HONKAJOKI 94.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 96

HONKAJOKI

Löydöt: KM 2266:23 vasarakirves, löydetty Honganjoen kappelissa, lahj. yliopp. T. Trorteus.

A.H. Snellmanin stipendiaattina Oulun kihlakunnasta v. 1884 keräämät esineet

Tarkastus 1984

Tarkempi löytöpaikka tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 97

HONKAJOKI (?)

Löydöt: KM 5690:9 vasarakirves, ostettu vaivaishoidossa olevalta Kustaa Grönstrandin mustalaisparilta, joka ilmoituksen mukaan on kirveen saanut haltuunsa jostakin Turun saaristosta.

Julius Ailion virkamatkaltaan v. 1910 tuoma.

Tarkastus 1984

Löytöpaikka tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 98

HONKAJOKI

Löydöt: KM 7296 reikäkivi, tuonut maisteri Aarne Euro-
paeus virkamatkaltaan Uskelassa elokuussa 1917.
Maist. V. J. Kallion omistamastaan kokoelmasta lahjoit-
tama löytö, joka peräisin Honkajoelta. Kokoelmassa
lisäksi 5 muuta reikäkiveä tai sen osaa, joista 2 peräi-
sin Kauhajoelta. Ks. HONKAJOKI 100

Tarkastus 1984

Löytöpaikka tarkemmin tuntematon

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 99

HONKAJOKI

Löydöt: KM 11178:2 liuskekeihäänkärki, löydetty Honkajoelta; lehtori V. J. Kallion lahjoitus, diar. 4.5.40

Tarkastus 1984

Löytöpaikka on tarkemmin tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 100- 101

HONKAJOKI (?)
(tai Kauhajoki)

Löydöt: KM 16855:1-2 latteja ja pallomainen reikäkivi, löydetty Honkajoelta (tai Kauhajoelta); Uskelan museossa olleet ja tohtori Niilo Kallion haltuun joutuneet ja hänen Kansallismuseoon lahjoittamansa löydökset, diar. 22.10.1965. Ks. HONKAJOKI 98.

Tarkastus 1984

Löytöpaikka tarkemmin tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 102-103

HONKAJOKI

Katko

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: SM 7641 "entinen taltta", SM 7642 taltta tai kovasin ; löytyneet Katkon kylästä, löytäjä ja löytöaika tuntemattomat; kiviä on paljon käyttänyt taikauksiin torppari Matti Hongisto, jolta saatu museon kokoelmiin

Tarkastus 1984

Löytöpaikka on tarkemmin tuntematon.

Hongiston torppa, nykyinen talo sijaitsee Lauhalan Vahokosken kylässä. Nykyisen tilan omistaa mv. Aatos Hongisto (x= 6887, y= 569, tl. Hongisto, RN:o 5:35). Tilan mailta en todennut merkittävää. Katkon kylään on alueelta useita kilometrejä, mutta en saanut selvitettyä, oliko Matti Hongiston torppa aikaisemmin Katkossa.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 104-105

HONKAJOKI

Lauhala

PK 1233 09 LAUHALA

Löydöt: SM 7746-7747 reikäkiviä (painokiviä); löydetty ja saatu Honkajoen puolelta Isojoen rajaa, diar. 1911

Tarkastus 1984

SM 7747 merkitty KM:n lappuluetteloon oikokirveenä, joka esine ei kuitenkaan ole. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat.

Löytöpaikka tarkemmin tuntematon.

Ks. kartta s. - , kuvat s. -

HONKAJOKI 106

HONKAJOKI (?)

Löydöt: SM 9310 kivitaltta , säilyttänyt luonaan itsellisvaimo Maria Jokisalo Hongon kylässä n. 30 vuotta, saatu kokoelmiin v. 1914

Tarkastus 1984

Löytöpaikka on tuntematon.

Maria Kustaantytär Jokisalo syntyi Hongonjoella v. 1849, muutti Helsinkiin v. 1920. Hän asui ilmeisesti välillä Isojoella, josta muutti uudelleen Honkajoelle. Seurakunnan kirjoissa ei ole merkintää asuinpaikasta Honkajoella.

Ks. kartta s. → , kuvat s. -

HONKAJOKI 107

HONKAJOKI

Löydöt: Honkajoen museo 470: reikäkivi , lahj. Mänty,
diar 22.6.1961

Tarkastus 1984

Museon luettelointitiedot puutteelliset. Löydön alkuperä ja löytöpaikka jäivät selvittämättä.

Ks. kartta s. - , kuvat s.

HONKAJOKI 108

HONKAJOKI

Lauhala

Vahokoski

PK 1233 12 POLVENKEIDAS

x= 6886 55 - 6887 00

y= 570 00-90

z= n. 110-117,5

tl. Vahokoski RN:o 4:32

om. mv. Jaakko Vahokoski

os. 38970 Lauhala

Vahokoski, esihistoriallinen löytöpaikka

Löydöt: SM 7707 tuluskivi, löytynyt talon maalta; Honkajoen museo 476 kourutaltoa, löydetty v. 1955 Vahokosken rannalta, diar. 22.6.1961

Tarkastus 1984

Kourutaltoa voi liittyä kivilautiseen asuinpaikkaan. Vahokosken ranta-alue jäi tarkistamatta, sillä näin esineen museossa vasta inventoinnin lopulla.

Tuluskiven tarkka löytöpaikka tuntematon.

K . kartta s. 167 , kuvat s. -

HONKAJOKI 109

HONKAJOKI

Löydöt: Honkajoen museo 600 : kivitaltta , lahjoittanut Y. Yliluoma . Diar 27.9.1978

Tarkastus 1984

Museon luettelointitiedot puutteelliset.
Esineen lahjoittanut mahdollisesti mv. Y(rjö) Yliluoma
Honkajoelta tai mv. Y(rjö) Yliluoma Vatajankoskelta.
Löydön alkuperä ja löytöalue jäivät selvittämättä.

Ks. kartta s. - , kuvat s.

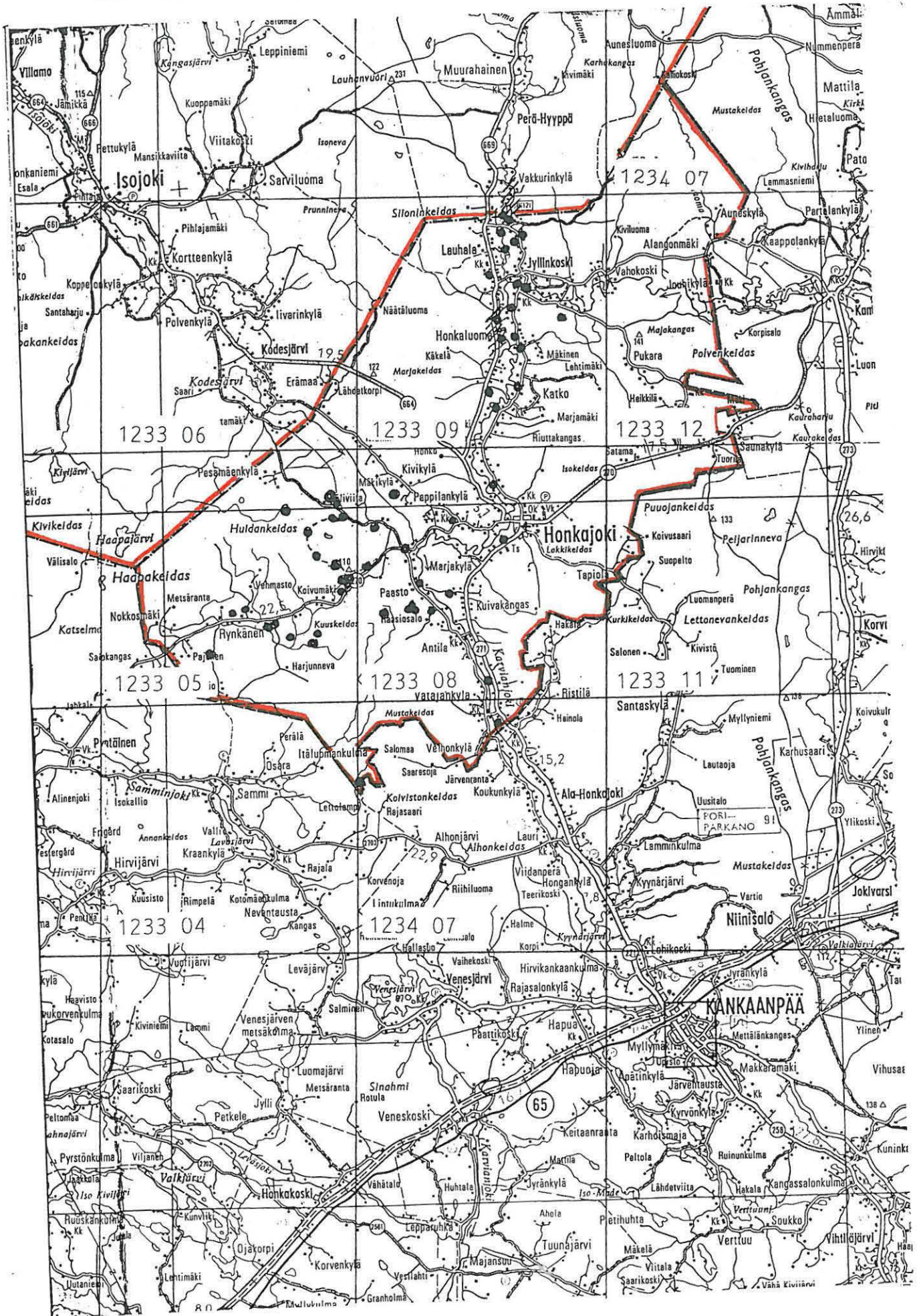
HONKAJOKI 110

HONKAJOKI

Löydöt: Honkajoen museossa säilytetään seuraavia muinaislöytöjä, joita ei ole luetteloitu ja joiden alkuperää en saanut selville:

1. reikäkivi, kiilleliusketta, pyöreä
2. reikäkivi, kiilleliusketta, pyöreä
3. tasataltan teelmä, hiekkakiveä
4. kivitaltan teelmä, mahd. luontainen
5. 4-särmäinen hioinkivi, hiekkakiveä
6. -"-
7. 4-särmäinen hioinkivi, saviliusketta

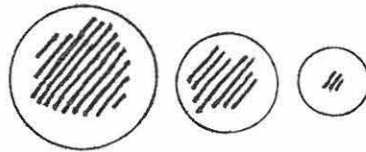
HONKAJOKI - PERUSKARTTALEHTIJAKO

KARTTAMERKIT

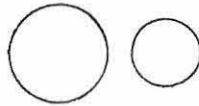
HONKAJOKI 21

Kohteen luettelonumero, ks. tekstiä

Kiinteä muinaisjäännös ja sen tunnettu tai arvioitu laajuus suoja-alueineen

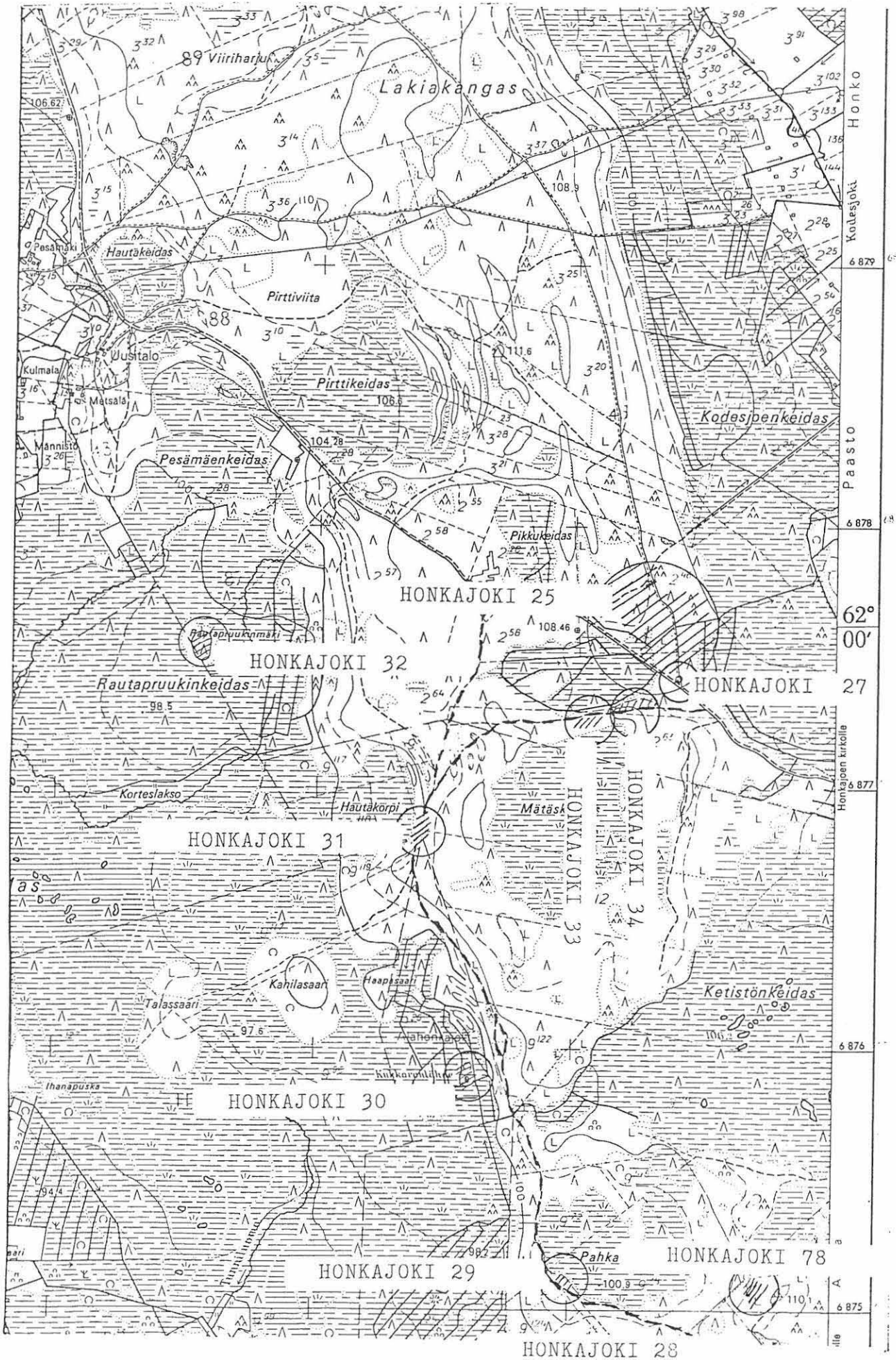
Merkitty myös tarkempia tutkimuksia vaativa kivikautinen löytöpaikka

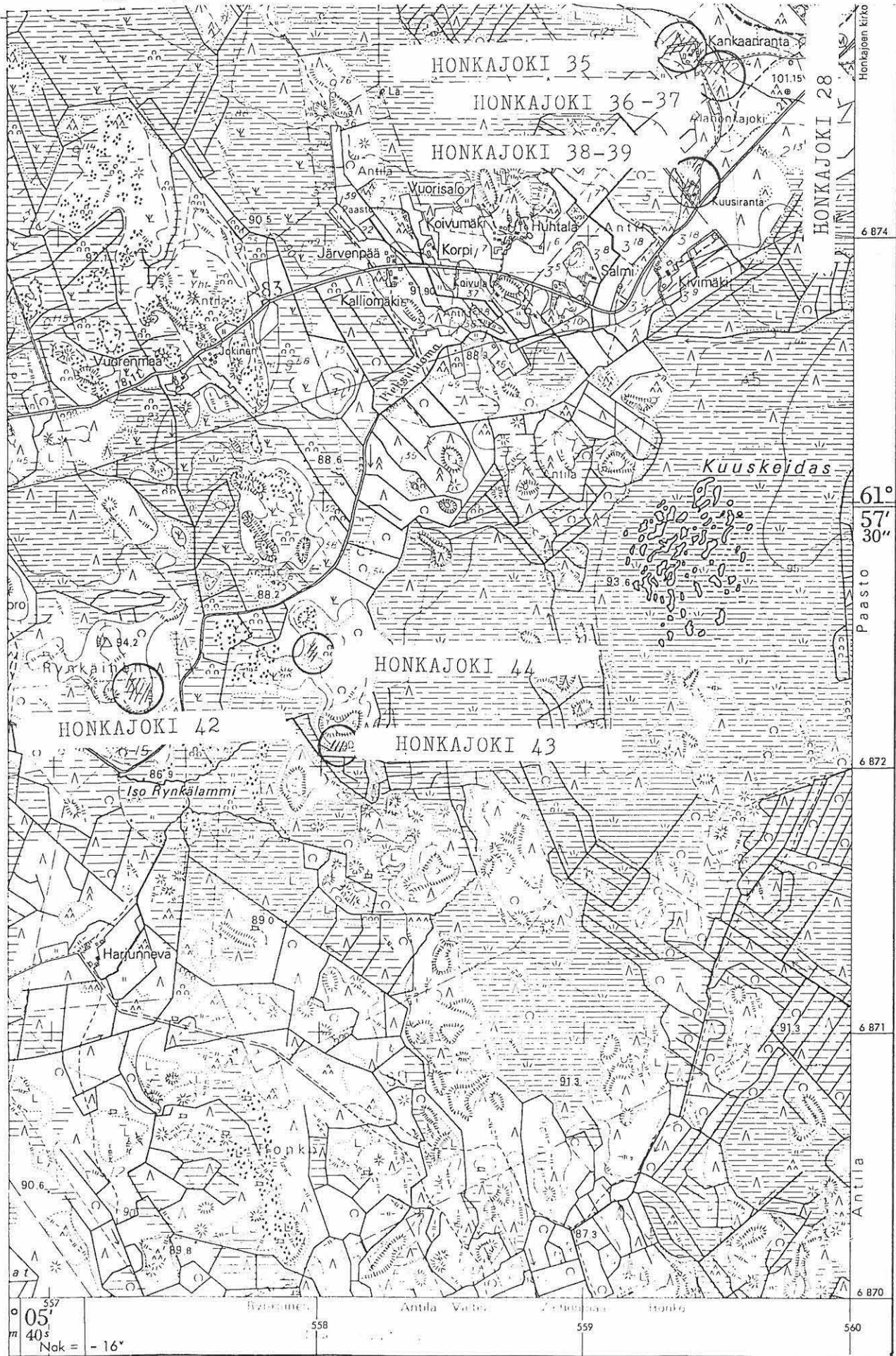

Kivikautinen löytöpaikka. Tarkka löytökohta tuntematon

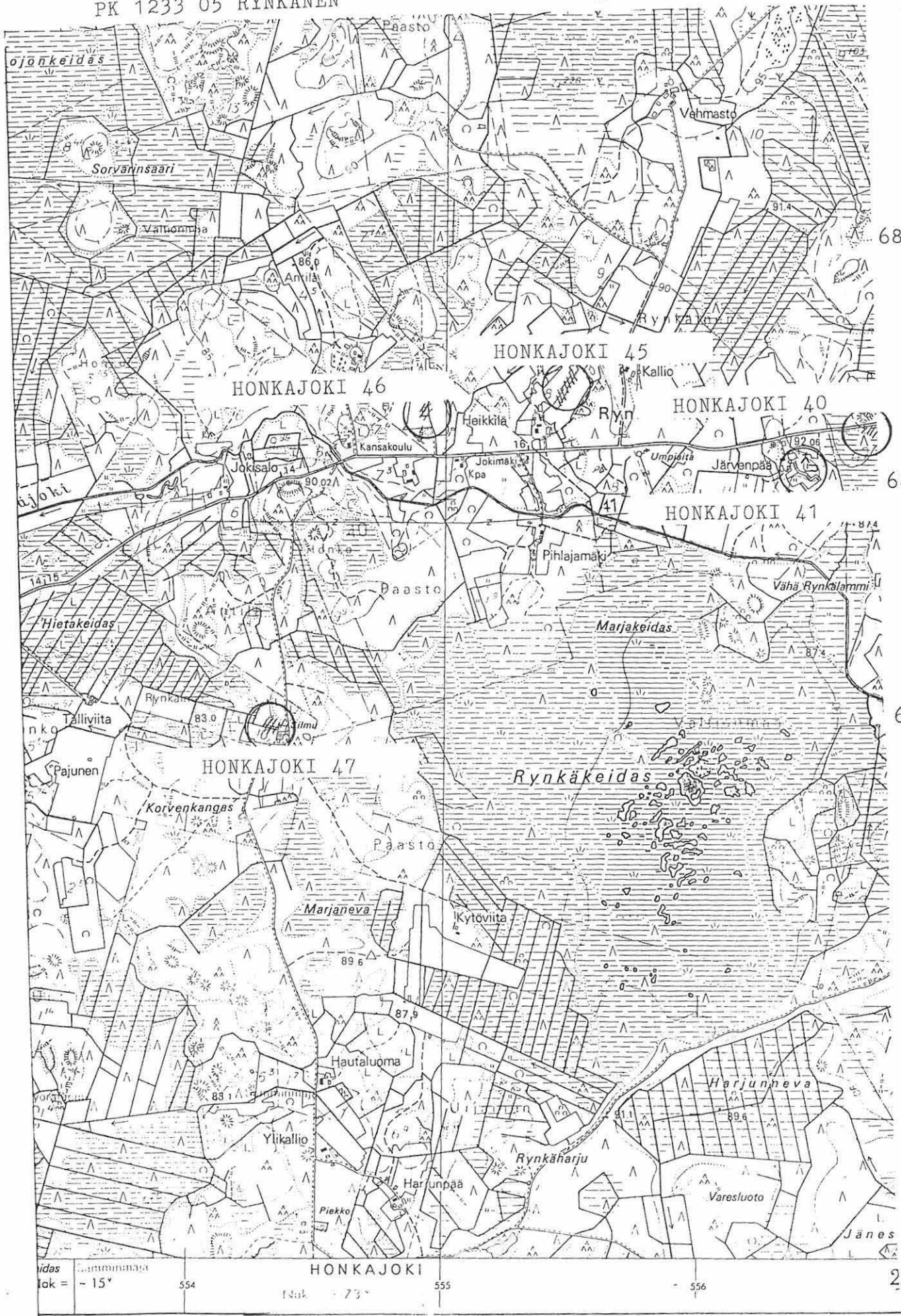
Kivikautinen löytöpaikka. Löytökohta tunnettu ja merkitty

PK 1233 05 RYNKÄNEN

HONKAJOKI 40-41, 45-47

6874

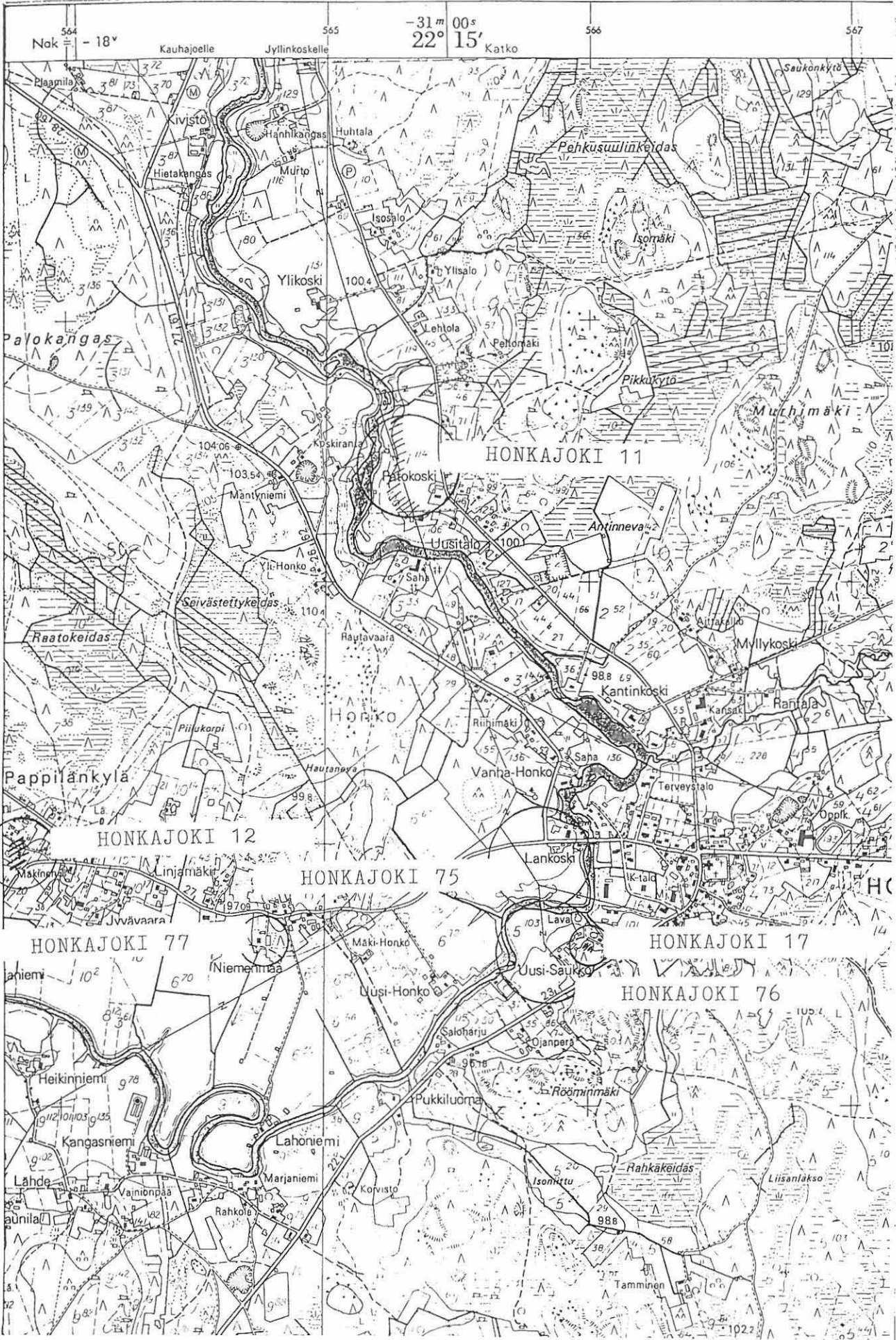
6873

6872

6871

6870

6880

6879

6878

6877

6876

6874

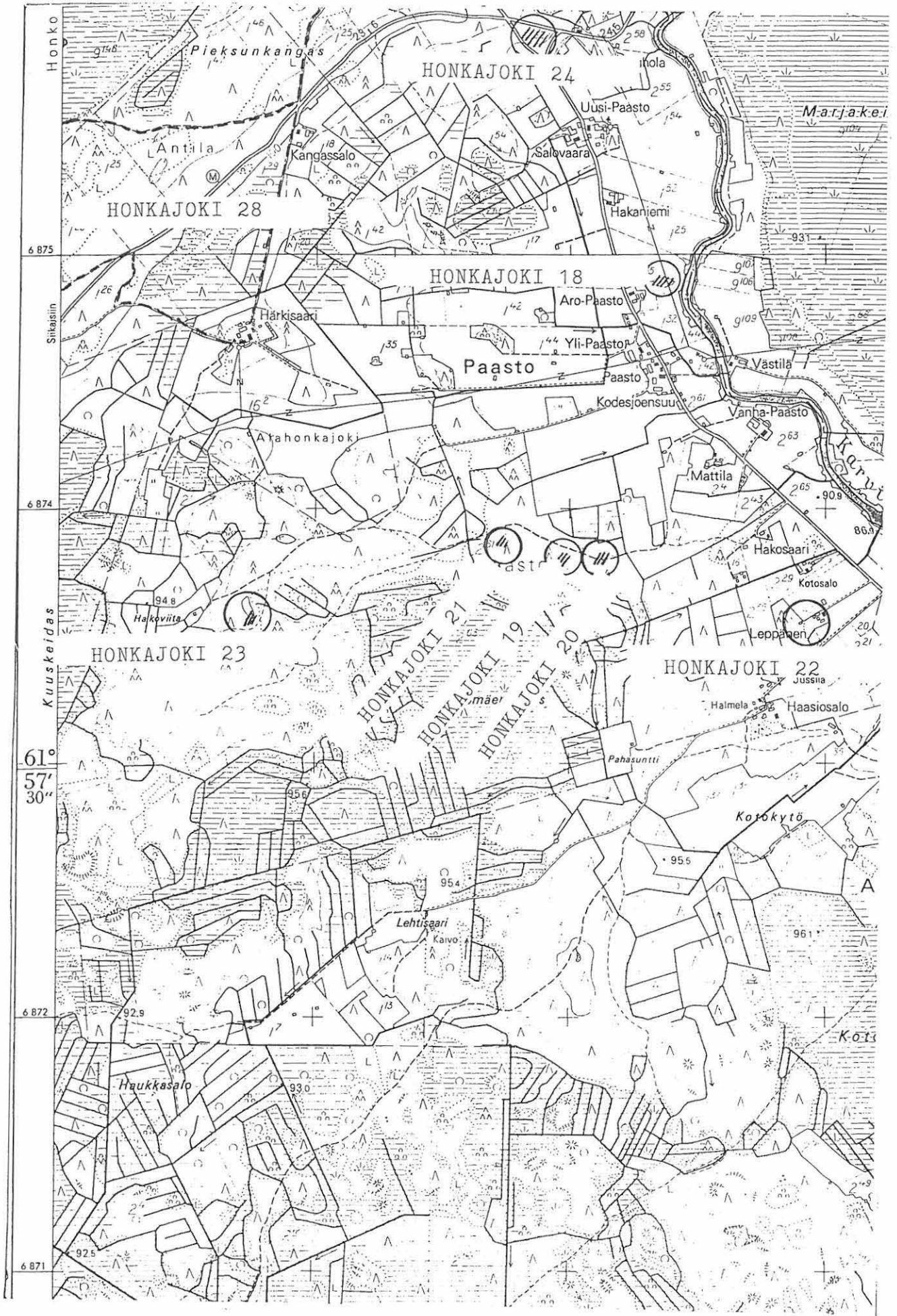
6873

6872

6871

6870

stakeidas 563 Nak = - 18° Vatajankylä Kankaanpäähan 22° 15' - 31 m 00s

6887

6886

6885

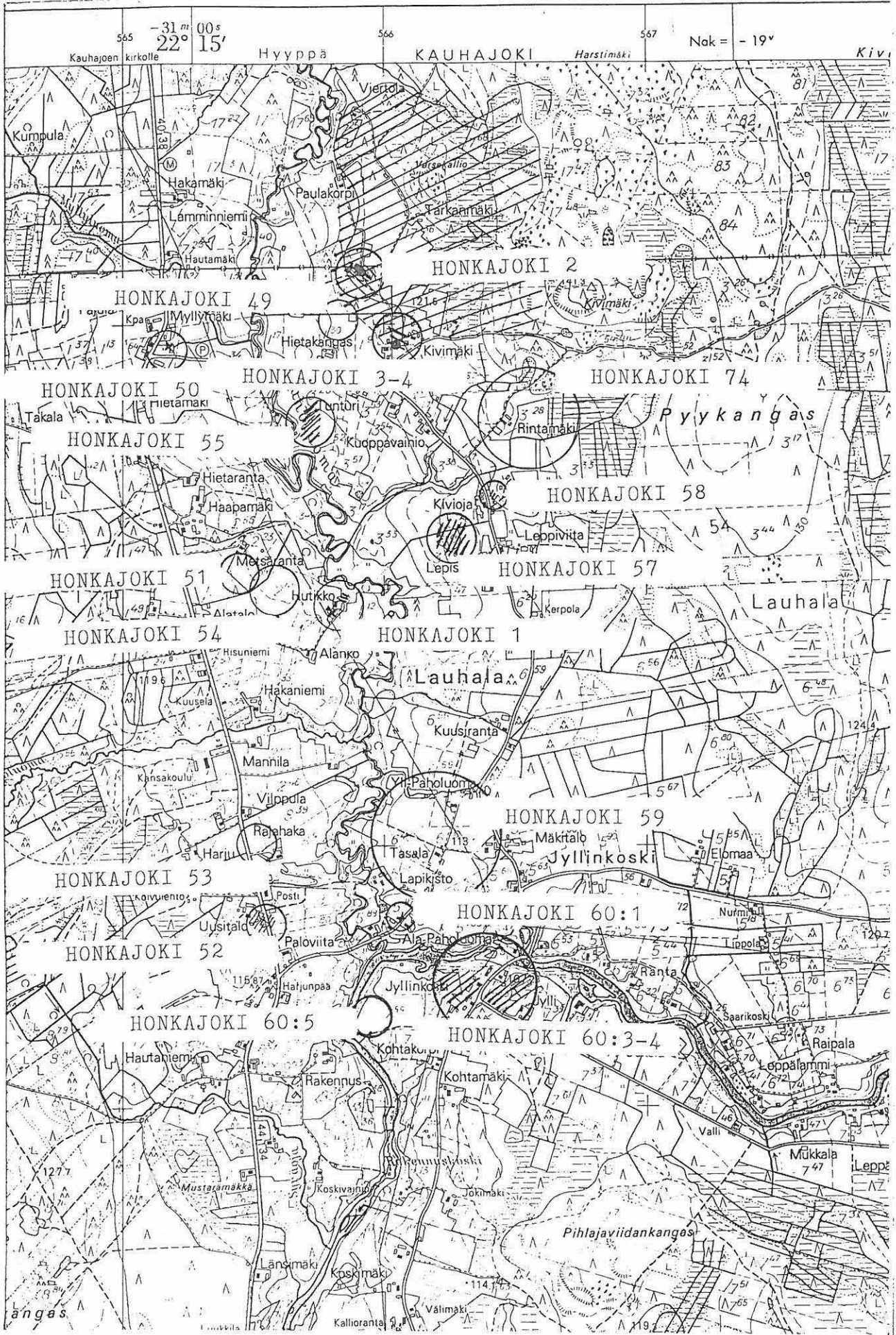
6884

6883

566

567

568

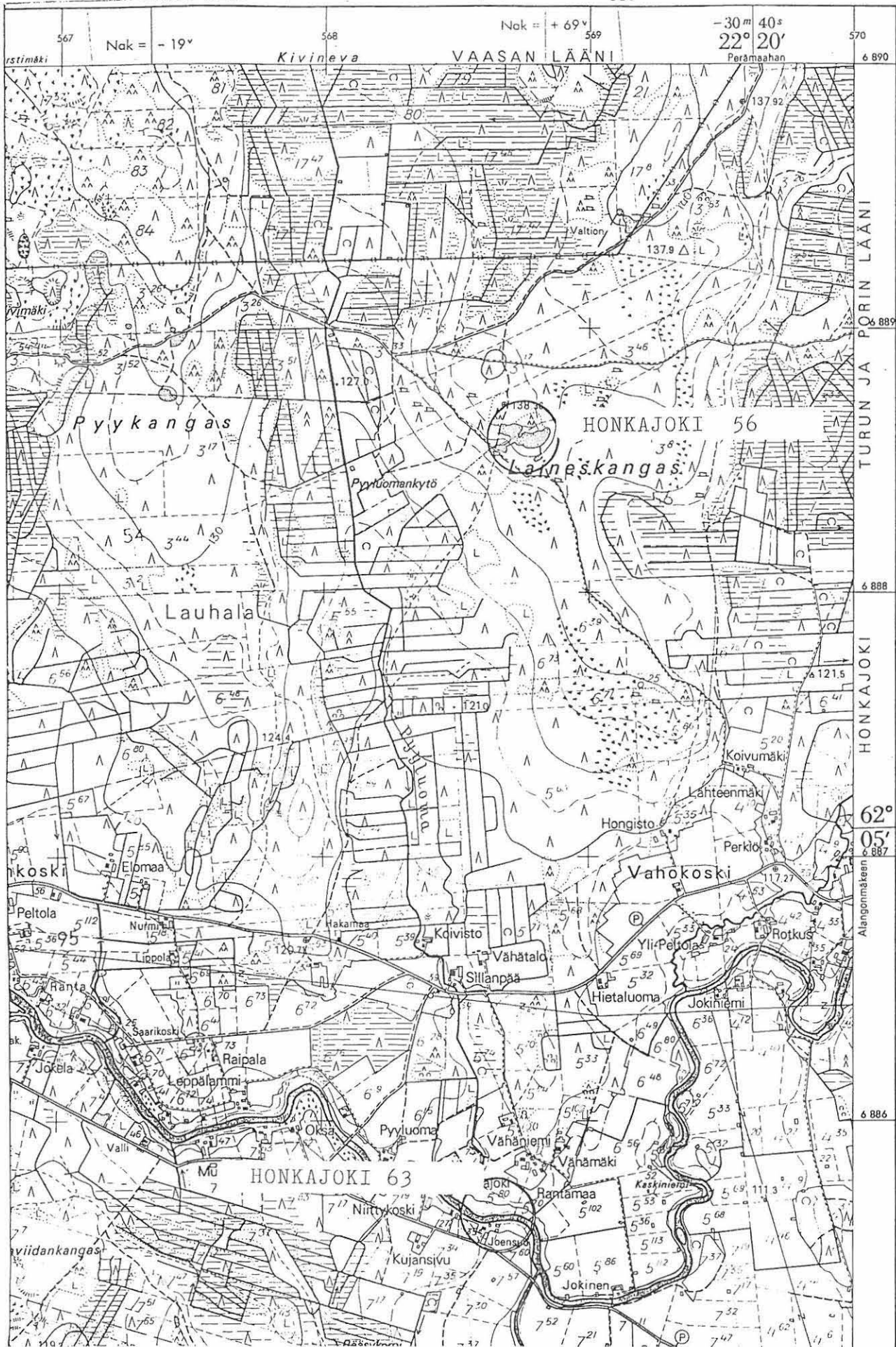

6889

6888

6887

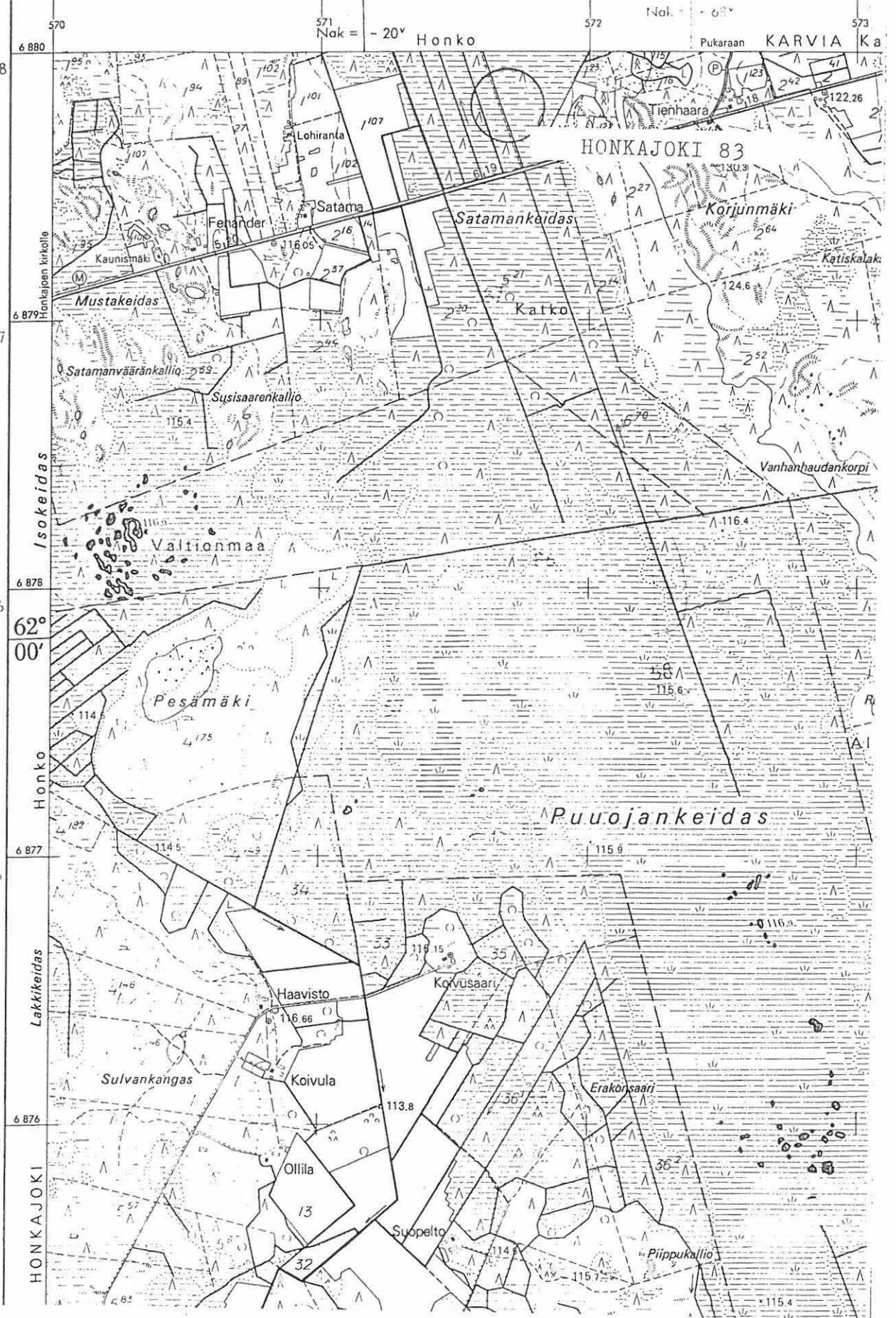
6886

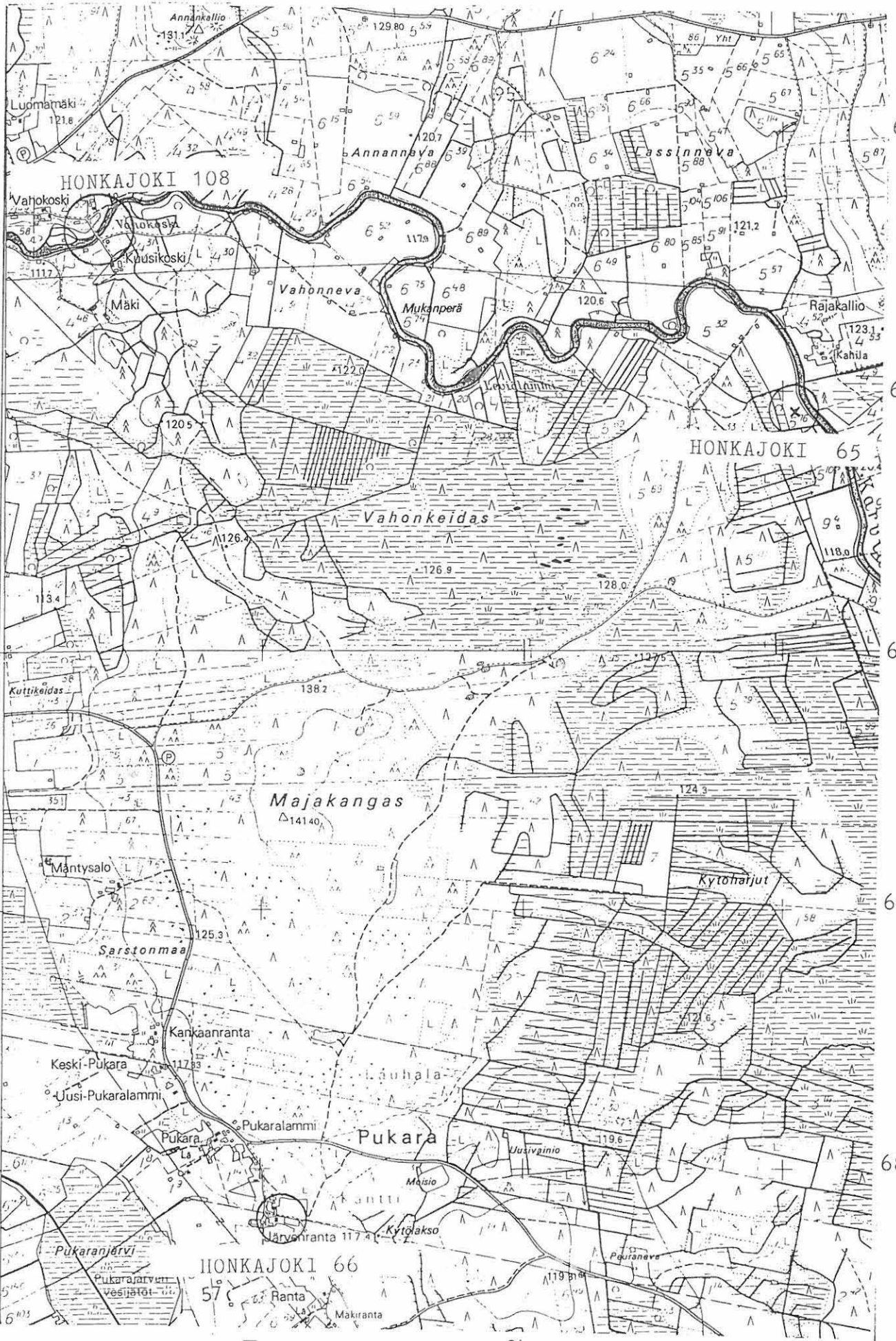
N:o 123311 PUUOJANKEIDAS

HONKAJOKI 83

56 57 58 59

6887

6886

6885

6884

6883

570

571

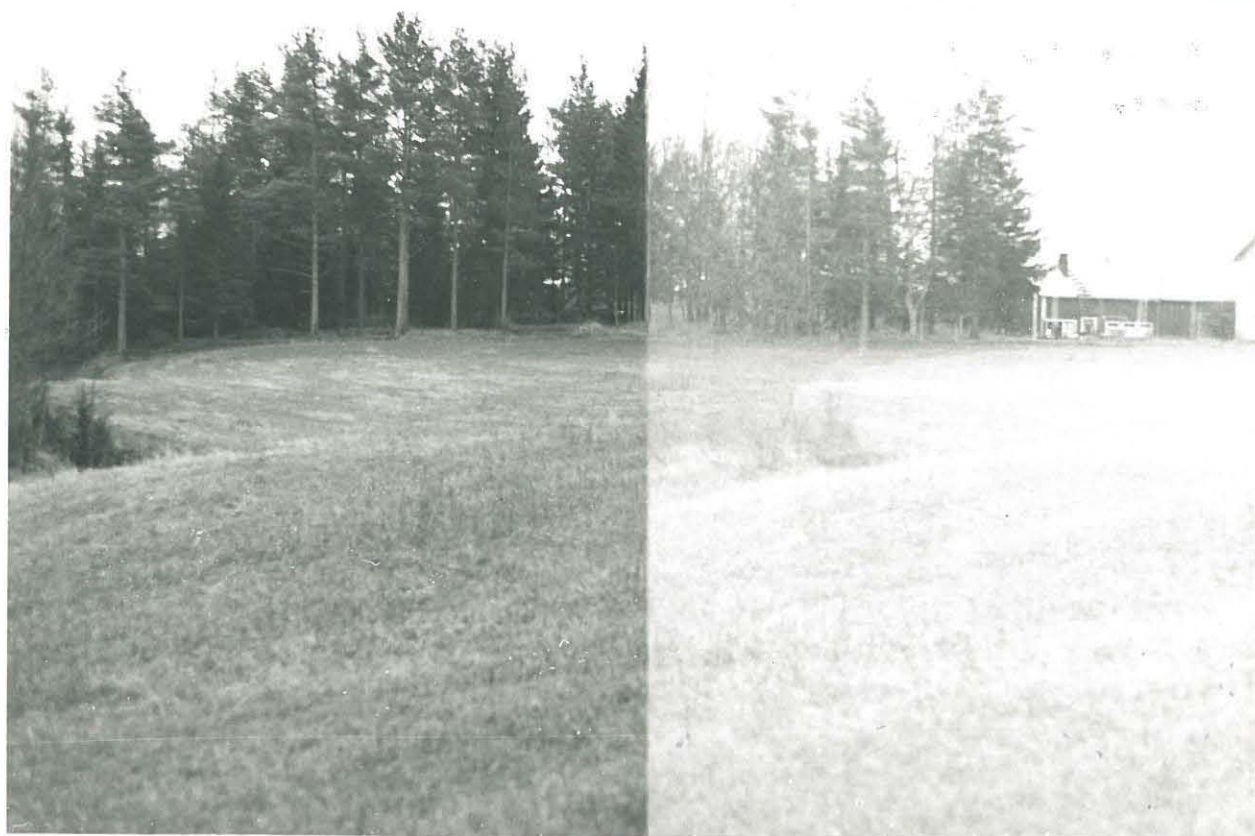
572

573

Kuva 1. SM *119510* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 1, Lauhala, Hietikko
 Reikäkiven löytöpaikka (x), kuvattu lounaasta.

Kuva 2. SM *119511:1-2* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 1, Lauhala, Hietikko
 Vasarakirveen löytöpaikka ja mahd. kivilautista asuin-
 paikkaa mälikumpareella mäntyjen alla. Kuvan vasemmas-
 sa laidassa jyrkäne Paholuomaan. Kuvattu lännestä.

Kuva 3. SM *119512* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 2, Lauhala, Myllyluoma
 Kivikautista asuinpaikkavyöhykettä. Mv. Matti Mylly-
 luoma ja mv. Toivo Yli-Peltola Ville Luhon kaivaukses-
 sa 1952 löytyneen kodanpohjan paikalla. Mv. Myllymäki
 osallistui koulupoikana Luhon kaivaukseen. Paalunreiän
 kohdat todettavissa vielä kaivauksen jäljiltä. Kuvattu
 lounaasta.

Kuva 4. SM *119513* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 3, Lauhala, Kivimäki
 Kivikautisella asuinpaikalla. Opisk. Johanna Heikki-
 lä, mv. Toivo Yli-Peltola ja isäntä mv. Hugo Peräkorpi
 keskellä kulttuurialuetta. Taustalla tilan suuli. Ku-
 vattu luoteesta. Reikäkivi löytynyt kuvan etualalta.

Kuva 5. SM *119514* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 4, Lauhala, Kivimäki, Vasikkahaka
 Hautaraunio, tehty isoista kivistä, maatonut. Kuvattu
 etelästä. Aidan vierellä tie Myllyluoman asuinpaikalle.

Kuva 6. SM *119515* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 4, Lauhala, Kivimäki, Vasikkahaka
 Hautaraunio lähikuvassa, kuvattu itäkaakosta.

Kuva 7. SM 119516-18 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 6, Katko, Mäkinen, Katko
 Asuinpaikka pellon ylälaidassa (/////). Maantie harjulla
 metsän suojassa. Mäkisen talo ulkorakennusten suojassa.
 Se - kuten tila RN:o 1:58 - on erotettu Katkon kantata-
 losta (äärimm. oik.). Katkon tilan aitan alapuolella
 osa Lahdenperän kk. asp:aa. Panoraama kuvattu lännestä-
 pohjoisesta.

Kuva 8. SM *119519* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 7, Katko, Lahdenperä
 Taustalla Lahdenperän asuinrakennusten alue pohjois-
 koillisesta kuvattuna. Löytöjä rakennusten väliseltä
 alueelta sekä viereiseltä rinteeltä.

Kuva 9. SM *119520* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 7, Katko Lahdenperä
 Kk. asuinpaikkaa, kourutaltan lp. muuntoaseman lähellä,
 kvartsit pitkin läntistä rinnettä ja ylätasanteella
 kuvaajan selän takaa. Kuvattu navetan kulmalta pohjois-
 sesta.

Kuva 10. SM *119521* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 9, Katko, Luomaniemi
 Vanhaa peltoa Luomaniemen rakennusten vieressä. Il-
 meininen kk. asp. Tie ja rakennukset sijoittuvat ole-
 tetulle asp:lle. Oik. tie pohjoiseen.

Kuva 11. SM *119522* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 12, Honko, Mattila
 Taustalla Mattilan uusi päärakennus ja perunapelto.
 KK:n asuinpaikkaa rakennuksen ympärillä. Kuvattu ete-
 lästä, Siikaisten tieltä.

Kuva 12. SM *119523* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 12, Honko, Mattila
 Mattilan päärakennus ja perunapelto, josta asuinpaik-
 kalöydökset ilmaantuivat. Tasataltta löytyi rakennuk-
 sen takaa kulkevan tien vierestä v. 1916. Kuva kaakosta.

Kuva 13. SM *119524* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 12, Honko, Mattila
 Mattilan torppa eli vanha päärakennus sijaitsee uutta
 rakennusta vastapäätä tien toisella puolella. Kuvattu
 etelästä.

Kuva 14. SM *119525* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 13, Honko, Nevavainio
 Kivikautinen leiriytymis- tai asuinpaikka latokumpaneella. Kuvattu koillisesta.

Kuva 15. SM *119526* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 13, Honko, Nevavainio
 Reikäkivet löydetty etualalta, kvartsit löydetty oikeanpuoleisen sillan läheltä. Kuvattu lounaasta.

Kuva 16. SM 119527 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 14, Paasto, Peräpiitta
 Kivikautista asuinpaikkaa tien ja joen välissä. Kuvassa Peräpiitan tilan osuus asuinpaikasta, kuvattu koillisesta.

Kuva 17. SM 119528 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 15, Vatajankylä, Perävainio
 Olkakirveslöydön löytöaluetta. Kuvaajan taakse jää rantahietikko, jolta on myös saatu esinelöytö salaojituksessa.

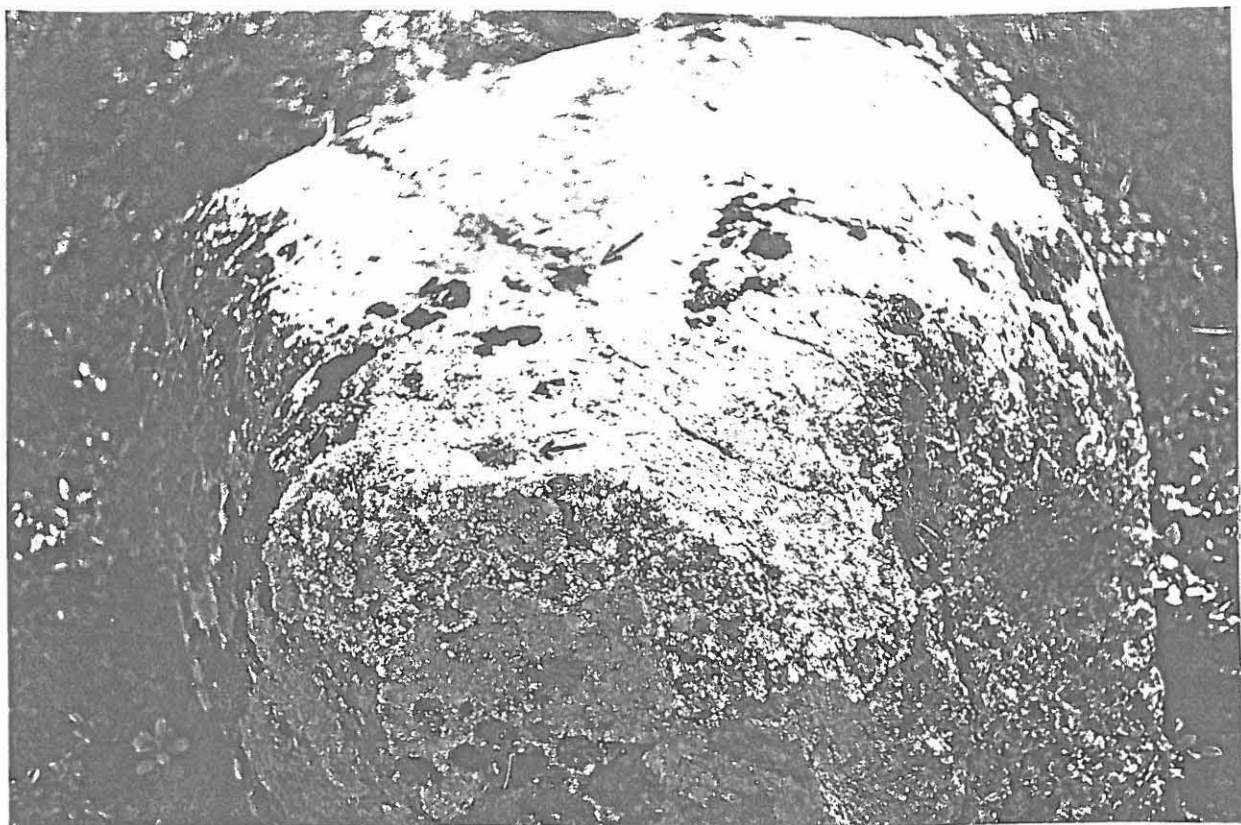
Kuva 18. SM 119529 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 18, Paasto, Hautapättärä
 Laaja Hautapättärä nähtynä lounaasta Aro-Paaston nave-
 tan kulmalta.

Kuva 19. SM 119530 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 21, Paasto, Aittomäenkeitaan "iso kivi"
 Uhrikivi ja rouva Hanna Lepola.

Kuva 20. SM *115531* Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 23, Paasto, Halkoviita
Kapea kivifaunio, taustalla "uhrikivi". Kuvattu etelästä.

Kuva 21. SM //9532 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 23, Paasto, Halkoviita
 "Uhrikivi" kuvattuna koillisesta. Reunalla "kuppi",
 epämääräisempi keskellä kiveä.

Kuva 22. SM //9533 Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 24, Paasto, Katsinkallio
 Räjätettyä kalliota historiallisella vartiopaikalla.

Kuva 23. SM *119534* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 29, Honko, Pahkakeidas
 Rakennuksen pohjakiveys (?) kuvan henkilöiden välissä
 keitaan laidassa. Kuvattu länsilounaasta.

Kuva 24. SM *119535* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 33, Paasto, Mätäskeidas
 Toinen lapinraunioista, halk. 3-3,5 m.

Kuva 25. SM *119536* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 36, Alahonkajoki, Kankaanranta
 Pitkulainen kiviraunio tien vierellä, pit. n. 3 m,
 maks. leveys 2,5 m. W-E -suuntainen. Kuvattu etelästä.

Kuva 26. SM *119537* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 39, Alahonkajoki, Kuusiranta
 Kuusirannan talon paikalla sijaitsei ennen "kapteeni
 Krookin"pirtti. Nykyinen rakennus tehty ehkä 1800-
 luvun lopulla.

Kuva 27. SM *119538* Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 42, Rynkäinen, Ipron kellari
Emäntä Raili Heikkilä poikansa kanssa "Ipron kella-
rin" kivetyn kaivon äärellä.

Kuva 28. SM *49539* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 43, Paasto, Iso Rynkälampi
 Isompi röykkiö ja mv. Matti Heikkilä

Kuva 29, SM *49540* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 43, Paasto, Iso Rynkälampi
 Pienempi röykkiö ja mv. Matti Heikkilä "kesäpoikansa"
 kanssa.

Kuva 30. SM *119541*
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 44, Iso Rynkälampi, "paasiarkku"

Arkun toinen pääty. Kuoppa tehty n. 0,8 m maan pinnan tasoa syvemmälle.

Kuva 31. SM *119542*
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 44, "paasiarkku"

Sama kohta sivulta päin katsottuna. Kuva lounaasta.

Kuva 32. SM 119543
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 44, "paasiarkku"

Arkun toinen pääty. Vas.
porausjälkinen pitkä sivu-
kivi.

Kuva 33. SM 119544
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 44, "paasiarkku"

Porausjälkiä kiven reunas-
sa. Mitään kiven lohko-
jätteitä ei alueella ole.

Kuva 34. SM 119545
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 45, Rynkäinen,
Heikkilä

Heikkilän pellon metsäsaa-
rekkeen eteläisempi, n.
4,5 m x 1,5 m suuruinen
röykkiö.
Röykkiö jatkuu sen keskellä
kasvavan männyn taakse.
Kuva luoteesta.

Kuva 35. SM 119546
Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 45, Heikkilä

Pohjoisempi röykkiö, n. 3x
4 m. Röykkiön takana mv.
Matti Heikkilä. Röykkiö
sijoittuu suunnilleen pui-
den väliin. Kuva lounaasta.

Kuvat 36. - 37.
 SM 119547-48
 Foto: Jouko Rätty
 HONKAJOKI 46, Paasto, Jou-
 hinevan pirunkallio

Pirunjäljet eli uhrikuopat
 kallion reunalla, päällä
 emäntä Raili Heikkilä.

Lähikuva kuopista.
 Kuvat idästä.

Kuvat 38-39.

SM 119549-50

Foto: Jouko Rätty 1983
HONKAJOKI 47, Rynkäinen,
Silmu

Hirven kulkuaukko kätkö-
kellariin.

Alakuvassa kätkön seinä-
ladontaa.

Kuva 40. SM *119551* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 52, Lauhala, Uusitalo
 Kivikautinen löytöpaikka. Reikäkivi löytynyt kuvan keskellä menevän tien toisella puolella olevalla pikku pellolla (ei näkyvissä). Nokista maata myös etualalla tiestä kuvaajaan päin. Taustalla Uudentalon päärakennus.

Kuva 41. SM *119552* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 54, Alatalo
 Kivikautista löytöaluetta. Keskellä näkyvän pellon vasemmasta laidasta lienevät peräisin Alatalon esine-
 löydöt. Taustalla Hietikon talo, jolta myös löytöjä (HONKAJOKI 1).

Kuva 42. SM 119553 Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 55, Lauhala, Rinne
 Kivikautista asuinpaikkaa. Rinteen taloryhmä oikealla.
 Kuva Kaakosta. Puiden luona mutkittellee Paholuoma.

Kuva 43. SM 119554 Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 57, Lauhala, Kivioja
 Kivikautinen asuinpaikka kuvattuna Tapio Kiviojan Lepis-
 tön tilan rakennusten välistä. Asuinpaikka metsäsaarek-
 keessa ja viereisellä pellolla. Löydöt (xxx)

Kuva 44. SM 119555:1-2 Foto: Jouko Rätty 1984
HONKAJOKI 57, Lauhala, Kivioja
Panoraamakuva. Taustalla metsäsaarekkeen luona kk:n
asp. Etualalla vas. Kiviojan päärakennus. Kuvattu
Jyllinkosken tieltä koillisesta.

Kuva 45. SM *119556* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 58, Lauhala, Kivioja
 Rakennuksen pohjakiveystä kuvan keskellä. Kiviojan talo
 takana vasemmalla. Kuva koillisesta.

Kuva 46. SM *119557* Foto: Jouko Rätty 1983
 HONKAJOKI 60:1, Lauhala, Ala-Paholuoma
 Reikäkiven löytöpaikka mäen laella hieman isäntä Lauri
 Paholuomasta vasemmalle. Taustalla Ala-Paholuoman talo ja
 nokinen rinnepelto, joka viettää Paholuomaan.

Kuva 47. SM *119558* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 60:4, Lauhala, Jylli
 Asuinpaikkapeltoa, taustalla Pukaran tienhaara, josta
 löytyivät kvartsi-iskokset. Kourutalttojen lp:t hieman
 kuvasta oikealle.

Kuva 48. SM *119559* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 61, Lauhala, Rääsykorpi
 Uudispeltoa, josta löytyivät kvartsit ja josta on löyty-
 nyt raivaustyön yhteydessä pallonuija. Kuva lounaasta.

Kuva 49. SM *119560* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 65, Lauhala, Vähäniemen palsta
 Reikäkivien löytöpaikka Karvianjoen rannalla (X).

Kuva 50. SM *119561* Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 67, Katko, Koskela
 Reikäkiven löytöpaikka harjulla (x). Kuvattu Katkon
 tieltä. Taustalla metsikkö, jossa ilmeisesti kivikauti-
 sen asuinpaikan keskus sijaitsee.

119563
Kuva 51.-52. SM 119562:1-2, Foto: Jouko Rätty 1984
HONKAJOKI 67, Katko, Koskela
Kvartsien löytöaluetta metsikön ja Karvianjoen
välillä. Kuvattu lännestä jokitorrmältä.
Alakuvassa pitkin pellon reunaa otettu kuva
jokitörmältä.

Kuva 53. SM 119564 Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 70, Laitila
 Kivikautisten esineiden löytöpaikkaa, Vanha perunapello on sijainnut kuvan osoittamalla alueella, talon ja navetan (jää kuvasta vasemmalle) välillä.

Kuva 54. SM 119565 Foto: Jouko Rätty 1984
 HONKAJOKI 71, Santti
 Kivikautinen asuinpaikka. Kvartsit edessä olevalla pellolla, eniten lähellä puupinoa. Löytöalue jatkuu vasemman puoleisen liiterin taakse, mäelle.

196a

SM 120701 Foto: Jouko Rätty 1984
Honkajoki, Katko, Honkaluoma, Kalliola
Primitiivisien taltan löytöpaikka (x)

Liite 1
HONKAJOKI 21

HONKAJOKI
Paasto, Aittomäki
Aittomäenkeitaan uhrikivi

Perinnettä Aittomäen isosta kivistä

Aittomäen etelärinteellä on kivi. Se on melko isokokoinen, sijainti Aittomäenkeitaan reunalla. Kivi on yksinäinen muita kiviä ei läheisyydessä ole. Keitaan reunojen ojittamisen myötä on kasvava metsä nyt vallannut kiven ympäriinsä. Ennen kivi oli melko "vetelällä" maaperällä aukealla paikalla. Kun sen päälle lapsena kiipesin näki sieltä kauas (Ellan) tai nykyisin Aittomäenkeitaan yli ja muuallekin ympäristöön.

Vanhanpaaston (Kodesjoensuun) Hilma-emännän kertomaa minulle (kun olin siinä 13-14 -vuotias):
Muuan Kodesjoensuun entinen emäntä piti tapanaan käydä uhraamassa ison kiven luona. Hän kävi siellä kaksi kertaa joka vuosi. Yhtenä vuonna hän jätti uhraamatta, ja silloinpa tulikin huono vuosi, katovuosi kaikesta.

Hilma-emäntä kertoi myöskin, että emäntä kävi uhrausmatkallaan myöskin Virpimäen isolla männyllä, uhrasi myöskin siellä.- Samainen entinen emäntä joutui myöskin syytetyksi noituudesta. Hänet vietiin joksikin aikaa kotoa pois kuulusteluja varten, mutta hän pääsi kuitenkin takaisin kotiinsa ja hän jatkoi jonkin ajan kuluttua uhrimatkojaan isolle kivelle ja Virpimäen isolle männylle.

Minun mammani Sofia Hakosaari kävi vielä 1930-40-luvulla kyseisen kiven luona. Hän teki matkan sinne aina kun lehmä poiki tai jos muulle karjalle sattui jotakin. Minua ei päästetty mukaan vaikka mukaan halusin mennä. Myöskin pappa ja mamma kävivät siellä yhdessä kevätkesällä. Tavallisimmin sanoivat minulle että he menevät katsomaan kukkiiko puolukka, tuleeko mustikoita, isolle kivelle päin. Mukaansa he tavallisesti ottivat pienen liinaisen pussin, jossa oli jotain sisällä. Mammalla oli myöskin kori mukana, jossa oli pyyheliina peitteenä. Minä jäin yleensä kotipihaan kivelle istumaan ja kiukuttelemaan kun en päässyt mukaan. - Usein pappa lähti yksinkin suoraan viljapellolta, minä kuljin usein papan perässä pellolla, kun hän kylvi vakasta viljaa. Näin hänen kaappaavan siemeniä vakasta taskuunsa. Kysyinkin joskus että miksi hän niin teki, vaan vastaus oli: Älä sinä plikka ole joka paikas nokallas. Kylvön jälkeen hän tavallisesti lähti "marjan kukkia kätteleen" ison kiven luota. Muistan myös kun mammalta loiskahti maitoa maahan sitä siivilöidessä, hän sanoi siihen että : oh hoh, nyt Mora otti jo toisen kerran itte, tottakai niin tekee kun suosista ei anneta. Lypsytoimituksen päätyttyä hän lähti heti kori kädessä marjan-kukkia katselemaan ison kiven luota.

Erään kerran, kun olin jo aika iso tyttö, lähdimme mamman kanssa marjastamaan yhdessä, mentiin taas ison kiven luokse, jossa mamma otti kopastaan pienen pussin ja pyysi minua kiipeämään kivelle ja ripottamaan siemenet siellä olevaan koloon. Tein niin ja ihmettelin hänelle kivellä olevaa koloa, kun nyt vasta tulin tietoiseksi sen kolon olemisesta kiven päällä. Olin siellä kyllä kiipeillyt ahkeraankin paimen- ja marjareisuillani, mutta en ollut kyseistä koloa huomannut. Kyselin mam-

malta, miksi näin pitää tehdä ja että minkä nämät siemenet täältä joutuu. Mamma selitti silloin minulle miksi niitä jyviä kivelle laitetaan, siis että niitä annetaan Morolle. Olin epäuskoinen tämän Moron suhteen ja sanoinkin sen mammalle. Mamma sanoi vain, että no, kyllä linnut sieltä syö. Ei linnut kyllä vehnien jyviä syö, väitin minä. No syö mikä syö, kyllä ne siellä kumminkin katoovat, päätteli mamma. Kävin jälkeensä katsomassa kivellä ja tosiaan jyvät olivat poissa. Taisin siitä lähtien uskoa minäkin hieman Moroon! Vanhanpaaston Hilma-emäntä kävi kiven luona, joka kesä joko yksin tai mamman ja Mattilan Maijan kanssa. En usko että hän uhraili siellä, muisteli vain talonsa perinteitä. Niin hän teki ainakin silloin kun minä hieman isompana tyttönä olin hänellä oppaana ison kiven luo. Hän kertoi uudelleen minulle siitä Kodesjoensuun emännästä, ja hän se näytti minulle ne kaksi pyöreätä koloa kiven kyljessä. En ollut niitä ennenkin huomannut. Hän kertoi myös, että se entinen Kodesjoensuun emäntä heitti jyviä myöskin koloon, joka oli syntynyt kun kiven reunasta oli lohkaistu isohko pala. Sinne kiven ja lohकारeen väliin hän pudotti jyviä. Nyt ei lohकारetta enää kiven kyljessä ole vaan se on kuljetettu pois. Papan, Juha Hakosaaren, tytär, Hilda Pirttimäki, kyseli minulta joskus, että onko pappa ja mamma käynyt jo isolla kivellä ja sanoi jo itse käyneensä.

Kuivankankaan puolelta (joen itäpuolelta) tuli parikin kertaa meille useita emäntiä, ja kummallakin kertaa mamma lähti oppaaksi isolle kivelle.

He kävivät samalla reissulla Leppäsen pellolla katsomassa siellä olevaa kiviröykkiötä. Näin lapsena isolle kivelle matkaavan myös muita kylämme vanhoja emäntiä, esim. Marjaana Leppänen, joka ei juuri kotipiiristä poistunut. Näimme hänen joskus kesäällä matkaavan isolle kivelle. Samoin Mattilan Maija. Hän kävi siellä yksinään. Maija-mummu muutenkin oli reipasta laatua, vaikka ikääkin jo oli reilusti. Minulle on pappa joskus selittänyt senkin miksi Aittomäenkeidasta kutsuttiin Ellankeitaaksi varsinkin itäpuolisesta päästään, mutta en muista sitä tarinaa, täytyy yrittää kysellä jos joku kotiseudullani muistaisi. Joka tapauksessa Aittomäenkeidas on nuorempaa perua kuin nimi Ella.

31.5.1981 HL

Handwritten text, possibly a name or description, written vertically along the left side of the drawing.

1.10.81
Hanna Lepola

U. 10 - 51
Linné - nota

Liite 3
HONKAJOKI 23
Kuvateksti

a)

Keskivaihe
Keskivaihe
4.10.81.
Tässä olen jättä-
nyt kuvata sitä
Halkovuden
kummallista
räpkiä ja raskasta
sitä on vain
rippeet jäljellä
se korista
M. Noustan "gus-
tia." Svante
Mattila ei vie-
lä silloin kun
sinne musi ma-
netta tehtiin,
Vaen ei Vanhassa
isön tönnä uskal-
tonut eikä jaks-
nut tikkua suoraan
Halkovudassa ote

c)

2/
Päätä muistini
mukaan a kas-
nourut kivi kas-
jen näissä,
ja ne nähtäin
oli mukkurai-
sia kiveisiä
Sarmalta oli
aika korealla
kivien päällä
noiden kasajen-
kin,
Takaseinä tuo
pitkä yptenäinen
oli sinä isom-
pia maassa lu-
jasti istuvia
kiveä ja niiden
nojalle oli la-
dettu tällaisia
pulumikkaita hel-

b)

polttimassa (mistä)
 siitä kiviä katuun
 Pöytästä.

Suostan että näitä
 paikkapäisiä py-
 kkelmiä olisi ollut

enempi kuin muut.
 5 kpl. tuosta

tehasnästä läh-
 tereitä, ja oli
 sitten näitä

erilisiä jätke-
 läisiä, kasaja
 tuohon tapaan

kuin olen tuohon
 erilleen yhden jär-
 lönytt. ja sitten

näitä pieniä
 pyöreitä pados-
 muotaisia oli
 muutamia.

d)

postiliikenteen
 via kiviä kuin
 olen näihin sa-
 sahin jättänyt
 piirteä.

Nuo isot kai-
 met joita olen
 kerännyt tuoma-
 taakse ovat pai-
 saillaan vielä,
 kenen undelleen
 vielä tarkastele-
 meen tätäkin
 kohtaa. Muuta
 kuten kirjessani
 kerroin oli vielä
 pöyhitty sitten kesän
 80 jälkeen.

T. Hanna Lepola.
 39110 Simuna.
 931/419306.

Tähän vielä eri lehdille tarkempi Historian ja perimämuistitieto, Katsinkalliosta. Neljäntien risteyksessä Pieksunkankaalla Honkajoella.

(Hanna Lepola, Hämeenkyrö 29.11.82)

Historian tiedot.

Kun Sotijakuningas Kaarle XII jostain kumman syystä Hävisi tappelunsa pultavalla +muualla sen jälkeen, ja suututti Englannin, Hollannin ja Tanskan, lähti Hän reippaasti pakenemaan Halki Euroopan kohti Ruotsia ja tukholmaa. Vaunut vain ajoivat liian hitaasti, Kuninkaalla oli kiire kotiin eihän Hän ollut yhtään päivää todella hallinnut maataan kuninkaanlinnasta käsin.

Kun ne vaunut mateli suuttui kuningas, ja otti korkeimman omatoimisesti ratsun, puki päällensä talonpojan vaatteet painoi "kaasua" Hevosen kylkiin ja päästeli, täysillä kohti ruotsia. Jouti nopeasti näin itämeren rannikolle hyppäsi paattiin ja seilasi kohti Ruotsia, muttei mennykkää tukholmaan vaan suoraa päätä Norjaan. Euroopan mantereella taivalta taittaessaan Hän oli saanut tiedon Voittoisasta Kavonpihan taistelusta ja myös Napuesta, siinä sivussa mainittu Hälle Katsinkallion vahtipaikasta ja talonpoikien toimista siinä.

Kuningas Kaarle XII arvosti talonpoikia Suomessa erittäinkin nyt, kun Armfelt oli jo armeijan kanssa menossa Pohjoisnorjaan.- Hän lähetti sanan näille Katsinkalliolle vahtia pitävälle talonpojille sieltä Euroopan mantereelta, että eikös ne talonpojat rupeis kans tekeen vähä vastarintaa viholliselle, niinku Pohjanmaan talonpojat olivat tehneet, ei Kuningas oikein muistanu sitä että pohjanmaan talonpoikaisväestölle oli käydä köpelösti lähes kaikille kun rupesivat olan takaa hосуun Pohjalaisittain . Armeijan remmis Kenraali Abraskin näet käski hävittää pohjanmaata noin 10 peninkulman leveydeltä kostoksi Talonpoikien sissitoiminnasta.

Nämä silloiset "Honkajoella" asustelevat kyräläissyntyiset talonpojat olivat varovaisempia omaan ja perheidensä nahkaan katsoen. He vastasivat kuninkaille että He ovat perheineen, karjoineen piilopirtissä metsissä. Mistä nyt pari kolme vuorollaan pitää vahtia Katsinkalliolla Neljäntien risteyksessä. Ja että ei heillä ole aseitakaan kuin muutama vanha luodikko, saipuitä ja viikatteita ja sen sellaisia.

Kuningas lähetti vastasanan että aseita tulee ja ruutia, ja tuli kans. Kolme tynnyriä ruutia. Talonpojat tulivat pois piilopirteistään sillä he olivat uskollisia ihanalle kuninkaalleen katselivat ruutitynnyreitä ja raapaisivat Hämäläistä korvallistaan, ja tenäsivät että pyssyjä kans ja kuulia. Kuningas lupasi, muttei tullut pyssyjä tykötarpeineen - Talonpoika raapas toisen kerran korvallistaan ja tuumas että mitäs tehdään? Joo ei me kuningasta petetä kun luvattiin sitä vastarintaa - lähettihän kuningas tänne sitä viljaakin - mitä se sille mahto että ne kerjäläiset ei jaksanu varrota sitä vaan kuolivat pois nälkäänsä ennenko saivat sen viljan Hampaansa rakoon! Ja kun ne tiedustelijatkin tuovat sitä tietoa tuolta kodesjärven suunnasta että itse Herra Galitzin on tulossa ja on se Herra saanut tietää että tästä menee suurempi tie poriin kun tuo rannikko tie ja jos ei suurempi niin taisi se kodessuun toinen Härkä jäädä sie syömättä. Talonpojat tuumas ja tirkisteli katsinkalliolta vähä joka suuntaan että josko Se kuningas viä niitä pyssyjä ja luoteja. Vaan ei niitä näy ei kuulu. Vaan jo kohta kuuluu ja näkyy venäläinen joukko, Herra Galitzin johdossa. No mitäs tässä pannaan nuo tynnyrit tuohon katsinkallion kupeeseen, tällätään tulilanka. Tynnyreihin reikä vaan Pellavatappura tukkoja tynnyreistä jonoon metsässä hollinmatkan päässä olevan Jykevän ladon nurkalle tappuratuukkoihin tervaa ja tärpättiä tervasoihu valmiiksi käteen, siihen kaapataan tuli jonkun matkan päässä olevasta nuotiohiilloksesta. Kytät tienvarteen sopivan välimatkan päähän toisistaan, ja juoksee sanantuoja, on jo kevonpihalla vihollinen katselee paikkaa, että on taittu tapella tässä. Vilkuilee mettän pusikkoon, toinen sanantuoja jo tulee kohta kangos Ahtus koirankuonolainen, odotetaan viä hetken jo kuuluu kavion kopse venäläiset puheet ja kuormaston rattaiden kolina. No nyt alkaa Hämeenkyrön syntyinen talonpoika sotia. Siitä hiilloksesta tuli vain tervasoihuun tärpätillä voideltuen edelleen siihen maassa luikertavaan tulilankaan,- suojaan -! Jo humahtaa, tanner tärskähtää. Katsinkallion palaset lentelevät taivasta kohti ja taivaasta sataa kiviä isoja ja pieniä, teräviä! puut ryskii maa tärskähtelee.

Vihollinen huutaa ja meluaa Herra Galitzinin hevonen tanssii takajaloillaan, kaikki koirankuonolaisten hevoset menee kyykkyryssä senkun koivista pääsee. Takaisin sinne turvallisemmalle rannikko-

tielle painelee Galitzin joukkonsa kanssa. Kuormasto vain vielä rähjää kangasahteessa, hevoset kieputtaa kuormarantaita ympärää keskellä tietä. Hätä on suuri, taivaasta sataa kiviä että pöheikkö paukkuu - pian takasi siä on Armfelt armeijoinen ovat valehdelleet että se Norjassa muka tuo se on ja millä se ampuu? Jo sillan aseet.

Kiirus tuli Venäjän pojalle mitä nyt muutamia pyssyjään hätäpäis- sään tyhjensi Pesämäentien varren pöheikköihin kangasahteella, siä ne menee, Armfeltin Armeija seuraa mukana kun korpi rytisee ei kerkee ladata Koirankuonolainen pakoon vaan minkä ponilla pääsee, eikö sitä jo nähty tuota tonkittua maata tuos tien haarakkees tapeltu siinä on. Galitzin painaa joukkonsa kans minkä suinkin pääsee alta pois iso armeija painaa päälle ja kovat on aseet. Vähitellen tienoo hiljenee. Se suuri Armeija nauraa siä korpilahden takana, aseet so- jottaa armeijan olkapäillä on muutama tyhjä luodikkorämä jokunen viikate kirveitä ja puukkoja sekä onhan joku huimassu sirpin seipään päähän että on jotain kättä pidempää kun tapella aletaan. Kodesjoen- suun isäntä hymyilee hyvillä mielin, tuli vähän maksettua sitä Härän lihaa.

Joukko lähtee tarkastelemaan Katsinkallion kuvetta - ohoh! Jo on kalliosta melkein puolet poissa vain mutta jo on muutaman metrin päässä yksi iso paasi. On kiveä maassa pystyssä terävää kuin keihään kärkeä, iskeytyneenä syvälle maahan. Siinä meni vahtikalliosta enem- mät puolet. Möyhiinty viä potaskan keittokuopat, katsinkallion vie- rellä mutta menipäs samalla vainolainenkin näiltä seuduin. - eikä minun tietääkseni Suomen sota eikä mikään sota enään ole Hälpännyt tämän jälkeen Honkajokea. - Tämä Katsinkallion jysäys oli päätepiste täällä isolle vihalle ja kaikelle muullekin sotimiselle täällä "Hämeen- hännällä ja pohjolan porstuassa" on ne nämä talonpojan sotimisen jäljet yhä nähtävissä sielä Viisarilla Katsinkallion kupeessa. On oiva kolo katsinkalliassa, ja iso paasi on yhä muutaman metrin päässä ellei nyt sitten ihan viimeviikkoina ole raahattu jonkun navetan gruntiin. Ja Hautakummut ja kuopat näkyy kavonpihalle ellei nyt aivan viimeviikolla ole ladattu metsätraktorilla sileeks koko kavon piha. Voi tapahtua mitä vain Honkajoella, siellä vallitsee Riktaattorivalta, ja 1800-luvun torpparilaki. Vähäkansa on Hys, Hys! ja isot tekee mitä tahtoo. Olis muuten aika saada Plootu siihen Katsinkallion Räj- jähdyskoleen - mutta mitä maks' siihen on kaatunut jonkun saastainan: roskanurmi siinä on nyt plootua talonpojan sotimisen kunniaksi, Hys!

Liite: 5
HONKAJOKI 25

HL:n kirjoitus Kavonpihan taistelun tiimoilta 28.11.1982

No niin, tuli sitten 1600-luvun loppuvuodet käsille ja Ruotsiin saatiin uusi kuningas, niin uusi että Hän (itse) 15 vuotiaana poikasena painoi itse Kruunun päähänsä, kun kukaan ei (hoviherroista) Valtaherroista ei halunnut eikä uskaltanut Kruunata nuorta poikaa, teki tämä tompera lapsukainen sen itse ja näin sai itsevaltiuden Kuuluisa Sotilas koko elämänsä Kaarle XII. Suomen jota itämaaksi ruotsissa sanottiin rannikkoa menikarvialta Pohjanmaalle päin koetteli samaan aikaan nälänhätä joka johtui siitä että näitä paikkakuntia oli kohdannut katovuosi. - Tämä nuori kuningas päätti auttaa näitä seutuja ja lähetti tulemaan muutamia tynnörejä viljaa tälle kadon koettelemalle seudulle. - Mutta vilja hieman myöhästyi, sillä Merikarvian suunnalla ehti kuolla kerjäläisiä nälkään tien varsille 600 henkeä, sanoo historia nääntyä nälkään ja näitä kuolleita koottiin sitten Härkävankkureihin ja hevosrattaille ja tuotiin tähän pieksunkankaaseen, pienen Hollinmatkan päähän Katsinkalliolta Pesämäen kodesjärven tien varteen katsinkalliolta pesämäenkylään päin mennessä tien vasemmalle puolen olevaan kumpuun kaivettuun joukkohautaan. Samoin samaan joukkohautaan tuotiin pohjanmaalta päin myös teiden vierille nälkään nääntyneitä. Siinä se Kerjäläishauta nyt on luultavasti upean sorakasan alla ellei jo peräti näiden onnettomien sielut kuumene jonkun Honkajokisen tai muun pitäjäläisen leivinuunin kulmassa. - Tähän samaan rytäkkään sitten Sotilaskuningas Kaarle XII halusi sotaan, meni ja hävisi lopulta Pultavalla. Ja Tsaari Pietari rupesi haluamaan Suomenmaata. Niin alkoi ISO VIHA.

Kenraali Armfeltista tehtiin lopulta ylipäällikkö. Mutta ei hänkään voinut enää Suomea pelastaa. Hän matkasi Armeijansa kanssa Ikaalisista luoteeseen. Näin kertoo historia, siis Hän tuli suuntaa Kankaanpää yli Vatulan harjun, Kankaanpäästä edelleen Karvianjoen vartta sen länsipuolta nimenomaan länsipuolta, suuntaa nykyinen Honkajoen Paas-tonkylä ohi Katsinkallion tietä pesämälle päin ja siitä kodesjärven maantietä isolle joelle ja edelleen kauhajoelle - siis ei Pohjankankaan päällystää kuten joskus väitetään, vaan tätä kärkytietä Karvianjoen länsirantaa. Armfelt itse kirjeessään Raporteissaan on selittänyt tämän kulkureittinsä ja ihmettelee raporteissaan sitä että jo on koreaa korpea vaikka kärkytie halkookin sitä kun ei ole töllin tölliä ennenkuin Kodesjoen suulla muutama harmaa tönö. Näin kertoo kirjoitettu historia, vaikka se kyllä kertoo hatarasti jostain muistakin reiteistä mitä Armfelt muka meni, pohjanmaalle. Vaan nämä historian kirjoittajat ovatkin vähän ottaneet ilman reunasta kii ja panneet sitä paperille. Vaan löytyy semmoinenkin kirjoittaja joka on edelläkertomaani reittiä kirjoittanut nimenomaan Armfeltin omista selostuksista.- Kun sitten se vihollinen joka myös pyrki pohjanmaalle rompi pohjankankaan rämeillä ja soilla, kun sielä meni se Pohjankankaan Talvitie jolle ei Armfelt viitsinyt Armeijansa kanssa kesäkelillä römpimään vaan tuli tätä karvianjoen länsirantaa polveilevaa kärkytietä ja kuivina jaloin pääsi pohjanmaalle kai Kyröläinen talonpoika neuvo Armfeltille tämän oivan ikivanhan tiensä. Merikarvian kasalassa vähän tapeltiin kun vihollinen senkin kautta pyrki pohjanmaalle mutta Kenraali oli silloin jo Armeijansa kanssa Kauhajoella, jossa kanssa pistettiin kasakkain kanssa Vähän ranttaliksi ja Armfelt haavoittui hieman siinä Kauhajoen taistelussa.

Hän ehti parannella itseään jonkin aikaa talvikuukausina ennen Napuen taistelua. Jossa kävikin niin köpelösti, että hävittiin venäläisille, osaksi ehkä siitä syystä että eräs Armfeltin Aliupseeri johti venäläisen ratsujoukon Armfeltin armeijan selustaan? Ja niin Kenraali Armfelt (Karl) otti Hatkat ja harhaili 3 vuorokautta isonkyrön metsissä yksinään. - Tämän jälkeen Hän palasi kauhajoelle näin kertoo historia, paranteli sielä Haavoittumistaan, Hän oli haavoittunut istumapaikkaan, ja oli kovin masentunut ja allapäin, kun kuningas Kaarle oli antanut käskyn käydä, että Hänen piti lähteä Norjaa kohti tämä tapahtui Armon vuonna 1714.

Hänen Armeijansa oli Hajalla osa siitä oli Raahessa ja pieni joukko Hänen mukanaan Kauhajoella. Sinne Kauhajoelle Hän kuuli että muuan venäläinen joukko oli tulossa Hänen jälkiään Karvianjoen Länsirantaa ohi katsinkallion Pohjanmaalle päin. Armfelt virkistyi, Hän kokosi joukkojaan, ilomielin Pojat lähtivät Marssimaan vihollista vastaan isonjoen kautta, kodesjärven tietä kodesjoensuulle päin. Hän asettui asemiin paikkaan jossa kodesjärventie erkani pesämäenkyläntiestä joka tuli (Viisarilta) silloiselta neljäntien ristiltä päin ja johonka paikkaan yhtyi Pieksunkankaanpäältä tervatie, elikkä vanhamaantie, suunnasta Siikainen Rynkäistenkylä. Tässä Kenraali joukkoineen odotteli vihollista joka oli Poikennut Ruokailemaan Kodesjoensuun taloon joka oli H-kyrön Aabraham Pastorin torppa. (Pastori vaikutti Ikaalissa.) Vihollinen söi Mässäs Kodessuun navetasta Härän, väki talosta oli paossa Sikakalliolla kaukana korvessa. Isäntä vain sattui Härkien kanssa oleen Paikalla pahaksi onnekseen.

Koirankuonolainen Pisti Härän keskellä vanhanpaaston pihaa. (sama kuin Kodesjoensuun) vartaaseen paisteli sen siinä oivalla tulella söi mutusti ja Kauppasi vielä isännällekin paistin palaa kun isäntä käväisi toista Härkäänsä tarkastamassa navetassa. Isännälle ei kelvannut oma härkensä syödä.

Härkä oli melkein syöty, kun pihaan tuiskahti lisää koirankuonolaisia. - Mitä maks. otetaan se toinenkin Härkä. - Mutta voi kehveli! sillä toisella Härällä olikin vain yksi silmä - pois täältä töllistä ja äkkiä mikä mahto olla se elukka joka äsken syötiin, tiedä näitä pohjalaisia noitia - niin sitä mentiin kohti kohtalooaan suuntana kodesjärvi. - isäntä pyhkes Hellävaroin Härän ottan puhtaaksi niin että yksinäinen Härkäparka näki taas molemmilla silmillään.

Armfelt odotti Kodesjärven Tervatien Pesämäentien haarakkeessa. Tämä tapahtui kevät talvesta 1714. Maa oli hiekkakankaalla melkein lumesta vapaa. Armfelt oli tuottanut sotamiehillään jostakin läheltä pieksukankaasta pari kiveä isomman, ja hieman pienemmän vierelle, ne oli asetettu sillä paikalla korkeimmalle kumpareelle, vihollinen yllättyi, kun tapasi tässä paikassa Taisteluun järjestyneen rintaman, ja johdossa itse Armfelt. Hän seisoi Kivellä ja johti taistelua, Hän oli haavoittunut istumapaikkaan. Ratsu oli hänen vieressään kiven luona.

Armfelt voitti tämän taistelun Kaatuneita oli paljon, ne haudattiin taistelupaikalle etenkin vihollisia oli röykkiössä, osa vihollisia pakeni metsiin. Heitä ei ajettu takaa kun uskottiin talonpoikien ja Sissien tekevän Heidät vaarattomiksi. Verta paikalla oli paljon sattui vielä tien vierellä olemaan lähde josta virtasi vettä, tien reunaa myöden ja verta sekoittui tähän lähteen veteen, tien varrelle annettiin nimi verenjuoksu jota nimeä paikka kantaa tänä päivänä, ja taistelu tantereelle annettiin nimi kalmon piha ja se nimi vääntyi kansansuussa Kavonpihaksi kun maantierosvot tappoivat Kavon talon isännän Hirttämällä ja puukottamalla Hänet kavon männyn luona. Kavon talo löytyy Kankaanpään Honkajoen rajalta Vatajankoskelta.

Hautakummut ja kuopat ovat yhä nähtävissä kavonpihalla, mutta kivi joka vielä oli paikoillaan 50-luvun alussa kavonpihalla, se kivi jolla Armfelt seisoj taistelua johtaen, on poissa. Sen kiven keikautti eräs Paastonkylän talon isäntä apumiehensä kanssa klossirattaille 1950-luvun alussa toi sen navettaansa gruntiin täytteeksi päätellen että kyllä se siinä nyt on jo ollutkin aikansa, sietään vaihtaa paikkaa navetan alustaan nimittäin. Eikä muuten oo ainoo historiallinen pystö joka koristaa navetoiden lantasäiliöitä Honkajoella niitä on kymmenittäin käytetty kiinteitä muinaismuistoja hajotettu juuri 40-50 luvun vaihteessa enimmäkseen, navetoiden krunteihin. Elintasonavetoiden joista useammat ovat nyt tyhjänpantteja. Vieläkö tämän Hävityksen annetaan jatkua? Pieksunkangas on kokonainen Historiallinen ja muinainen miljöö, luonnonkaunis ja erikoinen.

Kissasaaren röykkiöt ovat seuraavat:

1. Tiestä itään n. 50 m. Röykkiö 2x3 m, kork. 60-70 cm, suunnassa kaakko-luode. Tehty 20x30 - 70x80 cm:n kivistä. Kiinteä ja hyväkuntoinen, Päällä jäkälää.
2. Edellisen itäpuolella n. 20 m:n päässä. Kivivalli. Toisesta päästään 1,5 m leveä, keskeltä 2 m ja toisesta eli itäpäästään 1,5 m leveä, keskeltä 1,2-1,3 m korkea, päistään 0,7 m korkea. Reunakiveys isommista kivistä, päällä isoja ja pieniä (20-50 cm Ø) kiviä. Kokonaispituus 9-10 m, Päällä jäkälää ja sammalta. Hyväkuntoinen, kiinteärakenteinen.
- 3.- N. 10-12 m:n päässä on kaksi pientä kiviröykkiötä. Toinen
4. kivivallista itään oleva on kekomainen, tehty pienistä kivistä (10-20 á 30 cm Ø). Röykkiön halk. n. 2 m, pyöreä, korkeus 1,7 m. Hyvin tehty.
Toien röykkiö on ed. etelään 3 metriä, tehty kahden ison maakiven varaan isoista ja pienistä kivistä. Voi olla hauta, kuten edellinenkin. Ladontaa n. 2x1,5 m:n suuruisella alalla, reunakivet isompia kuin sisäkivet.
5. Kiviaita, edellisistä n. 10-15 m etelään ja saman verran tiestä itään. Aita mutkittellee toisesta päästään kallion päällä ja ilm. sen mukaisesti ja muodostaa toisesta päästään ison röykkiön. Aidan leveys on 1,5 m, korkeus yl. 60-70 cm, tehty erikokoisista pyörökivistä. Aidan kokonaispituus on n. 15-17 m.
6. Edellisen aidan toisessa päässä oleva röykkiö halkaisijaltaan n. 3 m ja korkeudeltaan 1,5 m, reunakiveys hyvin ladottu.
7. Tien lähellä, edellisestä etelään (?) on kolme pientä röykkiötä, joiden halkaisijat ovat n. 2-3 m. Tehty pyöreistä, 30-60 cm Ø, kivistä, reunakivet isompia ja selvästi näkyvisissä. Röykkiöt ovat pyöreitä tai soikeita.
8. Edellisten vieressä on isompi röykkiö, 3-4 m Ø ja korkeudeltaan 1,2 m, pyöreä.
9. Kiviaidan toisesta päästä suoraan etelään on ison maakiven varaan tehty röykkiö, suuruudeltaan 3x5 m, korkeudeltaan 1,5 m, jonka reunat ovat kauniisti ladotut.

10. Rökkiöalueen eteläpäässä, n. 50 m tiestä on pyöreä rökkiö, jonka $\emptyset$ on 4-5 m, korkeus n. 1 m, reuna ladottu, keskellä on muita isompi kivi ($\emptyset$ n. 1,2 m). Rökkiö kokonaisuudessaan on tehty isoista lohkareista, Reunaladonnan korkeus on n. 60-70 cm.
11. Edellisestä länteen lähemmäksi tietä, n. 5 m:n päässä, on keskikokoisista kivistä rakennettu matalahko ja halkaisijaltaan 3 m oleva rökkiö.
12. Autotien päästä n. 50 m:n etäisyydellä on eteläisin, kekomainen rökkiö, tehty keskikokoisista kivistä N-S- suuntaan n. 5 m pitkäksi, leveys W-E-suunnassa 4 m ja korkeus 1,5 m.
13. Edellisen kanssa kuusikossa, kalliialueesta itään n. 50 m on useita kekomaisia rökkiöitä, tehty n. 20-30 cm:n kivistä. Yksi näistä on sokeritopan muotoinen, $\emptyset$ 2-3 m, korkeus n. 1,2 m, päällä paksu sammalpeite. Sen kaakkoispuolella on pienempi, halkaisijaltaan n. 1 m, sijaiten n. 50 m kuivatun järven rannasta. Myös n. 50 m:n etäisyydellä mainitun järven rannasta on kaako-luode-suuntainen ja n. 6x4 m suuri kivi-rökkiö, jonka korkeus on n. 1,2 m, sen reunakivet ovat sisustan 20-30 cm:n kiviä isommat.
Edellisen vierellä, luoteispuolella, on $\emptyset$ 4-5 m oleva, epä-määräisemmän muotoinen rökkiö. Vaikuttaa myöhäiseltä (?)
14. Harjun itäosassa, harjanteen reunalla, on kaksi rökkiötä, joista toisessa on pieniä ja melko suuria kiviä sekä toisessa isoja ja keskiokokoisia kiviä. Rökkiöt ovat 3-4 m $\emptyset$ ja n. 1,2 m korkeita, ehkä myöhäisiä raivausrökkiöitä.
15. Edellisten lähellä on kolme rökkiötä tehtynä kalliopohjal-le. Ne ovat $\emptyset$ 2-6 m, pyöreitä ja korkeudeltaan 0,5-1,2 m, kekomaisia.

Alueen omistajalla ei ole mitään tietoa rökkiöiden iästä.

Hanna Lepolan tarkennukset historiallisen ajan kiinteiden
muinaisjäännösten perimätietoon top.arkistossa.